

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՐԱՆԻ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՅՈՒՆԻ
«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՉԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏ» ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
Ծրագրի մասնագիրը (սպեցիֆիկացիան)

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ 021401.00.6
2. Բուհը	Երևանի պետական համալսարանի Իջևանիմասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	-
4. Շնորհվող որակավորումը	Արվեստի բակալավր 2023/24
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	Գրական հայերեն
6. Ուսումնառության լեզուն	Առկա
7. Ուսուցման ձևը	

8. Ծրագրի ընդունելության շափանիշները

Դիմորդը պետք է ունենա.

- Միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության վկայական,
- Կամ նախնական մասնագիտական կրթության վկայական, որում կա գրառում դիմորդի՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն ստանալու վերաբերյալ,
- Կամ միջին մասնագիտական կրթության վկայական,
Դիմորդը հանձնում է ընդունելության քննություններ հետևյալ առարկաներից՝ «Գծանկարչություն», «Կոմպոզիցիա»:
Ընդունելությունը կատարվում է ԵՊՀ ԻՄ-ում հանձնած ընդունելության ներբուհական ըննությունների արդյունքների հիման վրա:

9. Ծրագրի նպատակները

- Պատրաստել բարձր որակավորման բակալավր-մասնագետներ, ովքեր իրերի նախագծման պրոցեսում տիրապետում են արդի ստեղծագործական մտածելակերպի և համակարգով դիզայն ծրագրերի կատարման հմտությունների, հագուստի նախագծման և մոդելավորման հմտությունների:
- Ուսանողների համար ապահովել կրթական միջավայր և տեսական և գործնական դասընթացների շնորհիվ շրջանավարտների մոտ ձևավորել գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական ոլորտում հաջողությունների հասնելու, ուսանողների գեղագիտական, ինտելեկտուալ, վերլուծական և կատարողական կարողությունների զարգացման համար:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժամրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգրության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորոգիաները:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճեններու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգրության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ. Ըստհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճշշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան քննազարում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

Գ7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

Գ8. Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսերելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Տեղեկատվություն գնահատման կարգի վերաբերյալ

«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իշխանի մասնաճյուղի ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կարգ, էջ 7-13:

14. Ապագա կարիերայի հնարավորությունները

«Դեկորատիվ կիրառական արվեստ» կրթական ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել կրթության և մշակույթի ոլորտներում, գեղագիտական կենտրոններում, գորգագործության, խեցեգործության, փայտի և մետաղի արտադրամասերում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

- հետազոտող,
- ուսումնական վարպետներ,
- մասնագետ-խորհրդատուներ,
- վարպետ - մասնագետ,
- գեղագիտական կենտրոնի ուսուցիչ,
- նկարիչ-ձևավորող:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսներ և ձևեր (եթե կան)

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- գիպսե, կավե, պլաստմասե ռեկվիզիտներ նախյուրմորտների համար,
- մոլորդներ և գծագրական վահանակներ,
- խեցեգործության և քանդակի համար նախատեսված սեղանիկներ,
- մուֆելային վարարան,
- համակարգիչներ,
- գորգագործության և կարպետագործության տորքեր և շրջանակներ,
- մետաղի մշակման լաբորատոր սարքավորումներ,
- փայտի գեղարվեստական մշակման լաբորատորիայի սարքավորումներ,
- պրոյեկտորներ:

16. Համապատասխան կրթական չափորոշիչները կամ առարկայական կողմնորոշիչները .

ԵԳՊԱ «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» մասնագիտության կրթական ծրագիր

ՀՊՄՀ-ի համապատասխան կրթական ծրագրեր

ՈԴ ԳԺԵԼ պետական համալսարանի Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ և դիզայն մասնագիտության կրթական ծրագիր

Կազմանի դաշնային համալսարանի Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ և դիզայն մասնագիտության կրթական ծրագիր

Սանկտ Պետերբուրգի Արդյունաբերական տեխնոլոգիաների և դիզայնի համալսարանի դիզայն մասնագիտության կրթական ծրագիր

Հարավային Ուրալյան պետական համալսարանի Դիզայնի և կերպարվեստի մասնագիտության կրթական ծրագիր

17. Ծրագրային այլ կողմնորոշիչներ

2023 թվականից, մասնաճյուղում իրականացվող «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» կրթական ծրագրով, 7-րդ կիսամյակում նախատեսվում է «շարժունության պատուհան»՝ 15 կրեդիտ արժեքով, որոնք ուսանողները կարող են հավաքել ինչպես Մասնաճյուղի հարակից ծրագրերից, այնպես էլ այլ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններից: 8-րդ կիսամյակում ևս նախատեսվում է ուսասարցես՝ 4 շաբաթ տևողությամբ:

Բուհում ստացած կրթությունը թույլ կտա ծրագրի շրջանավարտներին լինել տեղեկացված

դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ժամանակակից ուղղությունների և զարգացման միտումների վերաբերյալ, կողմնորոշվել ապագա կարիերայի հարցերում և լինել մրցունակ և պահանջված ազգային և տարածաշրջանային աշխատաշուկայում:

18. Պրոֆեսորադասախոսական համակազմին ներկայացվող պահանջներ

ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

- Դասընթացի ուսումնական առարկայական ծրագիր կազմելու կարողություն:
- Մեթոդական պատրաստություն՝ դասավանդման, գնահատման ժամանակակից մեթոդների, տեխնոլոգիաների տիրապետություն:
- Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքների, նպատակների և խնդիրների հստակ գիտակցման ու պարզաբանման կարողություն,
- Ուսանողների ակտիվության խրախուսման և մոտիվացնելու կարողություն,
- ընդհանուր նպատակ սահմանելու և դրա իրականացման ուղղությամբ ջանքերը համատեղելու հմտություն
- Ուսանողների հետ անհատական աշխատանք կատարելու կարողություն
- Ուսանողներին վերլուծական հմտությունները զարգացնելու, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիրեն գնահատելու, տեսական եզրակացություններ կատարելու կարողությունների ներդրման ձգուման առկայություն

Հետազոտական

- Հետազոտական աշխատանքների իրականացման հմտություն:
- Մանկավարժական դիագնոստիկական գործառույթների տիրապետություն:
- Բաց ուրուգափառների և հեռանկարների համար
- Ինտերդիցիպլինար և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանության, մացություն և իրականացման հմտություն
- Դասավանդման, հետազոտությունների իրականացման ուսումնասիրության մեթոդների ձիգտընտրության և կիրառման հմտություն

Հաղորդակցման

- Ուսանողի հետ միջանձնային հարաբերությունների հաստատման և կառուցղական փոխառնչություններ կառուցելու կարողություններ:
- Դասընթացը և դասապրոցեսը պլանավորելու, լսարանը կառավարելու կարողություններ:
- Առնվազն մեկ օտար լեզվի իմացություն:

ՏՀՏ կիրառություն

- Բազային համակարգչային (MS Office փաթեթի ազատ տիրապետություն՝ Word, Excel, PowerPoint) հմտություններ:
- Լուսացուցադրություններ պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն (pptx, prezi, canva կամայի):

Այլ

- Մանկավարժական էթիկայի կանոնների տիրապետություն:
- Բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերի իմացություն և կիրառման կարողություն:

2. Մասնագիտական կարողություններ

- Դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրների և մեթոդաբանական հիմքերի տիրապետություն:
- Դասավանդման գործունեության հիմքում ընկած դասընթացի հիմնական հասկացությունների, հայեցակարգային մոտեցումների, տեսակետների սահմանման կարողություն՝ հաշվի առնելով լսարանի առանձնահատկությունները:

- Ուսուցման գործընթացում ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների կիրառման կարողություն:
- Ուսուցման գործընթացում միջառարկայական կապեր ստեղծելու կարողություն:
- Դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ ձևակերպելու, անհրաժեշտ նյութեր և ուսուցմանմիջոցներ ընտրելու կարողություն:
- Առցանց ձևերով, լրացնացադրությունների և այլ եղանակներով ուսումնական նյութերպատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն և հմտություն:
- Ոլորտի մեթոդական առաջավոր փորձի իմացություն և ստեղծագործական կիրառմանկարողություն:
- Կրթական ծրագրի վերջնարդյունքներին առարկայական/մոդուլային ծրագրերի վերջնարդյունքները համապատասխանեցնելու կարողություն:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական աստիճան և կոչում

- Որպես գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական կոչման առկայություն /ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվողարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովներին:

Մանկավարժական փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն (նվազագույնը 3 տարի):
- Պաշտոնի անձնագրով գրաղեցող պաշտոնին (դասախոս, ասիստենտ, դոցենտ, պրոֆեսոր)ներկայացվող
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:
- **Պրակտիկ աշխատանքի փորձ/ցանկալի Ե/**
- Մասնագիտական գործունեության փորձառություն:

Այլ պահանջներ

- Առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- Դասապրոցես Moodler ծրագրով իրականացում:

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք ենթադրվում են, որ ձեռք կրերի ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացնից տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ ԻՄ կայքում:

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՁԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ա. Գիտելիք և իմացություն	
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ
Ա1 Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:	
Ա2 Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու բատ արվեստի տեսակների և ժանրերի:	
Ա3 Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ասպակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:	
Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորոգիաները:	
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ
Բ1 Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:	Գ1 Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
Բ2 Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:	Գ2 Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
Բ3 Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:	Գ3 Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Բ4 Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:	Գ4 Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Բ5 Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:	Գ5 Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Բ6 Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:	
Բ7 Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:	Գ6 Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան

		բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
Գ7	Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:	Գ8 Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
Գ9	Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսեռելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջադրելու համար:	

«ՇԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ

Կրթական մոդուլի անվանումը	Դասիքը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունները																			
		U1	U2	U3	U4	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9
ՀՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅԱՍՍՍ <i>(ԿԱՐՏԱՐ)</i>																					
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302												x		x						
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302												x		x						
Հայոց պատմություն-1	0304												x	x	x	x					
Հայոց պատմություն-2	0304												x	x	x	x					
Անգլերեն/ Ֆրանսերեն/ Վրացերեն- 1	0305												x		x						
Անգլերեն/ Ֆրանսերեն/ Վրացերեն- 2	0305												x		x						
Ռուսաց լեզու -1	0305												x		x						
Ռուսաց լեզու -2	0305												x		x						
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօնություն	0001																		x		
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105								x				x								
Փիլիսոփայություն	0304	x				x							x	x	x	x					
Ֆիզիաստիարակություն	0001													x				x			
ՀՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅԱՍՍ <i>(ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ 4)</i>		U1	U2	U3	U4	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9
Տնտեսագիտության հիմունքներ	0201					x							x	x		x					x
Գործարարության հիմունքներ	0201					x	x			x			x	x		x					x
Իրավունքի հիմունքներ	0304												x	x		x	x			x	x
Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304												x	x		x	x		x	x	
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304	x											x	x		x	x		x	x	
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202	x											x	x		x	x		x	x	
Հոգեբանության հիմունքներ	0303												x	x		x	x		x	x	
Տրամաբանության հիմունքներ	0304		x							x			x	x		x	x		x	x	
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303												x	x		x	x		x	x	
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303									x			x	x		x	x		x	x	
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105												x	x		x	x		x	x	
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	0104						x						x	x		x	x		x	x	
Կիրառական վիճակագրություն	0104									x			x	x		x	x		x	x	
Մաթեմատիկայի հիմունքներ	0105									x			x	x		x	x		x	x	

Հաղորդակցման հմտություններ	0302												x	x		x	x		x	x		x	x			
Քննական և ստեղծագործական մտածողություն	0304												x		x	x		x	x		x	x		x	x	
Մեղիագրագիտություն	0302												x		x	x		x	x		x	x		x	x	
Ուսուաց լեզու-3	0305														x	x		x	x		x	x		x	x	
Անգլերեն-3	0305													x	x		x	x		x	x		x	x		
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ՊԱՐՏԱՐԻՐ)		U1	U2	U3	U4	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9					
Նկարչություն -1	0403		x				x	x		x																
Գունատեսություն	0404							x					x													
Զարդարվեստի ոճավորում	0404	x		x				x		x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Գծագրություն	0403			x				x	x		x															
Նկարչություն-2	0403		x				x	x		x																
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-1	0404	x		x			x	x							x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Նյութերի տեխնոլոգիա	0404			x						x			x		x	x								x		
Քանդակագործություն	0403					x		x	x		x			x												
Նկարչություն-3	0403		x				x	x		x			x													
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-2	0404	x		x			x	x	x				x		x	x										
Արվեստի պատմություն-1	0202	x				x															x					
Համակազային գրաֆիկա	0404					x	x			x	x		x	x	x			x					x			
Նկարչություն-4	0403		x				x	x		x	x		x		x											
Եռաչափի մոդելավորում	0404	x	x			x		x					x													
«ՀԲ»Արվեստի պատմություն-2	0202	x				x															x					
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-3	0404	x		x			x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Նկարչություն-5	0403		x				x	x		x	x		x													
«ՀԲ» Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-4	0404	x		x			x	x		x	x				x		x		x	x	x	x	x	x		
Խեցեգործություն	0404	x	x	x				x			x		x				x		x							
Մետաղի գեղարվեստական մշակում-1	0404	x	x	x				x			x		x	x		x	x									
Նկարչություն-6	0403		x				x	x		x	x		x													
Մետաղի գեղարվեստական մշակում-2	0404	x	x	x				x			x		x			x	x	x	x	x	x	x	x	x		
«ՀԲ» Մանրանկարչություն	0404	x	x	x				x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Փայտի գեղարվեստական մշակում	0404	x	x	x				x			x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Ապակենկարչություն	0404	x		x			x	x	x	x		x					x									
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ		U1	U2	U3	U4	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9					
Ուսումնական պրակտիկա	0404	x	x	x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Մասնագիտական պրակտիկա	0404			x		x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Ավարտական աշխատանք	0404			x		x	x		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ		U1	U2	U3	U4	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9					

ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ (ԿԱՄՀԱՏՐԱԿԱՆ)																	
Պլաստիկ մոդելավորում	0403				x		x	x		x							
Գորգագործություն	0404	x		x		x	x					x					
Համակարգչային գրաֆիկա	0404				x	x		x	x	x			x	x		x	
Եռաչափ մոդելավորում	0404	x	x		x		x						x	x		x	x
Գծանկարչություն	0403		x			x	x	x	x				x	x		x	x
Գունանկարչություն	0403		x			x	x	x	x								
Ապիկացիա	0404			x			x			x	x		x	x		x	x
Տիկինկագործություն	0404			x			x			x	x		x	x		x	x
Թանգարանային գործ	0202	x	x	x	x						x		x	x		x	x
ԴԿԱ պատմություն	0404	x	x				x			x	x		x	x		x	x
Տարազի պատմություն	0404		x	x			x			x	x					x	
Ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	0202	x	x	x	x					x			x	x		x	x

«ԳԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Վեր-տվյալներ	Ուսումնական բերնվածությունը, ժամ		Կիսամյակներ										Գնա հատ ման ձևը					
				1	2	3	4	5	6	7	8								
		Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ	Ըստ						
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ	27	810	165	225	0	420	6	6	6	6	6	6	3	2	0	0	0	0	0
Պարտադիր դասընթացներ	23	690	105	225	0	360	6	6	6	6	4	4	4	3	2	0	0	0	0
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	2	60	0	30	0	30	2	2											Ստ.
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	2	60	0	30	0	30			2	2									Ստ.
Հայոց պատմություն-1	2	60	15	15	0	30					2	2							Ստ.
Հայոց պատմություն-2	2	60	15	15	0	30					2	2							Ստ.
Անգլերեն/Վրացերեն-1/Ֆրանսերեն-1	2	60	0	30	0	30	2	2											Ստ.
Անգլերեն/Վրացերեն/Ֆրանսերեն-2	2	60	0	30	0	30			2	2									Ստ.
Ուսուց լեզու-1	2	60	0	30	0	30			2	2									Ստ.

Ռուսաց լեզու-2	2	60	0	30	0	30				2	2														Ստ.
Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօքն.	2	60	15	15	0	30	2	2																	Ստ.
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30													2	2					Ստ.
Փիլիսոփայության հիմունքներ	3	90	30	0	0	60													3	2					Ստ.
Ֆիզիաստիարակություն	0						x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							Ստ.	
Կամընտրական դասընթացներ	4	120	60	0	0	60	0	0	0	2	2	2	0	0	0	Ստ.									
Տնտեսագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Գործարարության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Բրավունքի հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Քաղաքագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Կրօնագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Մշակութաբանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Հոգեբանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Տրամաբանության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Բարոյագիտության հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Աղջողողական հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Վիրառական վիճակագրություն	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Մաթեմատիկայի հիմունքներ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Հաղորդակցման հմտություններ	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Քննական և ստեղծագործական մուածորություն	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Մեղիազրագիտություն	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Ռուսաց լեզու-3	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
Անգլերեն-3	2	60	30	0	0	30																			Ստ.
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ	213	630	413	138	0	438	24	16	24	16	24	16	24	16	27	18	30	20	33	22	27	8			

		0	7	0																
Դարտադիր դասընթացներ	144	432 0	283	115 7	0	288 0	24	16	24	16	24	16	24	16	27	18	18	12	9	6
Նկարչություն -1	9	270	6	84	0	180	9	6												Առ.ե զ.զն
Գունատեսություն	3	90	10	20	0	60	3	2												Առ.ե զ.զն
Զարդարվեստի ոճավորում	6	180	15	45	0	120	6	4												Առ.ե զ.զն
Գծագրություն	6	180	15	45	0	120	6	4												Եզր. զն.
Նկարչություն-2	9	270	6	84	0	180			9	6										Առ.ե զ.զն
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-1	6	180	8	52	0	120			6	4										Առ.ե զ.զն
Նյութերի տեխնոլոգիա	3	90	15	15	0	30			3	2										Առ.ե զ.զն
Քանդակագործություն	3	90	10	20	0	60			6	4										Առ.ե զ.զն
Նկարչություն-3	9	270	6	84	0	180					9	6								Առ.ե զ.զն
Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-2	6	180	8	52	0	120					6	4								Առ.ե զ.զն
Արվեստի պատմություն-1	6	180	45	15	0	120			6	4										Առ.ը նթ.գ .
Համակազչային գրաֆիկա	3	90	8	22	0	60			3	2										Առ.ե զ.զն
Նկարչություն-4	9	270	6	84	0	180					9	6								Առ.ե զ.զն
Եռաչափ մոդելավորում	3	90	8	22	0	60					3	2								Առ.ե զ.զն
«ՀԲ»Արվեստի պատմություն-2	6	180	45	15	0	120					6	4								Եզր. զն.
Գործվածքի գեղարվեստական	6	180	8	52	0	120					6	4								Առ.

Ճևավորում-3																	Եզր.գ ն		
Նկարչություն-5	9	270	6	84	0	180										9	6	Առ.ե զ.զն	
«ՀԲ» Գործածքի գեղարվեստական Ճևավորում-4	6	180	8	52	0	120										6	4	Եզր. զն.	
Խեցեգործություն	6	180	8	52	0	120										6	4	Առ.ե զ.զն	
Մետաղի գեղարվեստական մշակում-1	3	90	4	26	0	60										3	2	Առ.ե զ.զն	
Նկարչություն-6	9	270	6	84	0	180										9	6	Առ.ե զ.զն	
Մետաղի գեղարվեստական մշակում-2	3	90	4	26	0	60										3	2	Առ.ե զ.զն	
«ՀԲ» Մանրանկարչություն	6	180	10	50	0	120										6	4	Եզր. զն.	
Փայտի գեղարվեստական մշակում	6	180	10	50	0	120											6	4	Առ.ե զ.զն
Ապակենկարչություն	3	90	4	26	0	60											3	2	Առ.ե զ.զն
Կամընտրական դասընթացներ	12	360	20	100	0	240										12	8		
Պլաստիկ մոդելավորում	6	180	10	50	0	120										6	4	Առ.ը նթ.ս . .	
Գորգագործություն	6	180	10	50	0	120										6	4	Առ.ը նթ.ս . .	
Համակարգչային գրաֆիկա	6	180	10	50	0	120										6	4	Առ.ը նթ.ս . .	
Եռաչափ մոդելավորում	6	180	10	50	0	120										6	4	Առ.ը նթ.ս . .	
Կամընտրական դասընթացներ	12	360	20	100	0	240										12	8	Առ.ե զ.զն	

Գծանկարչություն	6	180	10	50	0	120									6	4		Առ.ե զ.զն					
Գունանկարչություն	6	180	10	50	0	120									6	4		Առ.ե զ.զն					
Ապիլկացիա	6	180	10	50	0	120									6	4		Առ.ե զ.զն					
Տիկնիկագործություն	6	180	10	50	0	120									6	4		Առ.ե զ.զն					
Շարժունության պատուհան	12	360				240									12	8							
Հարակից դասընթաց-1	6	180				120									6	4							
Հարակից դասընթաց-2	6	180				120									6	4							
Կամքնարական դասընթացներ	12	360	90	30	0	240									12	8							
Թանգարանային գործ	6	180	45	15	0	120									6	4	Առ.ը նթ.ս .						
ԴԿԱ պատմություն	6	180	45	15	0	120									6	4	Առ.ը նթ.ս .						
Տարագի պատմություն	6	180	45	15	0	120									6	4	Առ.ը նթ.ս .						
Ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	6	180	45	15	0	120									6	4	Առ.ը նթ.ս .						
Կրթական այլ մոդուլներ	18	540				540									3	0		15	0				
Ուսումնական պրակտիկա	3	90				90									3	0		Ատ.					
Մասնագիտական պրակտիկա	3	90				90												3	0	Ատ.			
Ավարտական աշխատանք	12	360				360												12	0	Պաշ2 տ.			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ							30	22	30	22	30	22	30	22	30	18	30	20	33	22	27	8	240
Ուսումնական/գիտական մոդուլների քանակը							7	7	7	7	7	7	6	5	6	4		49					

**«ԴԻԶԱՅՆ» ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ**

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍԱՍ/ ՊԱՐՏԱԴՐՈՒՅԹ

1.0302/B01	2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	3. 2 ECTS կրետիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. սոուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսնորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները, 2. ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինին՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսնորման ձևերը, սահմանելու և ձիցու կիրառելու լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը, 2. ձևավորելու բանավոր խոսքի կուլտուրա և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ձից և տեղին կիրառելով լեզվական տարբեր իրողությունները (բառապաշտի շերտեր, ձևահմաստային խմբեր, դարձվածքներ և այլն): 3. սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կառուցելու հարուստ բառապաշտի, շարահյուսորեն ճշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք, 2. գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում:		
գ. բնդիանական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, 2. աշխատելու թիմում:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձից փաստարկված և հատակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ8. Կիրառելու S22-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. մտագրող 4. վերլուծական մեթոդ 5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 6. գրավոր մեթոդ 7. բացատրական մեթոդ:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարբն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		
Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսնորման ձևերը: Լեզվական նորմ:		
Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: Թեմա 3. Բառային մակարդակ:		
Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Ձևարանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:		

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014:
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015:
3. Սաստրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնարանություն/, Եր., 2002:
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
5. Եզելյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1.0001/B 02	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7.ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ սովորողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները,		
2. Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին,		
3. մեկնաբաննելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները,		
4. Ներկայացնելու համաձարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը,		
5. Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն,		
2. դրսնորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում,		
3. ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում,		
4. օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,		
2. աշխատելու քիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		
3. վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը.		
Գ7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:		
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն		
2. սեմինար		
3. հարցադրումներ և քննարկումներ		
4. լաբորատոր աշխատանքներ		
5. տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակներ ու պատահարներ: Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների		

նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Բաժին 2. Քաղաքացիական պաշտպանություն:** **Թեմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահարեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4.** Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: **Թեմա 5.** Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգերանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Բաժին 3. Ամ-ում բնակչության առաջին բուժօգնություն:** **Թեմա 8.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչքծշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 9.** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: **Թեմա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեմա 11.** Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեմա 12.** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Մարկարյան Ռ., Զանջուղազյան Ն., Օհանջանյան Մ., Հարությունյան Ա., Հարությունյան Վ., Քաղդասարյան Լ., Հասրաթյան Ռ., Վարդանյան Ջ., «Քաղպաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր», Եր., 2006:
- «Մինչքծշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2000:
- Մանայան Վ., «Միրտ-թռքային վերակենդանացման մինչքծշկական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., 2007:
- Սորմյան Մ., «Փոխադրական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., 2011:
- Մանուկյան Ս., Ճաղարյան Գ., «Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017:

1.0302/B03	2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 Ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. սոուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գրքառումամբ, ձևափորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժենորելու համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառել դարձնել ուսումնական գործընթացներում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարրերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. Մասնագիտական զիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի արժանիքները,		
2. կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. լրացրանելու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անձտությունները, դրսորելու խոսքային բարձր էթիկետ:		
10. Դասընթացը ձևակիրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հատակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		

Գ8.Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /բանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. մտագրող
4. վերլուծական մեթոդ
5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
6. գրավոր մեթոդ
7. բացատրական մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: **Թեմա 2.** Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: **Թեմա 3.** Խոսքի գործառական տարրերակներ /զիտական, պաշտոնական, խոսակցական/: **Թեմա 4.** Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014:
2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հերինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015:
3. Ասատրյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնարանություն/, Եր., 2002:
4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
6. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1. 0305/B04	2. Ուսուաց լեզու-1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ենելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից.		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
1. Ձևավորել զիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,		
2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,		
3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,		
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտական՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. Մասնագիտական զիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված թերականական նյութը,		
2. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշտական կանոնները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ձանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:		
գ. բնդիհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենիք քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին),		
2. ընկալելու և սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիցու փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ8.Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /քննավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. էվրիստիկական մեթոդ
4. մտագրոհ
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դերուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են

Սոուլգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Զայնավորների և բաղադայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Բաժին 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ: Դարձվածքներ: **Բաժին 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Բաժին 4.** Զևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Русский язык, Под общ. ред. Л. М. Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004
2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
3. Учебные пособия по специальности.

1. 0305/B05	2. Ուսուաց լեզու -2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:		

Դասընթացի խնդիրներն են.

1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,
2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,
3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն**

1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը,
2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,
3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսվի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,

<p>2. Կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,</p> <p>3. Վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ,</p> <p>4. Թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը,</p> <p>5. զանագանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:</p>
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ
<ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը, 2. օգտվելու տեղեկատվական տարրեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
Գ8. Կիրառելու S22-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
<ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտագրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 9. գրավոր մեթոդ 10. բացատրական մեթոդ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Ստուգաբառն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Բաժին 1. Զնարանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բաժին 2. Շարահյուսություն: Շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: Բաժին 3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: Բաժին 4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկույցների և մասնագիտական ուժիւրատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:
14.Հիմնական գրականության ցանկ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ռусский язык, Под общ. ред. Л. М. Мкртчяна, Еր., изд-во ЕГУ, 2004. 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности.

1. 0304/B06	2. Հայոց պատմություն -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 15/0/15	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաբառ	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածի պատմությունը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն:

Դասընթացի խնդիրները.

- ✓ Զնավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին:
- ✓ Զնավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևոյթները համակողմանի գնահատելու կորողություն:
- ✓ Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. Վերաբերելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը:
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները:
3. Ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանելու Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվազումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,
2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում,
3. արժևորելու ինչպես նախարիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններու

1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը և նինարակորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում, բանավիճելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ8. Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ռեֆերատ
3. անհատական և խմբային առաջարրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 2.** Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: **Թեմա 3.** Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեայան շրջանում: **Թեմա 4.** Արշակունիների թագավորությունը: **Թեմա 5.** Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1.0105/ B07	2.Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել կենսուրութիւն կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդկենություն» համակարգում նրանց փոխագրեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էռությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Ուսանողների տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ Էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տեխնոգենների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ձգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին, ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները:
2. Դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
2. Նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, շրույթի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները:
3. Բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
2. Նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ գերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից,
3. Անցկացնելու մոնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կրարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն:
2. հետազոտություններ անելու՝ ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:

<p>3. կիրառելու կանխատեսման մեթոդը՝ որոշելու համար, թե այս կամ այն գործոնը, ինչպիսի ազդեցություն կարող է ունենալ տվյալ էկոհամակարգի վրա:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու քանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությում:</p> <p>Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:</p> <p>Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:</p> <p>Գ8.Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պասիվ դասախոսություն 2. Ակտիվ դասախոսություն <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>հարց ու պատասխան</i> ✓ <i>զրույց</i> 3.Ինտերակտիվ դասախոսություն <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>«Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում</i> ✓ <i>հարց ու պատասխան</i> ✓ <i>բանավեճ</i> ✓ <i>զրույց</i>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջարկված թեմայով ռեֆերատի գեկուցում: 2. Այն ուսանողները, որոնք ամբողջական դասընթացի մաս կազմող 5 և ավելի թեմաներից կամ ինքնուրույն աշխատանքների թեմաներից գնահատվել են «ստուգված», ապա ստանում են «Ստուգված»:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի, մինիմումի, Վիյամի գործուների անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները: Թեմա 2. Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Դրողուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: Թեմա 3. Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործուներ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: Թեմա 4. Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակարգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: Թեմա 5. Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգերը: Թեմա 6. Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: Թեմա 8. Պոպուլյացիայի բնութագիրը, ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը, պոպուլյացիայիների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհ փոխհարաբերությունը: Թեմա 9. Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Զրոյորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոյորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կյամայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամանակակից պատմություններ, Երևան, 2010: 2. Գրիգորյան Ա., Աղայան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկայացման մեջ պահպանական գործունեության ազդեցությունները: Երևան, 2010:

Վիճակը, Եր., 2008:

3. Մելքոնյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանության հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2010:
4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Եր., 2002:
5. Վալովա Վ.Դ. Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, 2005.

1. 0304/Յ08	2. Հայոց պատմություն-2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 15/015	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք	
	<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածի պատմությունը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Զնավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին: ✓ Զնավորել պատմական փաստերը համարելու, երևոյթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: ✓ Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. Վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,		
2. Նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. քացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,		
2. արժենորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս սահմանափորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2. Մայրենի և որևէ օսուր լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
Գ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրները լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն,		
2. ռեֆերատ,		
3. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:		

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Ստուգաք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:
13. Դարձնագր բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: Թեմա 2. Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: Թեմա 3. Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Թեմա 4. Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: Թեմա 5. Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: Թեմա 6. Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: Թեմա 7. Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: Թեմա 8. Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: Թեմա 9. Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ: Թեմա 10. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: Թեմա 11. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

1. 0304/B09	2. Փիլիսոփայություն	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակները	Է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:	
Դասընթացի խնդիրները.		
1.	բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները,	
2.	բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները,	
3.	հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աշակեցնել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը:	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1.	սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,	
2.	բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,	
3.	ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1.	տարրեկելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից,	
2.	վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործնականությունները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը,	
3.	կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխարաբերություններում:	
գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1.	տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունները.		
Ա1.	Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:	
Բ1.	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում	

արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Գ2. Մայրենի և որենի օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու քանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ8.Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. սեմինար
3. քննարկում
4. գեկուցում
5. ռեֆերատ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ եխմնական բեմաներից.

Թեմա 1.Փիլիսոփայության առարկան: **Թեմա 2.**Կեցություն և մատերիա: **Թեմա 3.**Դիալեկտիկա: **Թեմա 4.**

Բնություն: **Թեմա 5.**Սարդ և պրակտիկա: **Թեմա 6.**Գիտակցություն և ձանաշղողություն: **Թեմա 7.**Գիտություն: **Թեմա 8.**Հասարակություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980:
2. Բրուտյան Գ., Իմաստափրական երկխոսություններ, Հ. 1, Եր., 1987:
1. Բրուտյան Գ., Իմաստափրական երկխոսություններ, Հ. 2, Եր., 1987:
2. Գարբիելյան Հ., Հայ փիլատփայության պատմություն, Եր., 1980:
3. Կյուրելյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
4. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1. 0305/B10	2. Անգլերեն -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար, 2. զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն		
1. անգիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշար, 2. թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները, 3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադրասական հատկանիշները, 4. տարրերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս, 2. ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը, 3. կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի բարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:		

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից,
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. հաղորդակցական մեթոդ
2. մտագրոհ
3. ուսանողական պորտֆուլիո
4. խմբային աշխատանք
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն
6. աշխատանք տեղեկագրով
7. ռեժիսուս
8. խնդնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքրք համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.

- գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,
- ռեժիսուս,
- լուսատեսաշար
- խմբային աշխատանք,
- ուսանողական պորտֆուլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հաստկանիշները: **Բաժին 2. Քերականություն:** Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Բաժին 3. Մասնագիտական բառապաշտիքի և տեքստերի ուսումնասիրություն:** Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Թորմաջան Հ., Ժամանակակից անգլերենի քերականություն, 1995:
2. Լազարյան Ա., Համբարձումյան Ն., Հայրապետյան Ա., Անգլերեն–հայերեն բառարան, 2011:
3. Բարարյան Ն., Երզնկյան Ե., Լազարյան Ա., Համբարձումյան Ն., Տեր-Պողոսյան Ի., Հայերեն-անգլերեն բառարան, 2004:
4. Mkhitaryan, Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan, 2004.
5. S. Abrahamyan, S. Hovhannisyan, English for Art Students, 2018.
6. E. Temrazyan, S. Evinyan, S. Abrahamyan, Letter Writing and Resume, 2014.

1.0305/B10	2.Ֆրանսերեն – 1	3.2 ECTS կրեմիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. ստուգաքրք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,
2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշտիքի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,
3. հանրագումարի քերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան

մասնագիտական ոլորտները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները,
2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոր բառ),
4. առանց բառարանի կարողականության միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,
2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
4. բառարանի օգնությամբ բնթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Մասնագիտական հանրույթում:

Գ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեստ
4. ռեֆերատ
5. դիագնոստիկ ստուգում
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք

Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. **Թեմա 2.** Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Մերի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: **Թեմա 3.** Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: **Թեմա 4.** Ածական: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: **Թեմա 5.** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: **Թեմա 6.** Թվական: Քանակական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: **Թեմա 7.** Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008
2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau débutant),
4. M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1. 0305/B10	2. Վրացերեն -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ենելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից:

Դասընթացի խնդիրներն են.

1. Ձևավորել զիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,
2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,
3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,
4. հասուլ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը,
2. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշտիք,
3. կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:

գ. բնդիկանական/փոխանցելի կարողություններ

1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին),- 2. ընկալելու և սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /բանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. էվրիստիկական մեթոդ
4. մտագրոհ
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեդուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Զայնավորների և բաղադայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Բաժին 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: **Բաժին 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Բաժին 4.** Զնաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գորգածև Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0
6. 2-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք
8. Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել մասնագիտական բառապաշտը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում:	
Դասընթացի խնդիրները.	
1. Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,	
2. հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից:	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները,	
2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշտը և քերականական կառուցներ:	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
1. ընկալելու և վերարտադրելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը,	
2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան,	
3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:	
գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ	
1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,	
2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,	
3. ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով որպես հետազա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:	
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:	
Գ8. Կիրառելու S22-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:	
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. հաղորդակցական մեթոդ	
2. մտագրոհ	
3. ուսանողական պորտֆոլիոն	
4. խմբային աշխատանք	
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն	
6. աշխատանք տեղեկագրով	
7. ռեժիսուրատ	
8. ինքնուրույն աշխատանք:	
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
Ստուգարքը համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մողույի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/ և վերջում ներկայացրած աշխատանքների արկայության դեպքում.	
• գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,	
• ռեժիսուրատ,	
• պրեզենտացիա,	
• խմբային աշխատանք,	
• ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ, CV, դիմում, մոտիվացիոն նամակ):	
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Բաժին 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: Բաժին 2. Մասնագիտական բառապաշտը և տեքստերի ուսումնասիրություն: Թարգմանություններ հայերենից անգլերեն:	

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Թորմաջան Հ., Ժամանակակից անզերենի քերականություն, 1995:
- Լազարյան Ա., Համբարձումյան Ն., Հայրապետյան Ա., Անզերեն-հայերեն բառարան, 2011:
- Բարաթյան Ն., Երզնկյան Ե., Լազարյան Ա., Համբարձումյան Ն., Տեր-Պողոսյան Ի., Հայերեն-անզերեն բառարան, 2004:
- Mkhitarian, Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan, 2004.
- S. Abrahamyan, S. Hovhannisyan, English for Art Students, 2018.
- E. Temrazyan, S. Evinyan, S. Abrahamyan, Letter Writing and Resume, 2014.

1.0305/B11	2.Ֆրանսերեն – 2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները. <ol style="list-style-type: none"> Խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա, Ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ, հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտներ: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն <ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները, ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը, 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները, Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները, լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ), առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր, 		
գ. բնդիսներական/փոխանցելի կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն, ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները, ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր, բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր: 		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ8.Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝ <ol style="list-style-type: none"> անհատական և խմբային առաջարրանքներ ընթերցանություն թեսու ռեֆերատ դիագնոստիկ ստուգում շնորհանդես ինքնուրույն աշխատանք: 		

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաք

Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Գոյականների իզական սերի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևաբանորեն, բառային: Երկու սեր ունեցող գոյականներ: **Թեմա 2.** Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բարարյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: **Թեմա 3.** Անորոշ դերանվանական ածականներ: **Թեմա 4.** Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ **Թեմա 5.** Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: **Թեմա 6.** Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում: **Թեմա 7.** Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008.
2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermédiaire).
3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau débutant),
4. M. Djoulhakian, R. Meliksetian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1. 0305/B11	2. Վրացերեն -2	3. 2 ECTS կրեմիս
4. 2 Ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. ստուգաք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնական ժամանակակից պատկերացումների վրա,
2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,
3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հարորդակցման կարողությունները,
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը,
2. կառուցելու տրամաբանորեն ձիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,
3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարականական կառուցվածքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ընտրելու, վերլուծելու և աղապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հարորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,

2. Կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու ինդիքները և դրանց լուծման ուղիները,

3. Վերարտարելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ,

4. Թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակ,
5. զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարականական կառուցվածքները:

գ. բնդիքանության/փոխանցելի կարողություններ

1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,
2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու

գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ8.Կիրառելու S22-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /քանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. էվրիստիկական մեթոդ
4. մտագրոհ
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեղուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Զարգանություն: Ներբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շատկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Բաժին 2.** Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /քառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գիլիավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Բաժին 3.** Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմիննային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: **Բաժին 4.** Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկուցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1.Գորգածել Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

1.0001/B00	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/0/0	
6.1-ին, 2-րդ կիսամյակներ	7.ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետարրջություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի:

- ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը,
- նպաստել ուսումնառողջության առողջական վիճակի բարելավմանը,
- բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց,
- նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը,
- զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ձարպկություն, կոորդինացիա և այլն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշա-

- նակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
 - ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
 - ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելազորման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարագելու պահանջմունք,
 - ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները,
- թվարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը,
- ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները,
- ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները,
- առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրելու դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ),
- ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում,
- ցուցաբերելու տէխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. բնդիքանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը,
- դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարրեր սպորտաձևերից,
- կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը.

Գ7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ.

- տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
- մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
- ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
- անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
- ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հակողությամբ (խմբային մեթոդ),

2. արտառուսումնական պարապմունքներ.

- ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
- վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
- մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
- ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
- մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
- մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով: Ստուգաքրը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգի վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացի բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից:

1-ին կիսամյակ

Թեմա 1. Ֆիզիկական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեմա 2.** Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: **Թեմա 3.** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: **Թեմա 4.** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույթների դեմ: Երկրողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

2-րդ կիսամյակ

Թեմա 1. Ընդհանուր ֆիզիկական և սպորտային պատրաստության դերը ֆիզիկական դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: **Թեմա 2.** Ֆիզիկական բեռնվածության ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շուկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանատարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերեկից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր վետրագնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկրողմանի խաղ: **Թեմա 5.** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից գույց ուտքերի հրումով: **Թեմա 6.** Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Ստուգաքրային ձևերի նախապատրաստում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007.
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0001/B00	2.Ֆիզրաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/0/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի:		
	<ul style="list-style-type: none"> ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը, նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը, բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը, զարգացնել ուսանողների փունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ճարպկություն, կոռորդինացիա և այլն, կենսածառում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց: 	
Դասընթացի խնդիրներն են:		
	<ul style="list-style-type: none"> հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում, ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսածակի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ, ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային զաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատափրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում, ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելազորման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք, ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ: 	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլիին՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
	<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու մասայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը, ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիադաների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ, հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկելու հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնույթագրերը, թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնաբանելու անհատի վրա դրանց ներգործության բնույթագրերը, ներկայացնելու արտադրական ֆիզիկական կուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնաբանելու նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ: 	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
	<ol style="list-style-type: none"> պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի 	

<p>կատարելագործման նորմաները,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնել օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր, 3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ, 4. կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերելու նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ: <p>գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարարականի փոխադարձ վերահսկողություն, 2. աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնելու իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ, 3. վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները, 4. կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս, 5. կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում: <p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը.</p> <p>Գ7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:</p> <p>11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .</p> <ul style="list-style-type: none"> • տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ), • մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), • ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), • անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ), • ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ), <p>2. արտառուսումնական պարապմունքներ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում, • վերականգնողական միջոցառումների իրականացում, • մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի, • ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով, • մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում, • մարզատողարարական ճամբարների կազմակերպում: <p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p> <p>Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:</p> <p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>3-րդ կիսամյակ</p> <p>Թեմա 1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլը:</p> <p>Թեմա 3. Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելքների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջկներ/, 1000 մ /տղաներ/:</p> <p>Թեմա 4. Ուսանողական սպորտային միջումների համակարգը, ունիվերսիտադաներ, օլիմպիադան խաղեր: Օլիմպիամը և օլիմპիադան դաստիարակությունը: Թեմա 5. Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով:</p> <p>Թեմա 6. Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում: Թեմա 7. Կանոնավոր պարապմունքների համար սպորտաձևի ընտրման դրդապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևների և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական</p>
--

բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պարկած դրությունից: **Թեմա 10.** Մարմնամարզություն: Ցատկ այժմկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ

Թեմա 1. Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պարկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանստարանի վրա հենում պարկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերսից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեմա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: **Թեմա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, զնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ զնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 9.** Առաջին բուժօնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեմա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեմա 11.** Հեռացատկ տեղից գույզ ոտքերի հրումով: **Թեմա 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեմա 13.** Ստուգարրային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Սամվելյան Լ., Դետրոյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007.
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բարյան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բարյայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

ԸՆԴԱԾՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ ԿԱՄՐՑՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

1.0201/B12	2.Տնտեսագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.սուուզարք	
8.Դասընթացի նպատակները		
Էնտեսագիտության հիմունքների ուսուցումը կատարել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքները:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսանողներին մեկնարանել տնտեսագիտության հիմնարար օրենքները կատեգորիաները, ցուցանիշները,		
2. ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները,		
3. ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից,		

<p>4. ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով:</p>
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> սահմանելու և մեկնաբանելու շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, սկզբունքները, տնտեսական օրենքները, ներկայացնելու շուկայի մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> աշխատելու թիմում, տրամաբանութեան ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու քանակոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվելու հանրության հետ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:</p> <p>Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանութեան ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու քանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:</p> <p>Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:</p> <p>Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:</p>
<p>11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դասախոսություններ սեմինարներ, քննարկումներ և քանակեցեր խմբային աշխատանքներ ռեֆերատներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է քանակոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից:</p> <p>Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: Թեմա 2. Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: Թեմա 3. Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապատճեղը: Թեմա 4. Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: Թեմա 5. Սպառողի վարքի տեսություն: Թեմա 6. Արտադրության ծախքերի տնտեսություն: Թեմա 7. Շուկայի կառուցվածքը և զնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: Թեմա 8. Ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: Թեմա 9. Ռեսուրսների զների ձևավորումը: Թեմա 10. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: Թեմա 11. Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: Թեմա 12. Փողը և քանակային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: Թեմա 13. Պետական բյուջեն և ֆինանսավարկականությունը: Թեմա 14. Միջազգային առևտություն: Թեմա 15. Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գորբնի Զ., Տնտեսագիտություն, Եր., 1999: Սամուելսոն Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Եր., 1997: Макконнелл К.Р., Брыю С.Л. Економика. 17-ое изд., Москва, 2009. Економическая теория. Учебник под ред. В. Камаева, Москва, 1998

1.0201/B 12	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.սոուզարք	
8.Դասընթացի նպատակներ:		
8.Դասընթացի նպատակները կազմված են հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ:		
9.Դասընթացի խնդիրներ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունեալ կինք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները,		
2. տարրերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը,		
3. իմանալու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը,		
4. թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը,		
2. կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը,		
3. գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում,		
4. հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում,		
2. մոտիվացնելու,		
3. առաջնորդելու,		
4. աշխատելու տեղեկատվության հետ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. Դահպաններու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանական աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/		
2. դասախոսություն, սեմինար		
3. ինքնուրույն աշխատանք /գեկույց, ուժերատ,/		
4. ձանաշողական էքսկուրսիաներ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց կազմում գրավոր:		

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից:

Թեմա 1. Գործարարության էռությունը և ֆունկցիաները: **Թեմա 2.** Գործարարության միջավայրը և տեսակները: **Թեմա 3.** Գործարարության սուրյեկտները: **Թեմա 4.** Զերնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: **Թեմա 5.** Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը, որպես գործարարության նախադրյալ: **Թեմա 6.** Մարքեթինգի պլան: **Թեմա 7.** Գործունեության կադրային ապահովումը: **Թեմա 8.** Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: **Թեմա 9.** Արտադրական պլան **Թեմա 10.** Ինքնարժեքի կակուլյացիա: **Թեմա 11.** Զերնարկատիրական որոշում: **Թեմա 12.** Ֆինանսական պլանավորում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Кондратьева М., Баландина Е., Трефилова Ю., «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014/ <http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf>/
2. Буров В. Ю., «Основы предпринимательства», учебное пособие, Чита ,2011.
3. Богомолова В., Белоусова Н., Кублашвили О., Ролдугина Р., «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf/
4. Башаримова С., Дасько М., Основы предпринимательства, учебное пособие.
5. Торосян Е., Сажнева Л., Ж.Н.Зарубина, «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 [https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf//](https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf/).

1. 0304/B12	2. Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ,
2. ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ,

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացողություն**

1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները,
2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը,
3. մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ,
2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում,
3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը:

գ. քննիքանը կազմակերպելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու քանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ռեֆերատ
3. գեկուցում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: **Թեմա 2.** Սահմանադրական իրավունք: **Թեմա 3.** Քաղաքացիական իրավունք: **Թեմա 4.** Քրեական իրավունք: **Թեմա 5.** Աշխատանքային իրավունք: **Թեմա 6.** Ընտանեկան իրավունք: **Թեմա 7.** Տեղական ինքնակառավարություն: **Թեմա 8.** Վարչական իրավունք: **Թեմա 9.** Դատավարական իրավունք: **Թեմա 10.** Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: **Թեմա 11.** Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: **Թեմա 12.** Միջազգային իրավունք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002:
2. Առաքելյան Ս., Գարուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006:
3. Բարսեղյան Տ., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000:
4. Դիլանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:
5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր, 2001:
6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:

1.0304/B12	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
------------	------------------------------	-----------------

4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
---------------	-----------	--

6.3-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք
-----------------	------------

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրութին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Ներկայացնել քաղաքական մտքի օգարգացման հիմնական էտապները,
2. Ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,
3. Ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացություն:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և օրգացման էտապները,
2. Ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները,
3. թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները,
2. մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը,
3. մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
2. աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ1. Վիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու

գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

93. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

94. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

95.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. բանավեճեր
4. գեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: **Թեմա 2.** Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: **Թեմա 3.** Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: **Թեմա 4.** Քաղաքական ընտրանի /Էլիտա/: **Թեմա 5.** Քաղաքական լիդերություն: **Թեմա 6.** Քաղաքական ուժմիմներ:

Թեմա 7.Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: **Թեմա 8.** Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: **Թեմա 9.** Քաղաքացիական հասարակություն: **Թեմա 10.** Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: **Թեմա 11.** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: **Թեմա 12.** Գաղափարախոսությունների տեսություն: **Թեմա 13.** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: **Թեմա 14.** Քաղաքականությունը և կրոնը: **Թեմա 15.** Քաղաքական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Քաղաքագիտություն, ԵՊՀ հրատ., Եր., 2006:
2. Буренко В., Журавлев В., Политология, Москва, 2004.
3. Гаджиев К., Политология. Москва, 2005.
4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999.
5. Пушкирева Г.В. Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002.
6. Мальцев В.А. Основы политологии. Изд-во ИТРССПП, Москва, 1998.

1.0304/B12	2.Կրոնագիտության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.սուսումնական առաջարկ	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական Եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դեսմինացիաների վերաբերյալ:		
Դասընթացի իմպիկիրները.		
1. ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ, 2. ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք, 2. նկարագրելու Հայ Առաքելական Եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական		

առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,
2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցարանական համակարգերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. բանավեճ
4. գեկուցում
5. ռեֆերատ
6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարբն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: **Թեմա 2.** Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: **Թեմա 3.** Բուդդայականություն, խոլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 4.** Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: **Թեմա 5.** Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: **Թեմա 6.** Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: **Թեմա 7.** Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: **Թեմա 8.** Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: **Թեմա 9.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: **Թեմա 10.** Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ալիշան Դ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002:
2. Աստվածաշունչ:
3. Գուրան, Սոֆիա, 1929:
4. Երուանդ Վրդ. Տեր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմութիւն, հ. Ա., Էջմիածին, 1908.
5. Владимирон Н., Овсиенко Ф., Мировые религии, М., 1998.
6. История религии, т. 1-2, М., 2002.

1.0202/B 12	2.Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրելիս
4.2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «Մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ,
2. ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների բնդիմանուր բնութագրերը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու գիտության մեջ մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները:
2. սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները,
2. վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դիմամիկան,
3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները:

գ. բնդիմանական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևադրությունները

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մարդկանի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանական աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Վիճակում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. բանավեճեր
4. ռեֆերատներ
5. գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուլայք. Անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: **Թեմա 2.** Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: **Թեմա 3.** Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: **Թեմա 4.** Մշակույթ-բնույթուն-հասարակություն: **Թեմա 5.** Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջագետքան, եղիպտական, հին հնդկական և չինական): **Թեմա 6.** Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: **Թեմա 7.** Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: **Թեմա 8.** Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: **Թեմա 9.**

Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: **Թեմա 10.** Մողեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: **Թեմա 11.** Հայկական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Մելքոնյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000:
2. Սարգսյան Ա., Մշակութաբանություն, Եր., 1997:
3. Սարգսյան Ա., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004:
4. Արյունոս Ը., Ռյայակով Ը., Կոլլեգիա անտրոպոլոգիա, Մ., 2004.
5. Ռոզին Վ., Կոլլեգիա անտրոպոլոգիա, Մ., 1998.

1. 0303/B12	2. Հոգեբանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսարումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին, ուսումնասիրել ընկալման, բմբոնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:

Դասընթացի խնդիրները

1. բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ,
3. ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանձքային տեսությունները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ճանաչելու ընդհանուր հոգեբանության կառուցվածքը, տարբեր բաժինների զարգացումը և գործառույթները, մեթոդները,
2. տարբերակելու հոգեկանի ակտիվության մակարդակները,
3. պարզաբանելու հոգեկան պարզագույն իմացական գործընթացները և նրանց առանձնահատկությունները,
4. բացատրելու հոգեկան իմացական բարձրագույն գործընթացները և նրանց առանձնահատկություններին:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու անձի հուզակամային ոլորտի մասին,
2. տարբերակելու անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները:

գ. բնորոշական/փոխանցելի կարողություններ

1. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները,
2. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետազա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:

10.Դասընթացը ձևավորում է կոթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներք)ը.

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկում
3. բանավեճ
4. գործնական պարապմունք
5. ռեֆերատ/էսսե
6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

- Թեմա 1.** Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: **Թեմա 2.** Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: **Թեմա 3.** Հոգեկանի ռեֆերատորային մեկնաբանությունը: **Թեմա 4.** Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: **Թեմա 5.** Հոգեկանի և զիտակցության զարգացումը: **Թեմա 6.** Անձի հոգեբանական բնութագիրը: **Թեմա 7.** Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: **Թեմա 8.** Անձի իմացական հոգեկան գործնաբացները՝ զգայություններ: **Թեմա 9.** Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակությունը: **Թեմա 10.** Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործնաբացները: **Թեմա 12.** Մտածողություն, տեսակները, գործնաբացները: **Թեմա 13.** Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: **Թեմա 14.** Անձի հուզակամային կողմը: **Թեմա 15.** Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2010:
- Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997:
- Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005:
- Маклаков А.Г., Общая психология. М., 2007:
- Немов Р.С., Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003).
- Столяренко Людмила Дмитриевна, Психология.учебник для вузов.-СПб.: Питер, 2010.

1.0304/B12	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.ստուգաքք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել կոռեկտ դասել, զերծ մնալ տրամաբանական սխալներից:

Դասընթացի խնդիրները.

- ցույց տալ հասկացության և բառի տարրերությունները,
- ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ,
- ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին,
- ծանոթացնել մտահանգման տարրեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարները, տրամաբանական սխաները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլիինի՝

ա. Ասսնագիտական զիտելիք և իմացություն

- սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները,
- մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները,
- սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածք, տրամաբանական սխալները:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները,

2. զանագանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները,
3. զանագանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժղովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11.Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկում
3. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 2.** Հասկացություն: **Թեմա 3.** Դատողություն: **Թեմա 4.** Տրամաբանության օրենքները: **Թեմա 5.** Ստահանգում: **Թեմա 6.** Ապացուցում և հերքում: **Թեմա 7.** Պարալոգիզմ, սովետություն, սրամտություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976:
2. Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975.
3. Гетманов А., Логика, Москва, 1993.
4. Маковелский А., История логики, Москва, 1967.
5. Демидов И., Логика, Москва, 2004:

1.0303/B12	2.Քարոյագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեմիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյագիտական աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,
2. ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
3. նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը,

- բացահայտել բարոյական իդեալի էռթյունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
- վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,
- ընդլայնել սովորողների մտահորիզոնը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էռթյունը ու չափանիշները,
- արժեորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:

բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ցույց տալու ձշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին:
- բացահայտելու բարոյական իդեալի էռթյունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
- վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
- գեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք. Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները: **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3.** Պարտք և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.**

Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիղճ: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկություն. **Սեր:** **Բաժին 2.** Բարոյականության էռթյունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: **Թեմա 8.** Բարոյականության էռթյունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: **Բաժին 3.** Բարոյականություն և ազատություն: **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները: **Բաժին 4.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը: **Բաժին 5.** Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիրը: **Թեմա 16.** Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերահմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիրը: **Բաժին 6.** Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ: **Թեմա 18.** Կիրառական բարոյագիտություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Разин А., Этика, Москва, 2003.

2.	Дробницкий О., Понятие морали, Москва, 2004.
3.	Мур Дж., Принципы этики, Москва, 1984.
4.	Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000.
5.	Словарь по этике.

1.0303/B12	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակները		
8.Դասընթացի նպատակները կազմված է՝ ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսնորման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ձեռավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ:		
2. ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսնորման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները,		
2. սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպարանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:		
բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները,		
2. վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը,		
3. մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները:		
գ. Քննիանության/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում,		
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձեռավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լրացնումները:		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խորհրները լրացնելու ժամանակ:		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանական աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն		
2. քննարկումներ		
3. բանավեճեր		
4. ռեֆերատներ		
5. գեկուցումներ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		

Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները:	Թեմա 2. Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները:
Թեմա 3. Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցագրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, ֆկուս խումբ:	Թեմա 4. Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները:
Թեմա 5. Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, բնտրանքը:	

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Бабосов Е., Прикладная социология. Тетра Системс, 2001.
2. Горшков М., Шереги Ф., Прикладная социология. Методология и методы. Москва, 2011.
3. Горшков М., Шереги Ф., Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012.
4. Долгоруков А., От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011.
5. Ельмееев В., Овсянников В., Прикладная социология: Очерки методологии. СПб.: СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.)
6. Кравченко А., Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М., 1998.

1.0105/B13	2.Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4 րդ կիսամյակ	7.Ասուլարը	
	8.Դասընթացի նպատակն է՝ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այն պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդոլոգիայի ընդհանրություններին ու տարբերություններին, որ նման մտավորականն իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ քիչ ենթարկվի զանազան մոլորություններին, նախապաշտմունքներին ու սնահավատություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ձանաշման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:	
	Դասընթացի խնդիրներն են	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, 2. ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, 3. բացատրել բնության համակարգերի կազմակորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները, 4. ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: 	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝	
	ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը, 2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին, 3. մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: 	
	բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում, 2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալու որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին, 3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: 	
	գ. Ռեդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը, 2. օգտվելով տարբեր աղյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, 3. ստեղծագործելով՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 	
	10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյուն(ներ)ը.	
	Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:	
	Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիւտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու	

գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը),
2. գործնական մեթոդները (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը),
3. տրամաբանական մեթոդները (ինդրուկտիվ, դեկուկտիվ, անալոգիա),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ),
6. քննադաշտական մտածողության մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաք.

Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացին վերաբերվող: Տրվում է ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին նա ստանում է ստուգված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: **Թեմա 2.** Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էկեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: **Թեմա 3.** Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: **Թեմա 4.** Հարաբերականության հասուլ և ընդհանուր սկզբունքները: Անրոշությունը աշխարհում: Անրոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունքը: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբնույթան կոնցեպցիաները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ապանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, ԵՊՀ, Եր., 2007:
2. Կանկե B., Կոնцепции современного естествознания, Логос., М., 2002.
3. Կոնцепции современного естествознания Питер 2008 , (Под. редакц. Л. А. Михайлова).

1.0104/B13	2. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրետիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. ստուգաք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների տեխնիկական և ծրագրային ապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կերպության նկատմամբ առաջարկում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական ծրագրերին,

- մեկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները,
- բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ,
- կատարել տրամաբանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար,
- բարեկարգ հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները,
- ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար,
- վերաբերելու և ստեղծելու էլեկտրոնային այլուսակ,
- ուսանողը ունակ կլինիք ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները,
- կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով,
- էլեկտրոնային այլուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ,
- կիրառելու Power Point ծրագիրը գեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար:

գ. բնորոշական/փոխանցելի կարողություններ

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կյանքական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանակարգչի աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաք.

Թեստը, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ռեֆերատը, գնահատվում է «Բավարար», եթե կատարել է 50% և ավելի:

- Ուսանողը շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված ինքնուրույն աշխատանքները
- Ուսանողը հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ռեֆերատը
- Ուսանողը տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷջՄ-ի հիմնական հանգույցները. հիշասարք, պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր: ԷջՄ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, ֆայլի անվանում. ֆայլի ճանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:

Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.

Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տարի բնութագրերը: WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ աշխատելու գործիքներ: Formatting պանելի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ: Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տեքստերի խմբագրում (բլոկների պատճենում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում: Տեքստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք AutoShapesերի հետ: Աղյուսակների տեղադրում:

Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային այլուսակներ

Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջիջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, փորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:

Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Ներկայացումների ստեղծում: Անիմացիաների և ոճերի հաղորդում սահիկներին: Զայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտերել այլ թվայնացված միջոցների հետ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հովակիմյան Ա., Մարգարյան Ս., Խաչոյան Լ., Խսպիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն.. Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
2. Տիխոմիրով Ա., Պրօքդի Ա.Կ. Կոլոսկով Պ.Վ., Կլենդրովա Ի.Ա. և դր. Microsoft Office 2007, Գայկ և Տեխնիկա, Էլ. Կույր, 2008.
3. Զանփոլայյան Բ., Քոմիջութերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, ՀՊՃՀ, Եր. 2000:

1.0104/B13	2. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. սոուուգարը	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգչների տեխնիկական և ծրագրային ապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կկիրառվեն ուսումնառության ընթացքում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական ծրագրերին, 2. Մեկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները, 3. Բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ, 4. Կատարել տրամաբանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար, 5. Ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 5. Թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները, 6. Ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ Word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար, 7. Վերարտարելու և ստեղծելու էլեկտրոնային աղյուսակ, 8. Ուսանողը ունակ կլինի ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները, 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 5. Օգտագործելու օվերացիոն համակարգի հնարավորությունները, 6. Կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով, 7. Էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ, 8. Կիրառելու Power Point ծրագիրը գեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական 		

աշխատանքների ցուցադրման համար:

գ. բնդիանքական/փոխանցելի կարողություններ

6. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Գ1. Վիրատելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար::

11. Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուլաքարը.

Թեստը, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ռեֆերատը. գնահատվում է «Բավարար», եթե կատարել է 50% և ավելի:

4. Ուսանողը շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված ինքնուրույն աշխատանքները
5. Ուսանողը հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ռեֆերատը
6. Ուսանողը տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷջՄ-ի հիմնական հանգույցները. հիշասարք, պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր: ԷջՄ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, ֆայլի անվանում. ֆայլի ճանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:

Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.

Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տարի բնութագրերը: WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ աշխատելու գործիքներ: Formatting պանեի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ: Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տերստերի խմբագրում (բլոկների պատճենում, տեղափոխում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում: Տերստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք AutoShapes-երի հետ: Աղյուսակների տեղադրում:

Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ

Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջիջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, ֆորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:

Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Ներկայացումների ստեղծում: Անիմացիաների և ոճերի հաղորդում սահիկներին: Զայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտեգրել այլ թվայնացված միջոցների հետ:

Հիմնական գրականության ցանկ.

4. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Խսպիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն.. Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
5. Տիխոմիրօ Ա., Պրոկօ Ա.Կ. Կոլոսկօ Պ.Վ., Կլենդրօ Ի.Ա. և ճր. Microsoft Office 2007, Խակա և Տեխնիկա, Էլ. Կուգա, 2008.
6. Զանփոլաղյան Բ., Քոմփյութերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, ՀՊՃՀ, Եր. 2000:

1. 0104/B 13	2. Կիրառական վիճակագրություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել կիրառական վիճակագրության հիմնական մեթոդների հետ, սովորեցնել ուսանողներին կիրառել վիճակագրության մեթոդները գործնական խնդիրներ լուծելու համար, ծանոթացնել ուսանողներին կիրառական վիճակագրության տարրեր բաժինների հետ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ձեսակերպելու վիճակագրական խնդիրներ,		
2. կառուցելու ումուշին համապատասխան հաճախությունների այունապատկերը,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերլուծելով առկա տվյալները՝ կատարելու վիճակագրական հետևողություններ:		
2. ստանալու տարրեր բնութագրիչների գնահատականներ:		
գ. բնդիաներական/փոխանցելի կարողություններ		
1. համակարգելու և վերլուծելու ստացած տեղեկատվությունը, անելու հետևողություններ:		
10. Դասընթացը ձեսական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեստուալ նախագծերի լուծումները:		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանարկելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն		
2. գործնական պարապմունք		
3. ինքնուրույն աշխատանքներ		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Բաժին 1. Նկարագրական վիճակագրություն: Բաժին 2. Նմուշային եղանակ: Բաժին 3. Գնահատման տեսություն: Բաժին 4. Միջակայքային գնահատականներ:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ.		
1. Ահարոնյան Ն., Խարայելյան Ե., Հավանականությունների տեսության խնդրագիրք, ԵՊՀ, Եր., 2016.		
2. Գասպարյան Կ., Վիճակագրության խնդիրների ժողովածու, Եր., 2017:		
3. Հարությունյան Ե. և այլք, Հավանականություն և կիրառական վիճակագրություն, Եր., 2000:		
4. Իվչենկօ Գ. , Մեծվեծ ՅՈ. , Մաթեմատիկական տեսության համար, կուրսական աշխատանք, Եր., 2014.		

1.0105 / B13	2. Մաթեմատիկայի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	

6. 4-րդ կիսամյակ | 7. Ստուգարք

8. Ծրագիրը նպատակ ունի ուսանողներին ծանոթացնել մաթեմատիկայի հիմունքներին՝ որպես ընդհանուր մշակույթի բաղկացուցիչ մասի, ուսանողներին մոտ ձևավորել վերացական մտածողություն:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինին՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

- լուծելու հանրակրթական և հանրամատչելի բնույթի մաթեմատիկական որոշ հարցեր:
- ճիշտ մշակելու թվային տվյալները, մասնագիտական վերլուծությունները գրաֆիկների, սանդղակների, մասերով,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

- տարրական ֆունկցիաների հենքի վրա դասակարգել ֆունկցիաները, սահմանել ֆունկցիայի անընդհատությունը, հաշվել նրա սահմանը:
- գործնականում իրականացնել հետազոտական աշխատանքի ճիշտ պլանավորում,
- գործնականում իրականացնել հետազոտման մեթոդի ճիշտ ընտրություն:

գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ.

- աշխատել հետազոտական խմբում,
- կիրառել գիտելիքները պրակտիկայում:
- վերլուծել խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոր մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական եթերկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի կիրառմամբ (համակարգիչ, առյուսակներ և այլն)

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաքննությունը անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բոլոր ակտուալ գործունեությունները, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաքննությունը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Մաթեմատիկա առարկան և մաթեմատիկական լեզու: **Բաժին 2.** Բազմությունների տեսության տարրեր և թվային բազմություններ: **Բաժին 3.** Ոչ էվկլիդեսյան երկրաչափություն: **Բաժին 4.** Վեկտորական հաշվի: **Բաժին 5.** Տեքստային խնդիրներ: (տոկոսի, խառնուրդների և շարժման խնդիրներ): **Բաժին 6.** Հանրահաշվական կորեր(ուղիղ գիծ, շրջանագիծ): **Բաժին 7.** Հավանականությունների տեսություն և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աթաբեկյան Վ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկա հումանիտար մասնա գիտությունների համար, ԵՊՀ, Երևան, 2004:

2. Քարտաշյան Ա.Հ. Մաթեմատիկա Երևան. Լույս, 1983

3. Տիխոմիրով Հ. Բ., Շելեխով Ա. Մ., Մաթեմատիկա, Սանդուղք, Երևան, 2000.

4. Стойлова Л.П., Математика Москва, Академия, 2007

5. Лавров И.А., Максимова Л.Л. Задачи по теории множеств, математической логике и теории алгоритмов Москва, Физматлит 1995

1.0302/B13	2.Հաղորդակցման հմտություններ	3.2 ECTS կրեմիս
4.2 Ժամ/շաբթ	5.30/0/0	

6. 4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք
8.Դասընթացի նպատակների հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար:	
Դասընթացի խնդիրները	<ol style="list-style-type: none"> Նպաստել սովորողների քննադատական մտածողության ձևավորմանը՝ ստեղծելով ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու, բազմաթիվ կարծիքների ու տեսակետների նկատմամբ հարզանք ունենալու, արդյունավետ հաղորդակցվելու մթնոլորտի զարգացմանը: Ուսումնասիրել լեզվի կիրառական և հաղորդակցային հնարավորությունները, Բացահայտել խոսքի ընդհանուր օինաչափությունները, Դրսենորել գրական խոսքի բարձր մշակույթ, հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները:
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	<ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները. լուսաբանելու լեզվի դերը որպես հաղորդակցական միջոց,
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	<ol style="list-style-type: none"> տիրապետելու որոշակի աշխատանքային հմտությունների և տարբեր միջավայրերում քաղաքակիրք, բարյացակամ հաղորդակցվելու ունակությունների: ընտրելու հաղորդակցման համար անհրաժեշտ լեզվառական միջոցներ.
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	<ol style="list-style-type: none"> դրսենորելու լեզվական բարձր մշակույթ, հարուստ բառապաշտ, լայն աշխարհայացք, մասնագիտական էթիկա, հանրության հետ հաղորդակցվելու ունակություններ:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:	
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:	
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:	
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. Պասիվ դասախոսություն	
2. Ակտիվ դասախոսություն	
✓ <i>հարցուպատասխան</i>	
✓ <i>զրույց</i>	
3. Բնտերակտիվ դասախոսություն	
✓ <i>«PowerPoint» համակարգային ծրագրով տեսադրվագաշարերի ցուցադրում</i>	
✓ <i>հարցուպատասխան</i>	
✓ <i>բանավեճ</i>	
✓ <i>զրույց</i>	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.	
Ստուգարք. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:	
13.Համառոտ բովանդակություն.	
Թեմա 1. Հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հաղորդակցման խոչընդոտները. գործնական հաղորդակցում: Թեմա 3. Հաղորդակցման դասակարգումները: Թեմա 4. Ուղղակի և անուղղակի հաղորդակցման ձևեր:	
14. Հիմնական գրականության ցանկ.	
1. Ավետիսյան Յու., Պաշտոնական գրագրություն, Երևան, 2001:	

2. Գարրիելյան Յու., Լեզվական հաղորդակցության տեսություն, Երևան, 2018:
 3. Գարրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Երկրորդ հրատարակություն, Երևան, 2009:
 4. Պետրոյան Ա., Գործարար հաղորդակցություն, Երևան, 2003թ.:
 5. Պետրոսյան Հ., Մարտիրոսյան Ա., Գործարար և գիտական հայոց լեզու, Երևան, 2015:
 6. Քարնեզի Դ., Խնչպէ՞ս ձեռք բերել բարեկամներ և խնչպէս ազդել մարդկանց վրա, 1936:

1.0304/B13	2. Քննական և ստեղծագործական մտածողություն	3.2 ECTS կրեյխտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարր	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել քննական և ստեղծագործական մտածողության առանձնահատկությունները, ուսանողների մոտ ձևավորել ստեղծագործական և քննական մտածողություն:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու քննական և ստեղծագործական մտածողությունը 2. մեկնաբանելու քննական և ստեղծագործական մտածողության հիմնական սկզբունքներն ու հատկանիշները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու քննական և ստեղծագործական մտածողության գործիքները: 2. մեկնաբանելու քննական մտածողության տեսակները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի, Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Գ1. Վիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հատակ կառուցելու քանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեսություն 4. ռեֆերատ 5. գրույց լեզվակրի հետ 6. շնորհանդես 7. ինքնուրույն աշխատանք		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		
Թեմա 1. Ստեղծագործական և քննական մտածողության սահմանումը: Թեմա 2. ստեղծագործական և քննական մտածողության կարևորությունը: Թեմա 3. ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման փուլերը: Թեմա 4. Ստեղծագործական և քննական մտածողության խրախուսման մեթոդները: Թեմա 5. Քննական և ստեղծագործական մտածողության հմտությունների զարգացման մոտեցումները: Թեմա		

6. Ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման գործիքները: **Թեմա 7.** Քննական մտածողության տեսակները: **Թեմա 8.** Ստեղծագործական մտածողության սկզբունքները, հիմնական հատկանիշները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Бутенко А. В., Ходос Е. А. Критическое мышление: метод, теория, практика. Учеб.-метод. пособие. М.: Мирос, 2002. — 176 с.
2. Ивунина Е. Е. О различных подходах к понятию «критическое мышление» // Молодой учёный. — 2009. — № 11. — С. 170—174.
3. Турчин В. Ф. Феномен науки. Кибернетический подход к эволюции. — Изд. 2-е — М.: Словарное издательство ЭТС. — 2000. — 368 с.
4. Халперн Д. Психология критического мышления. — СПб.: Питер, 2000. — 512 с.

1.0302/B13	2.Մելիագրագիտություն	3. 2 ECTS կրեմիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին ներկայացնել հասարակության և մեղիայի փոխարարերությունները, դրանց առանձնահատկությունները, ծանոթացնել մեղիայի կողմից հանրային կարծիքի, սոցիալական դիրքորոշման, արժեհամակարգի ձևավորման մեխանիզմներին, ուսումնասիրել հասարակական գիտակցության և մեղիամիջավայրի փոխադրեցությունների շրջանակը, հասկանալ դրանց նախադրյալները և հետևանքները::

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. հիմնավորելու մեղիայի և տեղեկատվական հասարակության եռթյունը, դրանց հետ կապված հասկացությունները և իմաստական տեսությունները,
2. որոշելու մեղիայի արժեքաստեղծ գործառույթը, վերջինիս միջոցով հասարակական արժեքների ձևավորման փուլերը,
3. մատնանշելու սոցիալական դիրքորոշման փոփոխման մեխանիզմները՝ մեղիայի դերն ավելի ամբողջական պատկերացնելու համար,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբերակելու մեղիայի հաղորդակցային և զաղափարական բնույթը,
2. զնահատելու տեղեկատվական հասարակության հայաստանյան յուրահատկությունները,
3. հետազոտության ժամանակակից մեթոդներով համեմատելու մեղիատեսակները (մեղիա), ըստ իրենց ազդեցիկության աստիճանի,
4. տարբերակելու ամբոխի կարգավորման/մանիպուլացման մեխանիզմներն ու հնարքները կոնկրետ դեպքերում,

գ. բնորդանական/փոխանցելի կարողություններ

1. արժենորելու և քննադատական մոտեցում ցուցաբերելու մեղիաարտադրանքին,
2. սեփական հետազոտություններում մեթոդաբանական սկզբունքներով համակարգելու մեղիաազդեցության մեխանիզմները:

10.Դասընթացը ձևակերպությունները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի,

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթները ու ծրագրեր, դեկանական աշխատանքները:

գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. գործնական պարապմունք
3. ինքնուրույն խատանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հասարակության կառուցվածքը: Հասարակություն և անհատ: **Թեմա 2.** Մեղիս և մեղիսամիջավայր: Մեղիսի հաղորդակցային և զաղափարական բնույթը: **Թեմա 3.** Տեղեկատվական հասարակություն. ձևավորման նախադրյաները: **Թեմա 4.** Հասարակական գիտակցություն-մեղիսամիջավայր. փոխադարձ ազդեցության բնույթը: **Թեմա 5.** Հասարակական գիտակցության մանիպուլյացիա: **Թեմա 6.** Մեղիս և արժեքներ. մեղիսի արժեքաստեղծ գործառույթը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Morin E., Au-delà de la globalisation et du développement, société-monde ou empire-monde ? », La revue du MAUSS, 20, pp. 43-53, 2002.
2. Назаров М. М., Массовая коммуникация и общество. Введение в теорию и исследования. — М.: «Аванти плюс», 2003.
3. Поликарпова Е.В., Аксиологические Функции Mass-Media В Современном Обществе, Ростов-на-Дону, 2002.

1.0305/B13	2.Ռուսաց լեզու -3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշտարք,		
2. ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները,		
3. զարգացնել ուսւերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները,		
4. զարգացնել ուսւերենի ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու ուսւերենի բառակազմության միջոցները:		
2. կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում:		
3. գործածելու ուսւերենին բնորոշ խոսակցական կառուցվելու:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և բառապաշտարային գիտելիքները:		
2. վարելու զրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ:		
3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ունկնդրելու և վերարտադրելու զրույց/երկխոսություն:		
2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և զեկուցումներ:		
3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Վառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. քեսու
4. ռեֆերատ
5. զրույց լեզվակրի հետ
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Շարահյուսություն: **Թեմա 2.** Ուղղագրության հիմնական կանոնները: **Թեմա Մասնագիտական տեքստ:**

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Русский язык. Под общ.ред. к.ф.н. доцента Лалаян С.А. Еր., изд-во ЕГУ, 2018.
2. Русский язык. Под общ.ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004.
3. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015.
4. Учебные пособия по специальности.

1.0201/B13	2.Անգլերեն -3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշտը,		
2. ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները,		
3. զարգացնել անգլերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները,		
4. զարգացնել անգլերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու անգլերենի բառակազմության միջոցները:		
2. կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում:		
3. գործածելու անգլերենին բնորոշ խոսակցական կառույցներ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընդհանրացնելու լեզվի նախական քերականական և բառապաշտակային գիտելիքները:		
2. վարելու զրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ:		
3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ:		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		

<ol style="list-style-type: none"> 1. ունկնդրելու և վերարտադրելու գրույց/երկխոսություն: 2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և զեկուցումներ: 3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանութեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. <ol style="list-style-type: none"> 1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեսու 4. ռեֆերատ 5. գրույց լեզվակրի հետ 6. շնորհանդես 7. ինքնուրույն աշխատանք
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. <p>Թեմա 1. Ընդհանուր անգլերեն՝ շեշտադրելով բառապաշտիքի ընդլայնումը: Թեմա 2. Խոսակցական անգլերենին բնորոշ կառուցյունների ուսուցում: Թեմա 3. Բանավոր խոսք՝ ուղղված ուսանողների անհատական ստեղծագործական մտքի ու վերլուծական ունակությունների խթանմանը:</p>
14.Հիմնական գրականության ցանկ. <ol style="list-style-type: none"> 1. Harutyunyan K., Mkrtchyan H., Bagumyan L., Do you Speak English? Yerevan, Lusakn, 2015. 2. Mkhitaryan K., Gevorgyan A., Develop Your Vision of English. Yerevan: Antares, 2017. 3. Vince M., First Certificate Language Practice. USA: Macmillan, 2010. 4. Alexander L.G., Fluency In English, Longman, 1967. 5. Alexander L.G., For and Against, Longman, 1969.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ /ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

1. 0403/B31	2. Նկարչություն -1	3. 9 ECTS կրեդիտ
--------------------	---------------------------	-------------------------

4. 6 ժամ/շաբ.	5.6/84/0
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել զծանկարի հնարավորություններին, ձևավորել տարածական մտածելակերպ: Ուսումնասիրել և զծանկարի օրենքներին համապատասխան վերարտադրել առաջադրվող երկրաչափական մարմինները, կենցաղային իրերն ու առարկաները: Ուսանողներին սովորեցնել ջրաներկով պատկերել նատյուրմորտ տարբեր իրերի համադրությամբ, մեկ գույնի տոների միջոցով սովորեցնել ջրաներկով աշխատելու տեխնիկային, կատարել նախամկարներ:	
Դասընթացի խնդիրներ.	
	<ol style="list-style-type: none"> սովորեցնել թթուում գրագետ տեղադրել և երկրաչափորեն կառուցել տրված առաջադրանքը, սովորեցնել ընկալել ու յուրացնել լուսաստվերային խաղերը, տոնային ու զծային կառուցումները, միջավայրի ազդեցությունը առարկաների վրա և հակառակը, զծանկարի գծատոնային արտահայտչամիջոցներով, ճիշտ տոնային համադրումներով, հասնել կառուցողական, վերլուծական, լուսաստվերային պլաստիկայի, ուսանողին ծանոթացնել ջրաներկի դասական տեխնիկային, կիրառման եղանակներին, կատարել պարզ նատյուրմորտներ ու նախնանկարներ՝ օգտագործելով գրիզալի տեխնիկան, սովորեցնել ջրաներկի տարբեր տեխնիկաները, կատարել ազատ թեմայով դեկորատիվ ոճավորված աշխատանք, ուսումնասիրել վարպետների ջրաներկով աշխատանքները:
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
	<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու զծանկարի դերն ու նշանակությունը, թվարկելու զծանկարչության տարրական հասկացությունները, բացատրելու լույսի ու ստվերի, զծի տոնի համակցումը, ցուցադրելու առարկաների գրագետ չափազման և թղթի մեջ կառուցման ձևերը, մեկնաբանելու համաշափության մասին մոտեցումները, ներկայացնելու գունանկարչության դերն ու նշանակությունը, հիմնական հասկացությունները, նկարագրելու աշխատանքի ընթացքը. նաև մեկ գույնի տոներով աշխատելու տեխնիկան, բնութագրելու գունային և տոնային ներդաշնակ համադրման սկզբունքներն ու կատարման ձևերը:
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.	
	<ol style="list-style-type: none"> զծի տոնի միջոցով ստանալու նյութականություն, հարթ մակերեսի վրա ստանալու եռաչափ ծավալներ, օգտագործելու գիծը, տոնը, կիսատոնը լույսն ու ստվերը ստանալու համար, կատարելու գունատոնային աշխատանք թղթի մեջ գրագետ տեղադրելով պարզ կենցաղային իրեր և տարբեր առարկաներ, կատարելու նախանկարներ՝ օգտագործելով ջրաներկին հատուկ տարբեր նկարչական տեխնիկաներ, ստանալու դեկորատիվ հորինվածք օգտագործելով երկրաչափական ծավալներ, կատարելու նախանկարներ կենցաղային իրերից:
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
	<ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական գարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով: իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ, պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
10. Դասընթացը ձևափորմ է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.	
Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:	
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսթետիկական աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:	
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:	
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:	
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կրնցեպտուալ նախագծերի յուծումները:	

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետարբրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. քննադատական մտածողության մեթոդները,
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1. 1. Ներածություն: Գծանկարչության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական հասկացությունները: Հասկացություն լրացի ու ստվերի, գծի տոնի, համակցման վերաբերյալ: **Թեմա 1.2.** Նատյուրմորտ գիպսե որևէ երկրաչափական մարմնով (բուրգ, գլան, գունդ, վեցանիստ և այլն)՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.3.** Նատյուրմորտ գիպսե երկրաչափական մարմնով (բուրգ, գունդ, վեցանիստ և այլն), ափսեի մեջ դրված մրգով՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.4.** Նատյուրմորտ սափորի մեջ տեղադրված ձյուղով, տերևով, ծաղիկով՝ դեկորատիվ մոտեցմամբ: **Թեմա 1.5.** Նատյուրմորտ պարզ գիպսե զարդանախշով, բանջարեղեններով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ: **Թեմա 1.6.** Նատյուրմորտ գիպսե զարդանախշով, սափորով, մրգերով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Ներածություն: Գունանկարչության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական հասկացությունները: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ երկու սափորով (մեկը՝ հորիզոնական, մյուսը՝ ուղղահայց, մեկ գույնով (գրիգալ), մրգով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ): **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ մրգերով, սափորով, ափսեով՝ գունային երանգներով կտորների համադրությամբ: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ փայտե (ծղոտե, կավե) ափսեով, սափորում դրված ձյուղերով կամ վրձիններով, պարզ կարպետով, մրգերով՝ տաք տոնայնությամբ կտորների համադրությամբ: **Թեմա 2.5.** Նատյուրմորտ պարզ գիպսե զարդանախշով, մրգերով, փայտե գրալով, ապակյա կենցաղային իրերով՝ տաք և սառը գույների կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.6.** Նատյուրմորտ ապակյա, լետաղյա, կավե կենցաղային իրերով՝ տաք և սառը գույների կտորի ծալքերով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Բարщ А., Наброски и зарисовки, М., 1970.
5. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
6. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
7. Кузин В. С., Наброски и зарисовки. – М., 1981.
8. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
9. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
10. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.
4. Ломов С., Аманжолов С., Цветоведение. Учебное пособие, 2015.

1. 0404/B14	2. Գունանկարչություն	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ /շաբ.	5.10/20/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ գույնի, նրա ֆիզիկական հիմքի, քրոմատիկ, արրոմատիկ և հակադիր գույների մասին: Սովորեցնել ստեղծագործական աշխատանքներում ձիշտ օգտագործել գունային հարաբերությունները:

Դասընթացի խնդիրներ.

1. ուսանողին սովորեցնել գունային հարաբերությունների ձիշտ օգտագործում՝ ելնելով գունատեսության առանձնահատկություններից,
2. քրոմատիկ և արրոմատիկ գույների համատեղում,
3. գույների հոգեբանական և ֆիզիկական ազդեցություն:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. թվարկելու հիմնական գույները,
2. ներկայացնելու դրանց ձիշտ օգտագործումը,
3. միմյանց հետհամարդելու ու խառնուրդներ ստանալու եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարտղություններ.

1. կատարելու գունային ձիշտ վերլուծություններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) արարկաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. **խոսքային մեթոդները** (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),
2. **զննական մեթոդները** (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),
3. **գործնական մեթոդները** (առաջադրանքները, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),
4. **հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները** (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),
5. **ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնադրյուրների հետ և այլն),
6. **համագործակցային ուսուցման մեթոդները** (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),
7. **քննադատական մտածողության մեթոդները** (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),
8. **խմբային աշխատանքի մեթոդները** (մտածիք – գույզ կազմիք – քննարկիք, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),
9. **խմբուրոյն աշխատանքի մեթոդները** (խմբուրոյն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, խնտերնետային կայքերով և այլն),
10. **վերահսկողության մեթոդները** (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4, իսկ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, 0-8 միավոր տրվում է խնդնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իմաստական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Գույնի տեսություն: **Թեմա 2.** Լույսի և գույնի ֆիզիկական հատկություններն ու բնույթը: **Թեմա 3.** Գունային տիրույթներ և համակարգեր: **Թեմա 4.** Գույնի ընկալման հոգեֆիզիոլոգիա: Գույնի ընկալման երևույթները: **Թեմա 5.** Գույնի ընկալման ասցիատիվ ասպեկտները: **Թեմա 6.** Գույնը տեղեկատվական և նշանային համակարգերում: **Թեմա 7.** Գույնի կոմպոզիցիոն գործառույթները: **Թեմա 8.** Ստեղծագործական առաջադրանքի գունային սխեմաների մշակում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. В. Медведев: Цветоведение и колористика. Учебное пособие Страна, 2020 г.
2. Ю.Аксенов, М. Левидова, Цвет и линия, 1976.
3. Цветоведение и колористика. Курс лекций. — СПб.: ИПЦ СПГУТД, 2005.
4. Ильина О. В., Бондарева К. Ю. Цветоведение и колористика: учебное пособие / ГОУ ВПО СПбГТУРП. СПб., 2008.

1. 0404/ B 15	2. Զարդարվեստի ոճավորում	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ / շաբ.	5. 15/45/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝		
Ծանոթացնել հայկական ավանդական զարդանախշի (օրնամենտ) հորինվածքային և ոճավորման առանձնահատկություններին, զարդարվեստի միջոցով խթանելու գեղագիտական և գեղարվեստական մտածողության զարգացումը:		
Դասընթացի խնդիրները		
<ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակել խորհրդանիշները զարդարվեստում և իմանալ դրանց նշանակությունը, 2. տարբերակել զարդարվեստի տեսակներն ըստ կառուցվածքի, 3. զարգացնել ուսանողների մոտ գծագրական գործիքների միջոցով գեղարվեստական պատկերներ ստանալու ունակությունները: 		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն**

1. ձանաշելու տարբեր խորհրդանիշները զարդարվեստում,
2. ձանաշելու և տարբերակելու օրնամենտի տեսակները,
3. մեկնաբանելու զարդարվեստի տարբեր մոտիվների ծագումնաբանությունը,
4. ներկայացնելու ազգային զարդանախշերի առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կազմելու (կառուցելու) երկրաչափական, կենդանական և բուսական օրնամենտալ մոտիվներ,
2. կրկնօրինակելու տարբեր զարդամոտիվներ և մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը,
3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու զարդամոտիվները:

գ. ընդհանրական / փոխանցելի կարողություններ

- 1.կատարելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում:

- 2.կատարելու թիմային առաջարրանը:

10. Դասընթացը ձեավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գրքառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը և այլն),

2. զննական մեթոդները (զծագրերի, նկարների, էսքիզների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),

3. գործնական մեթոդները (լսարանային առաջադրանքները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),

4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից արվեստագետների լյանքի ներկայացմամբ հուզականիքանում և այլն),

5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),

6. քննադատական մտածողության մեթոդները (ինքնուրույն և տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),

7. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույզ կազմիր – քննարկիր, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),

8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),

9. վերահսկողության մեթոդները (գործնական, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն),

հետազոտական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4, իսկ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա 1.** Հայկական զարդարվեստ: Զարդանախշը ազգային մշակույթում և ժողովրդական ստեղծագործություններում: **Թեմա 2.** Զարդանախշի հարթության կազմը, սկզբունքները, դեկորի և օնամենտալ պատկերի տեսակներն ըստ ոճավորման: **Թեմա 3.** Գույն, մերձավոր գույներ, գունային ներդաշնակություն: **Թեմա 4.** Ռիթմ և չափ: Չափաբերական և դինամիկ շարքի կառուցվածք: **Թեմա 5.** Յանցավոր զարդանախշեր: Հարթության բաժանումը ըստ մասերի և ձևերի հարաբերակցության (Սասշտար, համաշափություն): **Թեմա 6.** Երկրաչափական մոտիվներով կենտրոնակազմ հորինվածքի կառուցում՝ ռիթմիկ, սիմետրիկ և ասիմետրիկ դասավորություններով: **Թեմա 7.** Գծային ժապավենաձև զարդանախշեր: Եզրանախշ (ֆրիզ, կայմա), ժապավենաձև զարդանախշի կառուցում առանցքի երկայնքով՝ ռիթմիկ զարդանախշի տարրերը ուղղահայց, հորիզոնական սիմետրիկ հարթության օգնությամբ: **Թեմա 8.** Վարդյակի կառուցում մեկ սիմետրիայի առանցքի օգնությամբ: Վարդյակներ: **Թեմա 9.** Վարդյակի կառուցումը մեկ առանցքի և մի քանի սիմետրիկ հարթությունների օգնությամբ: **Թեմա 10.** Զարդանախշի ոճերն ըստ դասակարգման: Երկրաչափական զարդանախշ: **Թեմա 11.** Բուսական զարդանախշ: **Թեմա 12.** Կենդանական զարդանախշ: **Թեմա 13.** Բնության ձևերի տարրերի կերպարանափոխում-ոճավորում բուսական մոտիվներով: **Թեմա 14.** Բնության ձևերի տարրերի կերպարանափոխում ոճավորում կենդանական մոտիվներով: **Թեմա 15.** Ստեղծարարական կոմպոզիցիա: Մանրանկարչության նմուշների էլեմենտների կիրառումը ստեղծագործական հորինվածքի կառուցվածքում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Խորայելյան Ա., Հայկական գորգերն ու կարպետները, ՀԱՅԱԳԻՏԱԿ, Եր., 2019:

2. Մնացականյան Ա., Հայկական զարդարվեստ, Հիմնական մոտիվների ծագումն ու գաղափարական բովանդակությունը, Եր., 1955:

3. Քյուրքշյան Ա, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 2012:
4. Քյուրքշյան Ա, Հրայր Բագէ Խաչերեան, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 2010:
5. Մանասյան Գ., Խորհրդանշանների հանրագիտարան, Եր., 2007:
6. Գործվածքի հայտնության բառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործք Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Եր. 2015
7. Պապիկյան Կ., Հայկական կարպետներ ու գորգեր, Եր., 2009:
8. Ազատյան Վ., Հայկական գորգեր, Եր., 1986:
9. Ֆօկինա Լ., Օրնամենտ. Սպասարկություն, Սովորական գրող, Եր. 1978

1. 0403/B16	2. Գծագրություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ /շաբ.	5. 15/45/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել գծագրության հնարավոր բոլոր եղանակների լուծման ձևերին, ձևավորել տարածական և մտավոր մտածելակերպ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Ուսանողին սովորեցնել գծագրերի կառուցման ձիւտ ձևերը,		
2. Ճշգրիտ չափումների, կետերի, ուղիղների և հարթությունների միջոցով ստանալ հարթապատկերների և ծավանների փոխարարելությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. տարածություն մեջ պատկերացնելու հարթ մարմինների պրոյեկտումը,		
2. կառուցելու պարզ դետալների հզումների և դիմետրիկ տեսքը,		
3. գծագրական խնդիրներ լուծելու և գծագրելու:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. կատարելու շրջանագծերի խառը, ներքին և արտաքին սահուն միացումներ՝ լծորդումներ,		
2. հարթությունների վրա կառուցելու կետերի և ուղիղների պրոյեկտում,		
3. պրոյեկտող հարթությունների մեջ պատկերելու առարկաների պրոյեկցիաները,		
4. կատարելու յուրաքանչյուր երկրաչափական մարմնի մակերեսին պատկանող կետերի կառուցում,		
5. գծելու երկրաչափական մարմինների փոկածքները և կառուցելու մանրակերտը,		
6. գծելու երկրաչափական առարկաների կտրվածքների ճշգրիտ պատկերները՝ իրենց համաչափություններով,		
7. պատկերացնելու երկրաչափական մարմինների տարածական ծավալը, պարզ կտրվածքները և ձիւտ գծագրելու դրամը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. Ճանաչելու գծագրական գործիքները և տիբապետելու նրանցով աշխատելու հմտություններին:		
10. Դասընթացը ձևաբորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդները,		
2. զննական մեթոդները,		
3. գործնական մեթոդները,		
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,		
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,		
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,		
7. բննադաստական մտածողության մեթոդները,		

8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
 10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր, ընթացիկ ստուգումներով՝ 0-6 միավոր և ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 0-5 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Ներածություն: **Թեմա 2.** Լծորդումներ, շրջանագծի շոշափողներ և կանթած կորագծեր: **Թեմա 3.** Ընդհանուր տեղեկություն պրոյեկցիաների մասին: **Թեմա 4.** Հարթ մարմինների պրոյեկտումը հարթությունների վրա: **Թեմա 5.** Արսիոնումտրիկ պրոյեկցիաներ: **Թեմա 6.** Ուղղանկյուն իզոմետրիկ պրոյեկցիաներ: **Թեմա 7.** Երկրաչափական մարմինների պրոյեկտումը հարթությունների վրա: **Թեմա 8.** Երկրաչափական մարմինների մակերեսին պատկանող կետերի կառուցում (պրիզմա, քառանկյուն բուրգ, զլան, կոն, գունդ): **Թեմա 9.** Երկրաչափական մարմինների փոփածքների կառուցում (զլան, կոն, բուրգ, պրիզմա): **Թեմա 10.** Երկրաչափական մարմինների պարզ կտրվածքներ: **Թեմա 11.** Գլանը և պրիզման կտրել պրոյեկտող հարթություններով: **Թեմա 12.** Կոնը և բուրգը կտրել պրոյեկտող հարթություններով: **Թեմա 13.** Դետալների և երկրաչափական մարմինների բարդ կտրվածքներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գորդոն Վ. Օ., Գծագրական երկրաչափության դասագիրք և խնդրագիրք, Ե. , 1960:
- Крилов А. Ф., Чертение рисование / изд. Высшая школа. 1980.
- Короев Ю. Н., Ю. В. Котов, Архитектура, / изд. Архитектура-С, 2014.
- Курс черчения /С. В. Розов/, изд. Архитектвура- С 2014.
- Розов С.В., Курс черчения, изд. Архитектвура - С, 2014.

1. 0403/B32	2. Նկարչություն -2	3. 9 ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 6/84/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթանալ մարդու զլիի հատվածային մասերի կառուցմանը և պատկերմանը: Ուսումնասիրել և գծանկարի օրենքներին համապատասխան պատկերել մի քանի կենցաղային առարկաներ միասին (մեկ ամբողջության մեջ՝ դեկորատիվ-երկրաչափական կառուցվածքներ: Ուսանողներին սովորեցնել աշխատել տարբեր նյութերով, կատարել կարճատև նախանկարներ, նատյուրմորտներ, ստեղծագործական աշխատանքներ: Կատարել հորինվածքային ոճավորված աշխատանք: Հորինվածքը գրագետ տեղադրել թղթում, առարկաները նկարել վերլուծական, բովանդակային մոտեցմամբ՝ զգալով գունատոնային խաղերը, առարկաները, գունային, տոնային, լուսային փոխազդեցությունները, անդրադարձները:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> գծանկարի միջոցով ուսումնասիրել մեկ կամ մի քանի առարկաների կապը միմյանց և շրջապատի հետ, գծի տոնի միջոցով ցույց տալ առարկայի կառուցվածքը, առարկան կամ առարկաները ենթարկել դեկորատիվացման՝ պահպանելով նրանց ներքին բովանդակությունը, սովորեցնել տաք և սառը տոների հարաբերությունների միջոցով ստանալ ծավալներ, ձևակիրել գունատոնային ձիշտ ընկալում և վերարտադրում, տարածածավալային մտածելակերպ, սովորեցնել հորինվածքը թղթում գրագետ տեղադրելուն, կատարել հորինվածքային ոճավորված աշխատանք: 		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

- ներկայացնելու առարկաների գրագետ չափարկման և թղթի մեջ կառուցման ձևերը,
- ստանալու համոզիչ պատկեր՝ մեկ կամ մի քանի առարկայով՝ օգտագործելով գծանկարի հնարավորությունները,

- յուրաքանչյուր առարկայում տեսնելու ստեղծագործական տարր՝ ներկայացնելով այն դեկորատիվ-կիրառական մտածելակերպով,
- ձանաչելու գեղանկարչության տեսակները,
- ներկայացնելու գեղանկարի աշխատանքային գործընթացի հերթականությունը,
- ձանաչելու գեղանկարչության ոճերի լավագույն համաշխարհային օրինակները,

բ. զործնականմասնազիտականկարողություններ.

- պատկերելու մարդու գլխի հատվածային մասերը (քիթ, բերան, աչք, ականջ),
- կատարելու նյութից ձեպանկարներ ու նախանկարներ,
- թղթում ստանալու եռաչափ ծավալներ,
- ընկալելու նյութի բովանդակությունը և ենթարկելու այն դեկորատիվացման՝ պահպանելով նրանց ներքին բովանդակությունը,
- ներկայացնելու ինքնուրույն կատարած աշխատանքները,
- աշխատելու տարբեր գեղանկարչական նյութերով,
- նկարելու նատյուրմորտներ՝ տարբեր նյութականություն ունեցող առարկաներով,
- կատարելու գեղանկարչական նախանկարներ :

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնազիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնազիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:
- իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
- կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ,
- պահպանելու մասնազիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձեռվորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորմանաշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը: Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդները,
- գննական մեթոդները,
- գործնական մեթոդները,
- հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
- ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
- համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
- քննադատական մտածողության մեթոդները,
- խմբային աշխատանքի մեթոդները,
- ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
- վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է եւույալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1.1. Նատյուրմորտ գիպսե զարդանախշով, սափորով, մրգերով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ:
Թեմա 1.2. Մարդու գլխի կառուցվածքի հատվածային ուսումնասիրություն /ականջ, քիթ, աչք, շուրթեր/:
Թեմա 1.3. Գիպսե աչքի դեկորատիվ լրտօւմներով պատկերում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: **Թեմա 1.4.** Նատյուրմորտ մի քանի կենցաղային /ապակի, մետաղ, կավ/ առարկաներով՝ կտորի ծալքի համադրությամբ:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ գիպսե աչքով (ականջ, քիթ), երաժշտական գործիքով՝ սառը տոնայնությամբ կտորի ծալքերի համադրությամբ: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գունեղ կտորի ծալքերով, կարպետով, կենցաղային առարկաներով (կավե, մետաղե, փայտե և այլն), մրգով: Նախանկարների կատարում: **Թեմա 2.3.** Կատարել հորինվածքային աշխատանք՝ հիմքում ունենալով կենցաղային տարբեր իրերի դասավորվածությունը՝ տաք և սառը կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ տարբեր նյութականություն ունեցող առարկաներով (սափոր, մետաղա սկուտեղ, փայտե գղալ, ապակե շիշ)՝ հակադիր գունավորվածությամբ կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.5.** Կատարել հորինվածքային ոճավորված դեկորատիվ աշխատանք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն: Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
4. Кузин В. С., Наброски и зарисовки., М., 1981.
5. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002.
6. Ли. Н., Голова человека основы академического рисунка, 2010.
7. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
8. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.
9. Соловьев А., Смирнов Г., Алексеева Е. Учебный рисунок, М., 1967.
10. Тихонов С. В., Демьянов В. Г., Подрезков В. Б., Рисунок, М., 1978.
11. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
12. Изобразительное искусство, М. 2006.
13. Изобразительное искусство, М., 2009.
14. Искусство и ты, М., 2005.
15. Искусство вокруг нас, М., 2005.
16. Бесчастнов Н.П., Графика натюрморта: учеб. Пособие, М., 2008.
17. Бесчастнов Н.П., Графика пейзажа: учеб. Пособие, М., 2008.

1. 0404/B17	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-1	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության կարատեսակները ինչպես նաև հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքների (մաքոքային գործվածքներ, մաքրամե) կատարման ձևերը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. սովորեցնել Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության տեխնիկական նկարների և սխեմատիկ պատկերների կառուցում՝ ըստ ասեղնագործվող զարդապատկերի,
2. սովորեցնել ըստ տեխնիկական նկարի և սխեմատիկ կառուցվածքի տարբերակել նախագծային տեսակները,
3. սովորեցնել ըստ կատարեսակների նախապատրաստել թելերը,
4. ստեղծել ասեղնագործ աշխատանքներ Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության տեսակներով /անձեռոցիկներ, գլխաշորեր, սփոռցներ/,
5. սովորեցնել ձանաչել և տարբերակել հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեխնիկական նկարները և սխեմատիկ պատկերները,
6. սովորեցնել կառուցել հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեխնիկական նկարներ՝ հաշվի առնելով առանձնահատկությունները և զարդամուտիվները,
7. սովորեցնել ըստ կատարեսակների նախապատրաստել թելերը,
8. ստեղծել գործնական աշխատանքներ /անձեռոցիկներ, գլխաշորեր, սփոռցներ, պանոն/՝

հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակներով, մաքրամեի կատարման եղանակով:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտականգիտելիք և իմացություն

1. ըստ իրենց դպրոց-կենտրոնների ճանաչելու ասեղնագործության հիմնական կարատեսակները,
2. ըստ սիեմատիկ կառուցվածքի և կիրառության ներկայացնելու նախազգային սիեմատիկ տեսակները,
3. ըստ ասեղնագործության տեսակի բացատրելու թելերի մշակման եղանակները,
4. ճանաչելու հելյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեսակները՝ ըստ իրենց դպրոց-կենտրոնների,
5. ըստ սիեմատիկ կառուցվածքի ներկայացնելու տեխնիկական նկարները և դրանց սիեմատիկ տեսակները,
6. բացատրելու թելերի մշակման եղանակները՝ ըստ կատարվող աշխատանքի և կատարման ձևերի հելյունագործություն, ասեղնագործություն, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքների մաքորային գործվածքների, մաքրամեի:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կառուցելու տեխնիկական նկարներ, սիեմատիկ պատկերներ և օգտվելու դրանցից,
2. ասեղնագործության համար ոճավորելու և մշակելու նախանկարներ,
3. Մարաշի, Այնթափի և Կարինի /Ուկեթել/ ասեղնագործության կարատեսակներով ասեղնագործելու /կրկնօրինակումներ, ստեղծագործական աշխատանքներ/,
4. կառուցելու սիեմատիկ պատկերներ և օգտվելու դրանցից,
5. ոճավորելու և մշակելու նախանկարներ,
6. կատարելու գործնական աշխատանքներ /հելյունագործ, ասեղնագործ ժանյակներ, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքներ մաքորային գործվածքներ, մաքրամե/:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,
2. պահպանելու մասնագիտական եթիկայի նորմերը,
3. կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, կատարելու դրանց վերլուծություններ և ներկայացնելու եզրակացություններ, կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:
4. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները,
5. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական եթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների

տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառություններ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները (դասախոտաւթյուն, բացատրում, պատմում եւ այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցդական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:

Թեմա 1. Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը դեկորատիվ-կիրառական արվեստների համակարգում: Հիմնական հասկացությունները: **Թեմա 2.** Մարաշի ասեղնագործություն: **Թեմա 3.** Ուսկերություն՝ ոսկեթել ասեղնագործություն /Կարինի ազգային զգեստ/: **Թեմա 4.** Այնթափի ասեղնագործությունը: : **Թեմա 5.** Ասեղնագործ ժանյակներ /Վանի և Կարինի ժանյակագործություն/: **Թեմա 6.** Հեյունագործ ժանյակներ **Թեմա 7.** Մարորահյուս ժանյակներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավթյան Ս., Հայկական ասեղնագործության մասին, [http://basss.asj-oa.am/2093/1/1961-12\(79\).pdf](http://basss.asj-oa.am/2093/1/1961-12(79).pdf)
2. Դավթյան Ս., Մարաշի Ասեղնագործություն, Ե. 1978:
3. Դավթյան Ս., Հայկական ասեղնագործության մի հին նմուշ,
<https://www.matenadaran.am/ftp/data/Banber3/3.S.Davtyan.pdf>
4. Հարությունյան Ս., Էջեր Արցախի գորգագործության և ասեղնագործության մասին,
http://publications.yusu.am/wp-content/uploads/2015/11/Marine_Harutyunyan_422-431.pdf.
5. Մնացականյան Ա. Շ., Հայկական զարդարվեստ, Ե., 1955: <https://cloud.mail.ru/public/BdkN/PwHKxrZht>
6. Միխթարյան Լ., Հայկական ասեղնագործ ժանյակ, Զանգական, 2018:
7. Ս. Գայֆայան, Լ. Միխթարյան, Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002, 3/161:
9. Քյուրքյան Ա., Հ..Բազէ Խաչերեան, Հայկական զարդարվեստ, Ե.. 2010:
- 10.Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործք Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Ե. 2015:
<https://www.labirint.ru/books/725971/>
12. <http://shirak.asj-oa.am/160/1/110-115.pdf>
13. <https://folkartcenter.am/hy/content/>
14. <https://arar.sci.am/dlibra/publication/216516/edition/197230/content>
15. <https://medium.com/@vardanyananna/>

1. 0404/B18	2. Նյութերի տեխնոլոգիա	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 15/15/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն	է ուսանողներին ծանոթացնել կերպարվեստի ոլորտում առավել հաճախ կիրառվող նյութերին, նրանց կիրառման տեխնոլոգիաներին, դրանք գիտակցորեն կիրառել մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ: Կերպարվեստի ոլորտում սարքեր-սարքավորումներին, նրանց ընտրությանը, օգտագործման և պահպանման տեխնոլոգիաներին, կաշվի, փայտի, գործվածքի հատկություններին և մշակման տեխնոլոգիաներին, որոշ ներկերի պատրաստման տեխնոլոգիաներին:	
Դասընթացի խնդիրները.		

- գործնականում պատրաստել և կիրառել նկարչական միջոցներ ու զանազան նյութեր,
- տարբերակել նյութերի մակնանշումները ըստ տեսակների, իմանալ դրանց նշանակությունը,
- ճանաչել կերպարվեստի ոլորտի ժամանակակից սարքերն և սարքավորումները, կիրառել մասնագիտական գործունեության ժամանակ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլիին՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

- ճանաչելու յուղային և խեժային միջոցները, ջրային լուծվող և գրաֆիկական նյութերը,
- բացատրելու նկարչական նյութեր պատրաստելու զանազան եղանակները,
- նկարագրելու բատիկի սահմանազատող ներկեր պատրաստելու զանազան եղանակներ,
- նկարագրելու բատիկի կատարման եղանակները,
- նկարագրելու դաշվածքային ներկերի տարբերություններն ու կիրառման հնարավորությունները,
- ներկայացնելու խեցեգործության տեխնոլոգիաները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

- գործնական աշխատանքների ժամանակ կիրառելու նկարչական նյութերը և լաքերը,
- մասնագիտական տարբեր խնդիրների լուծման համար ընտրելու յուղային և խեժային միջոցները, ջրային լուծվող և գրաֆիկական նյութերը,
- պատրաստելու դեկորատիվ-կիրառական աշխատանքների նախագծումների համար հիմնաներկեր, հիմքեր և նյութեր,
- գործնական աշխատանքներում կիրառելու նորարական սարքերն ու սարքավորումները,
- ճանաչելու և ընտրելու կիրառական արվեստի տարբեր խնդիրների լուծման ընթացքում մանրաթելեր, թելեր և մանվածքներ,
- գործնական աշխատանքների ժամանակ կիրառելու դաշվածքային նյութերը,
- ցուցադրելու կաշվի, փայտի մշակման եղանակները,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

- իրականացնելու մասնագիտական ոլորտի նորարական տեխնոլոգիաների և տեսությունների խորհրդատվություն:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետայի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնեվով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ8. Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը և այլն),
- զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների, էսքիզների և զննական պարագաների դիտում ու ցուցադրում և այլն),
- գործնական մեթոդները (լսարանային առաջադրանքները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),
- հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),
- համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),
- քննադատական մտածողության մեթոդները (ինքնուրույն և տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),
- խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույզ կազմիր – քննադրկիր, ձնակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),
- ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),

9. Վերահսկողության մեթոդները (գործնական, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):
12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշներն են. Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ընտրյուններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ընթացիկ ստուգումներին 0-3 միավոր մասնակցության համար:
13. Դասընթացը բաղկացած է եեւևայլ իիմական բաժիններից. Թեմա 1. Թղթեր և մատիտներ: Թեմա 2. Ջրաներկ: Թեմա 3. Գուաշով աշխատանքի համար նախատեսվող հիմքեր և իիմաններկեր: Թեմա 4. Տեմպերայով գեղանկարչության համար նյութեր: Թեմա 5. Ներկերը քսելու և խառնելու կանոններ: Թեմա 6. Գեղանկարչական յուրեր, լարեր և նոսրացնող նյութեր: Թեմա 7. Յուղաներկով կատարված գեղանկարչական տեխնիկական թերությունները և դրանց ուղղումները: Թեմա 8. Հիմնաներկեր: Թեմա 9. Վրձիններ և ենթաշրջանակներ: Թեմա 10. Մանրաթելեր, թելեր և մանվածքներ: Թեմա 11. Դաշվածքային ներկեր: Թեմա 12. Նյութեր բատիկի համար: Բատիկի կատարման եղանակները: Թեմա 13. Կաշվի մշակում: Թեմա 14. Փայտի մշակում: Թեմա 15. Խեցեգործության նյութեր և տեխնոլոգիաներ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ֆլոյան Լ., Նյութերի տեխնոլոգիա, ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Երևան 2017: 2. Վայեր Ж. Ա., Ժկօպուս և ուժություն, Լենինգրադ, 1961. 3. Վիներ Ա. Բ., Կայ Ռաբութ և պատճենագույն պատճենագույն գույներ, Մոսկվա, 1987. 4. Փիլատով Վ. Վ., Ռեստարացիա տարրության մասին, Մոսկվա, 1986. 5. Ռեստարացիա տարրության մասին, ՎԽՀՊԸ, Մոսկվա, 1976. 6. Բելենյակ Ե. Փ., Ռիսկին Ի. Վ., Խիմիա և տեխնոլոգիա պիգմենտներ, Գոսխիմիզդատ, Լենինգրադ, 1960.

1. 0403/ B19	2. Քանդակագործություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել քանդակագործության հիմունքներին, սովորեցնել քանդակելու հմտություններին, քանդակի տեխնիկական կառուցմանը՝ դրանք կիրառելու մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ: Սովորեցնել ծեփման միջոցով ստեղծել ծավալների շոշափելի և իրականակերպ դրսորումներ, որոնք հնարավորություն կտան դիտողին ծավալներն ընկալելու տարբեր դիտակետերից:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել ծեփի և քանդակի եղանակներին, 2. էսքիզների միջոցով ուսումնասիրել տվյալ մոդելի ծավալները, փոխհատման սահմանները, ծավալների փոխհարաբերությունները՝ դրանք քանդակելու համար, 3. սովորեցնել հարթաքանդակի տեխնիկային, 4. ծանոթանալ երկրաչափական հարթություններով, պատկերներով և մեծ ծավալներով ծեփվածքի հետ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. թվարկելու քանդակագործության հիմնական հասկացությունները, 2. համարդելու տարբեր երկրաչափական մարմիններ, 3. տարբերակելու հարթաքանդակը և բոլորաքանդակը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարտողություններ.		
1. նախագծելու և քանդակի միջոցով մանրամասն վերարտադրելու այն, 2. քանդակելու պարզ երկրաչափական մարմիններ, 3. կատարելու կարճատև քանդակներ, 4. ցուցադրելու ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարտողություններ		
1. աշխատելու թիմում, 2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, 3. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները, 4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետազա		

մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:

10. Դասընթացը ձևաբորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ3. ԿԱ առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն լուրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների իրանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. քննադատական մտածողության մեթոդները,
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-3 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 0-8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Ներածություն: Ծանոթություն քանդակի կավանյութի, գործիքների, մետաղական հիմքի կառուցմանը: **Թեմա 2.** Երկրաչափական որևէ մարմնի կրկնօրինակում: **Թեմա 3.** Կենցաղային որևէ իրի (սափոր, կուժ) կրկնօրինակում: **Թեմա 4.** Գրպսե զարդաքանդակի կրկնօրինակում: **Թեմա 5.** Ստեղծագործական ազատ թեմայով աշխատանք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Лантери Э., Лепка, М., Шевчук В., Издательство, 2013.
2. В. Мазовецкая, Скульптура для начинающих. Шаг за шагом, /изд. Питер, 2014.
3. Карин Хессенберг, Скульптура для начинающих, / изд. Родник, 2006.
4. Карапайева Н. Ф., Академическая скульптура. Учебное пособие для бакалавров, обучающихся по направлению «Декоративно-прикладное искусство и народные промыслы»/Н. Ф. Карапайева, 2016.
5. Карапайева Н. Ф., Развитие профессиональных знаний, навыков, умений, через обучение дисциплинам: «Академическая скульптура» и «Декоративная мелкая пластика» Учебное пособие для вузов, СПб, 2015.
6. Генералова Е. М., Композиционное моделирование [Электронный ресурс], учебнометодическое пособие/.
7. Е. М. Генералова, Н. А. Калинкина, Электрон, текстовые данные, Самара: Самарский государственный архитектурно-строительный университет, ЭБС АСВ, 2016. — 120 с. — 978-5-9585-0646-0. — Режим доступа: <http://www.iprbookshop.ru/58824.html>

1. 0403/B33	2. Նկարչություն -3	3. 9 ECTS կրեդիտ
4. 8 ժամ/շաբ.	5. 6/84/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է զարգացնել տարածական ընկալում, տարրերակել լույսի և ստվերի առանձնահատկությունները: Ուսանողին հմտացնել ձեպանկարի, նպիսանկարի, կարճատև գծանկարի մեջ, որպեսզի արագ կողմնորոշվի տեսածը վերարտադրելիս: Սովորեցնել նկարել մարդու վերջույթները (նաև դեկորատիվ-կիրառական իրերի համարությամբ): Ուսանողին ծանոթացնել շրջապատող առարկաների գունային փոխադրեցություններին, նյութը տեսնելու տարածության մեջ, առաջադրանքները կատարելու վերլուծական մոտեցմամբ՝ ճիշտ բնտրելով նյութը: Նախանկարների և ձեպանկարների հիման		

վրա կատարել ազատ ստեղծագործական աշխատանք՝ դեկորատիվ հորինվածքային լուծումներով:
Դասընթացի խնդիրները.

1. ձեռք բերել գծի, տոնի, անդրադարձների արագ ընկալման ունակություն,
2. գրաֆիկական նյութերի մշակմամբ ստանալ լուսի ու ստվերի տոնայնություն,
3. կենցաղային իրերի համադրությամբ ստանալ մեկ ընդհանրական պատկեր,
4. գրաֆիկական նյութերի օգնությամբ որոշակի գրագիտությամբ մշակել առանձին դետալներ,
5. գեղանկարի առաջարրանքից կատարել նախանկարներ, այնուհետև կատարել գրագետ կառուցում,
6. գեղանկարի առաջարրանքից կատարել գույնի, տոնի, լուսի և ստվերի, ուրվագծի դեկորատիվ-տարածական մտածելակերպ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու լույս ու ստվեր, անդրադարձներ ստանալու առանձնահատկությունները,
2. ներկայացնելու առարկան պատկերելու սեփական մոտեցումների առանձնահատկությունները,
3. թվարկելու և բնութագրելու ծավալի ստացման հիմնական մեթոդները, հետազոտման ընթացքնու արդյունքները,
4. բացատրելու գույնի զգացական ազդեցությունները,
5. բացատրելու գծանկարից գունանկարի անցման քայլերի հերթականությունը,
6. բնութագրելու առարկայի գունային կառուցվածքի հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնականմասնագիտականկարություններ.

1. գործնականում ցուցադրելու առարկաների միմյանց վրա և շրջապատի փոխազդեցությունը՝ համաշափությունների գրագետ օգտագործմամբ,
2. գծանկարիժմանակ կիրառելու լույսի, ստվերի և ծավալի ստացման հիմնական մեթոդները,
3. վերլուծելու առարկան պատկերելով բնորոշ հատկությունները,
4. գծանկարով կառուցելու հորինվածքային պատկերներ,
5. գծանկարով ստեղծելու կենցաղային իրերի, գիպսե առարկաների համադրությամբ դեկորատիվ հորինվածք,
6. պատկերելու գեղանակարչական լուծումներով առարկաներ,
7. գեղանկարում արտահայտելու ամենաթույլ երևացող տոններ և ծավալներ,
8. օգտագործելու գույնը որպես արտահայտչամիջոց,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետազա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ,
4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստարվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. ըննադատական մտածողության մեթոդները,

8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է ենույալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1.1. Մարդու գիպսե ձեռքի ուսումնասիրում՝ կտորի ծալքի համարրությամբ: **Թեմա 1.2.** Մարդու գիպսե ոտքի թարի ուսումնասիրում՝ կտորի ծալքի համարրությամբ: **Թեմա 1.3.** Նատյուրմորտ սենյակային բույսով, մրգերով՝ գորգի համարրությամբ: **Թեմա 1.4.** Նատյուրմորտ կենցաղային մետաղյա և ապակյա իրերով, գիպսե ձեռքով կամ ոտքի թաթով՝ կարպետի համարրությամբ:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սկուտեղով, մրգերով, ծաղիկներով՝ լուսավոր ֆոնի վրա (դեղին, նարնջագույն և այլն): **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե դետալով՝ կենցաղային իրերի համարրությամբ՝ տաք տոնայնությամբ կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումներով: **Թեմա 2.4.** Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ նատյուրմորտից, դրված աթոռակին՝ պարզ ծալքով, ափսեով, մրգով, փայտե գրալով: **Թեմա 2.5.** Նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա կատարել ազատ ստեղծագործական աշխատանք՝ դեկորատիվ հորինվածքային լուծումներով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բելով Ն., Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, Ե. , 2012:
2. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղղեցույց, Ե. , 2015:
3. Բարյ Ա., Наброски и зарисовки, М., 1970.
4. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
5. Белов Н., Основы техники рисунка, изд. Хорвест 2012г.
6. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002.
7. Николай Белов, Основы техники рисунка, 2012.
8. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
9. Рисунок в Академии художеств. Альбом, М., 1990.
10. Сергеев А., Учебный натюрморт. М., 1955 Учебный рисунок в академии художеств, М., 1990.

1. 0404/B20	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-2	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հայկական ավանդական կարպետագործության կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների ստեղծման և հաշվարկի ձևերը:		
Դասընթացի խնդիրները		
1. սովորեցնել կատարել նախագծային հաշվարկով եսքիզներ և տարբերակել ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի :		
2. վերհանել, հետազոտել, հավաքագրել նյութեր/նախագծեր/,սխեմաներ,տեխնիկական նկարներ:		
3. ծանոթացնել կարպետային գործվածքատեսակներին և դրանց հետ աշխատելու հմտություններին:		
4. ստեղծել կարպետի գործվածքով գործնական աշխատանքներ /անձեռոցիկներ և տակդիրներ,հացաման,գոտի,թասակ,պայուսակ/:		
5. կատարել հենքային աշխատանքներ:		
6. սովորեցնել գործել կրկնվող և շարահյուսվող զարդանախշեր:		
7. սովորեցնել ըստ կատարվող աշխատանքի նախապատրաստել թելերը և լուծել գունային համարման խնդիրները::		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. թվարկելու նախագծման մեթոդներն և ցուցադրելու կառուցման փուլերը,
2. թվարկելու հայկական գորգերի և կարպետների տեսակները՝ ներկայացնելով դրանք ըստ անունների և կառուցվածքի,
3. ձանաչելու և ըստ տեսակների տարրերակելու հայկական գորգերն ու կարպետները,
4. բացատրելու ըստ կատարվող աշխատանքներիթելերի մշակման եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կիրառելու օրնամենտալ ոճավորման, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման և գունատեսության գիտելիքները կարպետագործության և նրա սխեմատիկ նկարներ ստեղծելու մեջ,
2. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,
3. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու սխեմատիկ էսքիզներում,
4. գործելու կարպետ կրկնվող զարդանախշով՝ նույնությամբ վերարտադրելով էսքիզիպատկերը՝ հմտորեն օգտվելով հաշվարկային գծապատկերից,
5. կիրառելու ոճավորման մեթոդները սխեմատիկ նկար ստեղծելու մեջ,
6. մշակելու և հաշվարկելու տեխնիկական սխեմաներ :

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. կատարելու խմբային աշխատանք,
2. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ձանացողության մկրունք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաշափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մետաղի, փայտի, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազ, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներումցուցադրելու գունանկարչության, գծանկարչության տեխնիկաները, բացատրելու տարրեր հնարների ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և կրարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
4. ձանաշղողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա1.** Հայկական կարպետագործություն: Հայկական կարպետների տեսակները: **Թեմա 2.** Հայկական կարպետագործության եղանակներն ու դրանց անվանումները: **Թեմա 3.** Դասական երկերեսանի կարպետագործություն: **Թեմա4.** Տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ, էսքիզներ: **Թեմա**

5. Կարպետագործության հումքը և գործիքները: Աշխատանքային մակերեսի նախապատրաստում՝ հինման գործընթաց: **Թեմա 6.** Կարպետագործություն՝ հաստատված էսրիդի հիման վրա: **Թեմա 7.** Կարպետանախչերի գեղազարդման համակարգը: **Թեմա 8.** Շուլալ կարպետագործություն: **Թեմա 9.** Հաշվարկային գծապատկերներ: **Թեմա 10.** Շուլալ կարպետագործության հյուսման գործընթաց:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, Փրկեալ ձեռագործք հայոց, Նարեկ Վան Աշուղարոյանի հավաքածու, Երևան, 2015:
- Դավթյան Ս., Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմության, Երևան, 1981:
- Խորայելյան Ա., Հայկական գորգերն ու կարպետները, Երևան, 2019:
- Հայկական գորգեր, Երևան, 1986:
- Պողոսյան Ա., Գորգերի և կարպետների հավաքածուի կատալոգ, ՊՈԱԿ, 2018:
- Պապիկյան Կ., Հայկական կարպետներ և գորգեր, Զանգակ-97, 2009:
- Գայֆայան Ս., Մխիթարյան Լ., Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002, 3/161:
- Բաբենչիկով Մ.Վ, Հարօնու դեկորատիվ արվեստ և արվեստագործություն, Մ, 1948.

1.0202/ B34	2. Արվեստի պատմության-1	3. 6. ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 52/0/8	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակներ:

- ուսանողներին ծանոթացնել արվեստի առաջացման, զարգացման օրինաչափությունների, նախնադարյան, Հին Եգիպտոսի, Միջագետքի երկրների, Հին Իրանի, Հին Հռոմի ու Հունաստանի, միջնադարյան Եվրոպայի, Հին և միջնադարյան Հայաստանի մշակույթների պատմության, կրոնադիցարանության, համաշխարհային գեղարվեստական համապատկերում դրանցից յուրաքանչյուրի ներդրման և փոխառանշությունների հետ,
- ուսանողներին սովորեցնել և հասու դարձնել միջնադարյան արվեստի տիպաբանությանը, դրա գեղարվեստական առանձնահատկություններին, ապա հետեւել դրա տարրեր դրսորումներին՝ սկսած Արևմտյան Եվրոպայից մինչև հարավային ու արևելյան Ասիայի երկրներ և Հայաստան,
- ուսանողներին ներկայացնել բյուզանդական արվեստի պատմությունը, ուսուցանել քրիստոնեական արվեստի սիմվոլիկ և կանոնիկ բնույթից բխող պատկերագրության հիմունքները, ներկայացնել արևմտաքրիստոնեական արվեստի պատմությունը, ոճերը, իսլամական արվեստը,
- ուսանողներին ծանոթացնել Վանի թագավորության, հին հայկական և միջնադարյան քաղաքաշինությանը, ճարտարապետությանը, որմնանկարչությանը, կիրառական արվեստներն, պատկերացում ձևավորել հայկական վաղ միջնադարյան պաշտամոնքային շինույթունների տիպերի, միջնադարյան ճարտարապետական դպրոցների և վանական համալիրների մասին,
- ուսանողներին ծանոթացնել Հայաստանի և հայկական գաղթօջախների արվեստին, հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործություններին:

Դասընթացի խնդիրները:

- ուսանողներին ներկայացնել «Արվեստի պատմություն-1» առարկայի բովանդակությունը և աջակցել յուրացնելու այն:
- ուսումնասիրել արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, փուլերը:
- ուսանողներին դարձնել հիշյալ երկրների կարևոր հուշարձանների հաղորդակիցը իյուստրատիվ նյութի, տեսաֆիլմերի, ինչպես նաև թանգարաններ այցելությունների հիման վրա:
- ուսանողների մոտ ձևավորել լարանային և արտալսարանային աշխատանքների պլանավորում, ստուգումներ նյութի ուսումնասիրության ընթացքում (սեմինարներ, ինքնուրույն աշխատանքներ, ցուցահանդեսների, պատմական հուշարձանների այցելություն և այլն):

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

- ներկայացնելու հայ և համաշխարհային արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, տալու արվեստի սահմանումը, թվարկելու արվեստի տեսակները,

ոճերը,

- բացատրելու արևելյան երկրների, անտիկ աշխարհի, Հայաստանի դիցարանությունը, թվարկելու համաշխարհային և ազգային կրոնները, բացահայտելու արվեստի հետ դրանց կապը,
- թվարկելու նշված երկրների արվեստների առավել հայտնի հուշարձանները և հայտնի վարպետների ստեղծագործությունները:

բ. գործնականմասնազիտականկարողություններ.

- վերլուծելու նշված երկրների արվեստների խնդիրները,
- զանազաններու տարրեր երկրների արվեստների գլխավոր առանձնահատկությունները, բնորոշգծերը,
- տեսանյուրերի, կարճամետրած ֆիլմերի և իլյուստրատիվ նյութերի միջոցով ցուցադրելու և վերլուծելու համաշխարհային հռչակ վայելող ստեղծագործությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

- բացահայտելու տարրեր երկրների արվեստների տեղը և դերը համաշխարհային արվեստի մեջ,
- զնահատելու արվեստի գործերի գեղարվեստական արժեքը,

աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1.Միջավայրի, արդյունաբերական և հագուստի դիզայնի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերել գեղագիտության, արվեստի և դիզայնի տեսության ու պատմության իմացություն:

Բ1.Ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և առաջարկել ինքնուրույն լուծումներ միջավայրի, արդյունաբերական կամ հագուստի դիզայնի նախագծերի մշակման ժամանակ՝ հաշվի առնելով դիզայնի ոլորտում եղած ժամանակակից միտումները և սպառողի (պատվիրատուի) պահանջները:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառություններ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
- զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
- գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
- ձանաշողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային- որոնողական),
- ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների զնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ ինքնուրույն աշխատանքների համար տրվում է 8 միավոր, եզրափակիչ քննությանը տրվում է 9 միավոր /նախապես տրամադրված հարցաշարերի հարցերի շուրջ բանավոր քննություն: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 2, 2.5, 2, 2.5 միավոր/ և մասնակցությանը 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ կիմնական բաժիններից.

1. Համաշխարհային արվեստի պատմություն.

Թեմա 1.1. Ներածություն: Նախնադարյան արվեստ: Թեմա 1.2. Հին Եգիպտոսի արվեստը: Թեմա 1.3.

Միջագետքի երկրների արվեստը: Թեմա 1.4. Հին Իրանի արվեստը: Թեմա 1. 5. Կրետե-Միկենյան արվեստ: Թեմա1.6. Հին Հոռնաստանի արվեստը. Հոմերոսյան շրջան, Արխափիկ շրջան, Դասական շրջան, Հելլենիզմ: Թեմա 1.7. Հին Հոռոմի արվեստը. հանրապետական շրջան, կայսերական շրջան, ուշ հռոմեական շրջան: Թեմա 1.8. Միջնադարյան արվեստ. Բյուզանդիայի արվեստը: Թեմա 1.9. Արևմտյան Եվրոպայի միջնադարյան արվեստը. ռոմանական և գործական արվեստ: Թեմա 1.10. Ըուսաստանի միջնադարյան արվեստը: Թեմա 1.11. Բալամական արվեստ: Թեմա 1.12. Հարավային և արևելյան Ասիայի երկրների հին և միջնադարյան արվեստը. Հինաստան, Ճապոնիա, Հնդկաստան:

2. Հայ արվեստի պատմություն.

Թեմա 2.1. Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն արվեստը /սկզբնավորումից-մինչև մ.թ.ա. 10-րդ դար/: Թեմա

2.2. Արարատյան թագավորության /Ուրարտուի/ արվեստը մ.թ.ա. 9-6-րդ դդ.: Թեմա 2.3. Հելլենիստական Հայաստանի արվեստը / մ. թ. ա. 2-մ. թ. 3-րդ դդ./: Թեմա 2.4. Հայաստանի արվեստը վաղ միջնադարում /4-7-րդ դդ. ճարտարապետություն, քանդակագործություն, գեղանկարչություն/: Թեմա 2.5. Հայաստանի արվեստը զարգացած միջնադարում /Ճարտարապետական դպրոցներ և ճարտարապետներ, խաչքարային արվեստ, վանքային համալիրներ, դեկորատիվ-կիրառական արվեստներ/: Թեմա 2. 6. Կիլիկիայի հայկական թագավորության արվեստը /Ճարտարապետության, մանրանկարչության նշանավոր

կենտրոնները, առավել նշանավոր վարպետները/: **Թեմա 2.7.** Հայկական գաղթօջախների արվեստը /Վրաստան, Ղրիմ, Լեհաստան, Ուկրաինա, Ռուսաստան, Իրան/: **Թեմա 2.8.** Հովնաթանյաններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Վ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
2. Կուզմինա Ս., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
3. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Ս., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Ես, 2009:
4. Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Ս., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
5. Մկրտչյան Շ., Լեռնային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձանները, Ես, 1985:
6. Թորոմանյան Թ., Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմություն, հ.2, Եր., 1942:
7. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, գիրք Ա, Բ, Գ, Եր., 1971-1978:
8. Հակոբյան Հ., Կորիմազյան Է., Հայկական մանրանկարչություն, Եր., 1987:
9. Կոլպинский Ю. Դ.. Памятники мирового искусства, т. 1, 2, 3, М., 1971.

1.0404/B21	2.Համակարգչային գրաֆիկա	3.3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5.10 /50/ 0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել մասնագիտական խնդիրները լուծելիս օգտվելիհամակարգչային գրաֆիկայի /Corel Draw/և /Adobe Photoshop/ ծրագրերի հնարավորություններից: Դասընթացի խնդիրները.		
1. տիրապետել Corel Draw ծրագրի գործիքակազմին,		
2. պաստառների, գրքերի կազմի նախազգույն,		
3. անհատական նախազգերի կազմում Corel Draw ծրագրի օգնությամբ,		
4. տիրապետել Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմին,		
5. անհատական նախազգերի կազմում Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ներկայացնելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմը դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,		
2. ԴԿԱ անհատական նախազգեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և բացատրելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմի ընտրությունը,		
3. ներկայացնելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը, դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,		
4. անհատական կոլաժներ և տեքստեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և կիրառելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. Corel Draw ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ կոմպոզիցիաների կառուցումներ,		
2. Corel Draw ծրագրի օգնությամբ պատրաստելու և ներկայացնելու անհատական նախազգեր,		
3. Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ ԴԿԱ առարկաների կառուցումներ:		
գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		
2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, կատարելու դրանց վերլուծություններ և ներկայացնելու եզրակացություններ,		
3. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները,		
4. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեգենտացիաներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կորթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախազման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախազերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի,		

ինցեգործության) առարկաներ:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ8. Կիրառելու **SZ**-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- Խոսքային մեթոդները** (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),
- գննական մեթոդները** (գծագրերի, նկարների և գննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը),
- գործնական մեթոդները** (առաջադրանքների, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը),
- խնտերակտիվ-կառուցդական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, աշխատանք սկզբնադրյուրների հետ),
- քննադատական մտածողության մեթոդները** (տնային աշխատանքների վերլուծություններ),
- խնդնուրույն աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 4, իսկ 2-րդին 5 միավոր: 8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 3 միավոր՝ մասնակցության համար:

13. Համառոտ բովանդակություն:

Թեմա 1. Corel Draw ծրագրերի գործիքակազմի ուսումնասիրում: Ծրագրի աշխատանքային բոլոր գործիքների կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները: **Թեմա 2.** ԴԿԱ առարկայի էսքիզներ և նախագիծ:

Թեմա 3. Անհատական պորտֆոլիոյի նախագծում: **Թեմա 4.** Adobe Photoshop ծրագրերի գործիքակազմի ուսումնասիրում: Ծրագրի աշխատանքային բոլորգործիքների կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները: **Թեմա 5.** Զնափոխման աշխատանքներ JPEG-ների հետ (կոլաժ, որոշակի հատվածների ջնջում, գունափոխում):

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- Corel Draw ծրագրի օնլայն դասագիրք հետևյալ հղմանը՝ <https://photoshop-master.ru/articles/>

0403/B35	2. Նկարչություն -4	3.9 ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 6/8/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
	8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթանալ գանգի, տաշվածքով գիպսե գլխի անատոմիական կառուցվածքներին, ուսանողներին սովորեցնել գծանկարել մարդու գանգ, տաշվածքով և անատոմիական գլուխ, կատարել դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանք: Ուսանողներին սովորեցնել իրենց գեղանկարչական աշխատանքների վերաբերյալ կատարել քննակումներ, վերլուծություններ՝ առաջարրանքները հասցնելով տրամարանական ավարտին: Մի քանի առարկաներով կատարելու գեղանկարի ստեղծագործական աշխատանքներ, քաղաքային կամ գյուղական պատկերներով նկարել դեկորատիվ գունավորված բնապատկերներ:	
	Դասընթացի խնդիրները.	
	<ol style="list-style-type: none">գծանկարի միջոցով կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ,ուսումնասիրել հեռանկարը, լույսը, ստվերը, գիծը, տոնը որպես ամբողջական միջավայր,ուսումնասիրվող իրերի համարդրությամբ ստանալ մեկ ընդհանրական պատկեր հորինվածքային-դեկորատիվ աշխատանք,գունախաղի տար և սարդ տոնների միջոցով ստանալ կոաչափ տարածություն:	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝	
	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
	<ol style="list-style-type: none">ներկայացնելու գծանկարի հորինվածքում հեռանկարի կառուցման ձևերը,ներկայացնելու և մեկնաբանելու գծանկարի հեռանկարում իրերի ու առարկաների կրծատման առանձնահատկությունները,գեղանկարում ներկայացնելու տարբեր նյութականությամբ առարկաների յուրահատկությունները,	

- բացատրելու գեղանկարչական նյութը դեկորատիվության հասցնելու առանձնահատկությունները,
- նշելու գեղանկարչական մի քանի նյութերով ստեղծագործական աշխատանքի առանձնահատկությունները:

բ. գործնականասնազիտականկարողություններ.

- կատարելու գծանկարի նախանկարներ և ձեպանկարներ՝ տարբեր նյութերով,
- գծանկարում ստանալու ծավալ՝ գծի, տոնի, լրույսի և ստվերի օգնությամբ,
- կատարելու համաշափ, գրագետ, վերլուծական կառուցում,
- հասցնելու առաջադրանքները տրամաբանական ավարտուն տեսքի,
- կատարելու դեկորատիվ հորինվածքային ձեպանկարներ, ավարտուն նախանկարներ,
- կատարելու գունատոնային, գունածավալային հստակ, ներդաշնակ համադրում,
- գունանկարում պատկերվող նյութի վերաբերյալ կատարելու հետազոտական աշխատանքներ և օգտագործելու դրանք ստեղծագործական աշխատանքներում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:
- իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
- կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կորական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստարվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և եսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդները,
- գննական մեթոդները,
- գործնական մեթոդները,
- հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
- ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
- համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
- քննադատական մտածողության մեթոդները,
- խմբային աշխատանքի մեթոդները,
- ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
- վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եղրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1. Մարդու գանգ՝ կտորի ծալքի համարությամբ: Նախանական ձեպանկարների, նախանկարների կատարում: **Թեմա 2.** Մարդու բնական կամ զիվսե գանգի դեկորատիվ ծավալապաշտական աշխատանք:

Կատարել նախանկարներ: **Թեմա 3.** Ա. Դյուրերի տաշվածքով մեթոդական գլուխ՝ կտորի համարությամբ:

Թեմա 4. Մարդու զիվսե անստոմիական գլուխ: Մարդու զիվսե գլխի ուսումնամիարում վարպետների գծանկարներից: Նախանկարներ և ձեպանկարներ կրկնօրինակում: **Թեմա 5.** Գիպսե գլուխ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա) 2 դիրքից՝ մեկ թղթի վրա:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սափորով, մրգով՝ դրված լուսամուտազողին՝ դրսի բնապատկերով: **Թեմա2. 2.** Նատյուրմորտ զիշկա կամ բնական գանգրով, երաժշտական գործիքով, մոմակալով՝ մոխրագույն (կապույտ) տոնայնությամբ կտորի ծալքերով: **Թեմա 2. 3.** Նատյուրմորտ կենցաղային իրերով, գրենական պիտույքներով, լիմոնով, ափսեով՝ կապույտ տոնայնությամբ ծալքերի համադրությամբ: **Թեմա 2.4.** Քաղաքային կամ գյուղական բնապատկեր՝ դեկորատիվ գունեղ գունավորմամբ: **Թեմա 2.5.**

Մի քանի առարկաներով ստեղծագործական աշխատանք՝ կուրսային կոնցեպտով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բելով Ն., Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, Եր., 2012:
2. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն: Ամբողջական ուղեցույց, Եր., 2015:
3. Բարձ. Ա., Նաբրոսկի և զարисումներ, Մ., 1970.
4. Բելօվ Հ., Կուզին Վ. Ս., Նաբրոսկի և զարисումներ, Մ., 1981.
5. Լի Հ. Ղ., Օсновы учебного академического рисунка, М., 2006.
6. Լի Հ. Ղ., Голова человека основы академического рисунка, 2010.
7. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002.
8. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
9. Основы техники рисунка, 2012.
10. Пётр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
11. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
12. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
13. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998.

1. 0404/B23	2. Եռաչափ մոդելավորում	3. 3 ECTS կրեմիտ
4.2ժամ/շաբ.	5. 8/22/ 0	
6. 4- րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել մասնագիտական խնդիրները լուծելիս օգտվել համակարգչային գրաֆիկայի 2D ծրագրերի հնարավորություններից և կատարել ցանկացած բարդության երկշափ աշխատանքներ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. տիրապետել 2D ծրագրի գործիքակազմին,		
2. ստեղծել տեքստային ոճեր,		
3. նախագծել, չափագրել և գունավորել 2D պատկերներ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինիփ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու 2D ծրագրի գործիքակազմը, դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,		
2. անհատական նախագծեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և բացատրելու 2D ծրագրի գործիքակազմի ընտրությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. 2D ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ կոմպոզիցիաների կառուցումներ,		
2. 2D ծրագրի օգնությամբ նախագծելու, չափագրելու և գունավորելու պատկերներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		
2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, կատարելու դրանց վերլուծություններ և ներկայացնելու եզրակացություններ,		
3. զարգացնելու սեփական ընդունակություններ, կարողություններ,		
լիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Միջավայրի, արդյունաբերական և հագուստի դիզայնի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերել գեղագիտության, արվեստի և դիզայնի տեսության ու պատմության իմացություն:		
Ա2. Նեկայացնելու դիզայնի ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունները, տեսությունները և մեթոդները առաջադեմ գիտելիքների հետ միասին:		
Բ1. Ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և առաջարկել ինքնուրույն լուծումներ միջավայրի, արդյունաբերական կամ հագուստի դիզայնի նախագծերի մշակման ժամանակ՝ հաշվի առնելով դիզայնի ոլորտում եղած ժամանակակից միտումները և սպառողի (պատվիրատուի) պահանջները:		

Բ3.Ինքնուրույն ընտրել դիզայն նախագծի տեխնիկական հաշվարկի եղանակներ և հիմնավորել դրան՝ կիրառելով դիզայնում կոմպոզիցիայի վիզուալ կազմակերպման, ծավալագոյացման, ֆունկցիոնալ վերլուծության, նյութերի և դրանց արտադրության, գունանկարչության, գծանկարչության, գունատեսության, էրգոնոմիկայի, բիոնիկայի և արխիտեկտոնիկայի սկզբունքները:

Բ5.Դիզայնի ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների և մեթոդներ և առաջարեմ գիտելիքների հետ միասին կիրառելու սեփական գործունեությունը կազմակերպելու և մասնագիտական խնդիրները լուծելու կարողությունը:

11. Կիրառում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),
2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը),
3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը),
4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ),
5. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ),
6. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 4, իսկ 2-րդին՝ 5 միավոր: 8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 3 միավոր՝ մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ծրագրի աշխատանքային գործիքներ: **Թեմա 2.** ԴԿԱ առարկաների գունավորում, գծապատում:

Թեմա 3. Շերտերի, բլոկների ստեղծում: Տեքստային ոճերի ստեղծում նշված գործիքակազմով: **Թեմա 4.** ԴԿԱ տարրեր բարդության պատկերների 2D նախագծում, չափագրում և գունավորում: **Թեմա 5.** Նախագծված աշխատանքների համակարգում, տպագրում և հիշում տարրեր ձևաչափերով:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Михаил Райман, Самоучитель Auto CAD 2014.
2. Николай Н. Полещук, Самоучитель Auto CAD 2014.
3. И.С.Мохов, Самоучитель Auto CAD 2014.
4. Аллен Линн, Полезные советы Auto CAD.
5. Н. Жаров, Полное руководство Auto CAD 2012.
6. Александр Сазонов, Трехмерное моделирование в Auto CAD 2011.
7. <http://www.autocad-master.ru/>
8. <https://autocad-specialist.ru/>
9. <http://autocad-profi.ru/avtor.php>

1. 0403/B 36	2. «ՀԲ» Արվեստի պատմություն-2	3. 6. ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 52/0/8	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդել արևմտաեվրոպական երկրների՝ Բուալիայի, Նիդեռլանդների, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի և Իսպանիայի վերածնության դարաշրջանի արվեստի, XVII դարի եվրոպական առաջատար գեղարվեստական դպրոցների, XVIII-XIX դդ. Եվրոպական արվեստի և ոճական ուղղությունների մասին, ձևավորել գիտելիքներ XIX-XXI դդ. արևմտաեվրոպական և ուսական գեղարվեստական ուղղությունների /ուշական/ գիտելիքներ XIX-XXI դդ. արվեստի մասին, մոդեռնի /էքսպրեսիոնիզմ, կուբիզմ, արստրակցիոնիզմ, ֆույզիզմ, ֆուտուրիզմ, դադաիզմ, սյուրռեալիզմ/, պոստմոդեռնիզմ/վիդեո-արտ, պերֆորմանս, գրաֆֆիտ, կոնցեպտուալ արվեստ, բողի արտ, կինետիկ արվեստ, ակցիոնիզմ, ֆլեշմոր/, մասնավոր հավաքածուների և աճուրդի տների, XX-XXI դդ. ճարտարապետության և քանդակագործության հիմնական միտումների վերաբերյալ, ծանոթացնել XVIII-XXI դդ. հայ արվեստի պատմությանը, առանձնահատկություններին չայաստանում և Սփյուռքում, ցույց տալ հայ ստեղծագործ մտքի տեղն ու դերը տվյալ ժամանակաշրջանի արվեստում:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ուսանողներին ընկալելի դասձնել XV-XIX դդ. արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները,
2. ուսանողներին ծանոթացնել XV-XIX դդ. արվեստի կարևոր հուշարձաններին և համաշխարհային հոչակ վայելող արվեստագետների ստեղծագործություններին,
3. ուսումնասիրել XIX դ. վերջի–XXI դ. Սկզբի արվեստի պատմության օրինաչափությունները, մոդեռնիստական, պոստմոդեռնիստական ուղղությունները, դրանց զարգացման առանձնահատկությունները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու XV-XXI դդ. արվեստի պատմության ուսումնասիրության առարկան, դրա զարգացման առանձնահատկությունները, տեղն ու դերը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ,
2. մատնանշելու XV-XXI դդ. համաշխարհային արվեստի հիմնական շրջանները, ոճերը,
3. թվարկելու XV-XXI դդ. արվեստի հանրահայտ արվեստագետներին և նրանց գլուխգործոցները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. վերուծելու նշված դարաշրջանների հայ և համաշխարհային հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործությունները, նշելու նրանց տեղն ու դերը համաշխարհային մշակույթի զարգացման մեջ,
2. բացարկելու և հիմնավորելու արվեստի դաստիարակության պատմական դերը,
3. ներկայացնելու XV-XXI դդ. հայ և համաշխարհային արվեստների պատմությունը մշակութային միջոցառումների, բանավեճերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. համեմատելու և գնահատելու XV-XXI դդ. արտասահմանյան և հայ առաջատար արվեստագետների գործունեությունը, իրականացնելու ստեղծագործությունների դիտում, հետազոտական արդյունքների ամփոփում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կիրական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունները.

Ա1. Միջավայրի, արյունաքերական և հագուստի դիզայնի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերել գեղագիտության, արվեստի և դիզայնի տեսության ու պատմության իմացություն:

Բ1. Ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և առաջարկել ինքնուրույն լուծումներ միջավայրի, արյունաքերական կամ հագուստի դիզայնի նախագծերի մշակման ժամանակ՝ հաշվի առնելով դիզայնի ոլորտում եղած ժամանակակից միտումները և սպառողի (պատվիրատուի) պահանջները:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խորային մեթոդները (դասախոսություն, բացարում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիզայնիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
4. ձանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացարական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 8 միավոր՝ 1-ին ընթացիկ քննությանը տրվում է 3 միավոր, իսկ հետազոտական բաղադրիչին՝ 5 միավոր, 4 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների համար և եզրափակիչ քննությանը տրվում է 8 միավոր /նախապես տրամադրված հարցաշարերի հարցերի շուրջ բանավոր քննություն։ Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց համապատասխարար՝ 3,3,2 միավոր։

13. Դաշնորացը բաղկացած է հետևյալ իմաստանքներից։

Համաշխարհային արվեստի պատմություն

Թեմա 1.1. Վերածննդի արվեստը Խոսկայում։ Պրոտոռենեսանս։ Վաղ վերածնունդ։ Բարձր վերածնունդ։

Թեմա 1.2. Վերածնունդը Վենետիկում։ **Թեմա 1.3.** Հյուսիսային վերածնունդ. Նիդեռլանդներ, Գերմանիա, Ֆրանսիա։ **Թեմա 1.4.** Եվրոպական արվեստը XVII դարում /Իտալիա, Հոլանդիա, Ֆլանդրիա, Իսպանիա, Ֆրանսիա/։ **Թեմա 1.5.** XVIII-XIX դդ Եվրոպական արվեստը /Ֆրանսիա, Անգլիա, Իսպանիա/։ **Թեմա 1.6.** Ռուսական արվեստը XIX դարում։ ակադեմիական կլասիցիզմ, քննադատական ռեալիզմ, պերեղվիժնիկներ։ **Թեմա 1.7.** Ֆրանսիական արվեստը XIX դարի վերջին /իմպրեսիոնիզմ, պոստիմպրեսիոնիզմ/։ **Թեմա 1.8.** XX դարի մոդեռնիստական ուղղությունները։ **Թեմա 1.9.** Ռուսական արվեստը XIX-XX դդ. սահմանագլխին. /«Ռուս նկարիչների միություն», «Միք իսկուստվա», «Գոլուբայա Ռոզա», «Բուրնովի վալետ» խմբավորումները, ռուսական ավանգարդը/։ **Թեմա 1.10.** Արդի արվեստի հիմնական ուղղությունները։

Հայ արվեստի պատմություն

Թեմա 2.1. Հակական արվեստը XIX դարում /Հ. Այվազովսկի, Գ. Բաշխնջաղյան, Վ. Սուրենյան/։ **Թեմա 2.2.**

Հայկական արվեստը XIX դ. վերջին և XX դարավագրին /Հ. Արծաթապանյան, Ս. Աղաջանյան, Փ. Թերլեմեզյան, Ե. Նազարյան, Ե. Թաղլույան, Վ. Խոջաբեկյան, Գ. Գայֆեյյան, Գ. Յակովլյան, Ե. Ոսկան, Զ. Գյուրջյան/։ **Թեմա 2.3.**

Հայաստանի XX դարի առաջին կեսի արվեստը /Ա. Թամանյան, Ս. Սարյան, Զ. Կոջոյան, Ա. Սարգսյան, Ե. Քոչար, Ղ. Չուրար, Է. Խաբեկյան/։ **Թեմա 2.4.** Հայաստանի XX դարի երկրորդ կեսի արվեստը /Հ. Զարգարյան, Գ. Խանջյան, Զ. Հակոբյան, Ս. Ավետիսյան, Ա. Շիրազ, հայկական գրաֆիկան, գրքային նկարազարդումներն ու պլակատը/։ **Թեմա 2.5.** Սփյուռքահայ նկարիչներ /Էդգար Շահին, Գառու, Արշիլ Գորկի, Ռ. Շիշմանյան, Ժանսեմ/։ **Թեմա 2.6.** Արդի հայ արվեստ։

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Վ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղղեցույց, Եր., 2005:
2. Կուզմինա Մ., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
3. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Եր., 2009:
4. Սկրտյան Շ., Լեռնային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձանները, Եր., 1985:
5. Թորամանյան Թ., Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմություն, հ.2, Եր., 1942:
6. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, գիրք Ա.Բ.Գ, Եր., 1971-1978:
7. Կոլպинский Ю., Памятники мирового искусства, т.7, т.8, М., 1971-1987.

1. 0404/B22	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-3	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հենքային գորելենի կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների հաշվարկայի ձևերը։		
Դասընթացի խնդիրները		
1. սովորեցնել հավաքագրել նյութեր, կատարել նախանկարներ, էսքիզներ,		
2. ծանոթացնել գորելենագործության գործվածքատեսակներին և դրանց հետ աշխատելու հմտություններին,		
3. ստեղծել գորելենի գործվածքով գործնական աշխատանքներ /պանոն, պայուսակ/,		
4. սովորեցնել ըստ կատարվող գործնական աշխատանքների, նախապատրաստել թելերը և համակցվող նյութերը։		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. թվարկելու նախագծման մեթոդներն և ցուցադրելու կառուցման փուլերը,
2. բացատրելու գորելնագործության աշխատանքի փուլերը,
3. բացատրելու ըստ կատարվող աշխատանքների թելերի մշակման եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու «Զարդարվեստի կոմպոզիցիա», «Աշխատանք նյութի վրա» և «Գունատեսություն» առարկաների գիտելիքները կարպետագործության և նրա սխեմատիկ նկարներ ստեղծելու մեջ,
2. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,
3. կատարելու հետազոտություններ, հակաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու նախանկարներում և էսքիզներում,
4. գործելու գորելեն՝ նույնությամբ վերաբաղրելով էսքիզի պատկերը,
5. կիրառելու ոճավորման մեթոդները տեխնիկական նկարներ և էսքիզներ ստեղծելու ընթացքում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կատարելու խմբային աշխատանք,
2. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ձանաչողության սկզբունք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերաբաղրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարրանքի կատարում և այլն),
4. ձանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. ինսերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իմաստական բաժիններից.

Ներածություն : Թեմա 1.Որմնագորդ: Գորելենը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսակ, առաջացման և զարգացման պատմությունը: Թեմա2. Էսքիզներ: Թեմա 3. Թելերի տեսակները և դրանց հետ համակցող նյութերի կիրառումը գորելենագործության մեջ: Թեմա 4. Ծավալային գորելեններ: Թեմա 5. Հինաման գործընթաց:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. «Որմնագորդ» Հասմիկ Ղազարյան
2. «Գործվածքի Հայտնության Քառուղիներում», Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործ Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի Հավաքածու, Երևան 2015
3. Խորայելյան Ա., «Հայկական Գորգերն Ու Կարպետները» ՀԱՅԱԳԻՏԱԿ, Երևան, 2019
4. Бабенчиков М. В., Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера, М., 1948
5. Мартынова Ю., Соколова М., Эксклюзивный gobelen. Техника. Приемы, Изделия АСТ-Пресс, 2011.
6. Рэнни Карен, Гобелен, АСТ, 2002.
7. Бугрова Н. А., Шлеюк С. Г., Халиуллина О. Р., Основы ткачества, онлайн чтение, <https://iknigi.net/avtor-olga-haliullina/107741-osnovy-tkachestva-olga-haliullina/read/page-1.html>
8. Марина Торшина, Пейзаж в шпалерном ткачестве, Мир искусств: Вестник Международного института антиквариата, 2014 / <https://cyberleninka.ru/article/n/peyzazh-v-shpalernom-tkachestve>

1. 0403/B37	2. Նկարչություն – 5	3. 9 ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 6/84/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
	8. Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին կատարել գլխի տարածական, ծավալային պատկերում: Կատարել դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանք: Կատարել ձեպանկարներ, նախանկարներ: Զենքորել սեփական կարծիք ու վերլուծական մտածողություն:	
	Դասընթացի խնդիրները.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. գծանկարի միջոցով նկարել նատյուրմորտ՝ գիպսե գլխի առկայությամբ, 2. ուսումնասիրել գիծը, տոնք, լրույսը և ստվերը, 3. օգտագործել հեռանկարը՝ որպես ծավալի վերարտադրման արտահայտչամիջոց, 4. տարրեր մեթոդներով ուսումնասիրել դիմանկարը շրջապատում, 5. տիրապետել տարրեր նյութերով աշխատելու տեխնիկաներին, 6. հասկանալ գունանկարի առանձնահատկությունները: 	
	9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝	
	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. գծանկարի միջոցով նկարելու մարդու գլխի համաշափությունները՝ ցուցադրելով նրա կառուցվածքը, 2. համակցելու գիպսե գլուխը տարրեր առարկաների և կենցաղային իրերի հետ, 3. բացատրելու գծանկարում ծավալների ստացման տրամաբանությունը և մեթոդները, 4. ճանաչելու գեղանկարչության համաշխարհային լավագույն օրինակները, 5. բացատրելու գեղանկարում սեփական մտադրությունները, նախանկարներն ու աշխատանքները, 6. մասնագիտություն ճիշտ արտահայտելու, բացատրելու սեփական մաքերը և ստեղծագործությունները: 	
	բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. գծանկարում կառուցելու մարդու գիպսե գլուխ՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ, 2. կատարելու տոնային, գծային աշխատանք, 3. հմտորեն աշխատելու ջրաներկով, յուղաներկով, այլ նյութերով, 4. կատարել աշխատանքներ տարրեր նյութականություն ունեցող իրերով՝ պատկերելով բնորոշ հատկությունները: 	
	գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով: 2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, 3. կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ, 4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 	

10. Դասընթացը ձևավորում է կորթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստարվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. քննադատական մտածողության մեթոդները,
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Գծանկարչություն 1.

Թեմա 1.1. Գիպսե դիմակ կտորի ծալքի համարությամբ: Նախանկարներ, ճեպանկարներ գիպսե դիմակից: **Թեմա 1.2.** Նատյուրմորտ գիպսե դիմակով, կենցաղային իրերով, երաժտական գործիքով, մրգով՝ կտորի ծալքի ծալքի համարությամբ: **Թեմա 1.3.** Գիպսե գլուխ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Զերա: Նախանկարներ և ճեպանկարներ: **Թեմա 1.4.** Գիպսե գլխով նատյուրմորտ՝ վերլուծական մոտեցմամբ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Զերա): Մեծ վարպետների գծանկարներից դիմանկարի կրկնօրինակումներ: **Թեմա 1.5.** Գիպսե գլխով նատյուրմորտ՝ դեկորատիվ ստեղծագործական, ծալքապաշտական աշխատանք:

Գունանկարչություն 2.

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ կենցաղային տարբեր նյութականություն ունեցող իրերով, կարպետով, մրգով՝ մեկ գույնով (գրիգալ) **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե դիմակով, կենցաղային առարկաներով, մեջը թղթե գլանակով կամ փշով սափորով՝ հակառիք գունավորվածությամբ կտորներով: **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումներով ու ձևերով: Կատարել ճեպանկարներ ու նախանկարներ: **Թեմա 2.4.** Պլեներ բաղաքային տեսարանով՝ գունեղ դեկորատիվ լուծումներով՝ տաք տոնայնությամբ: **Թեմա 2.5.** Դեկորատիվ հորինվածքային աշխատանք՝ թիթեռներ, խխունջներ թեմայով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Չովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Բարժ Ա., Նաբроски и зарисовки, М., 1970.
4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Николай Ли, Голова человека основы академического рисунка, 2010.
9. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
11. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
12. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
13. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998.
14. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

1. 0404/B25	2. «ՀԲ» Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-4	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել տարրեր եղանակներով նկարագրության գործվածքներ /հանգուցային, դաշվածքային, սառը բատիկ, տաք բատիկ/, ծանոթացնել հետազոտական աշխատանքի մեթոդներին:		
Դասընթացի խնդիրներն են՝		
1. սովորեցնել ճանաչել և տարրերակել բատիկի համար նախատեսված գործիքներն ու նյութերը,		
2. սովորեցնել կառուցել գործվածքի գեղարվեստական նկարագրությաման համար տեխնիկական նկարներ՝ հաշվի առնելով առանձնահատկությունները և զարդարությունները,		
3. ստեղծել բատիկի եղանակով կատարված ստեղծագործական աշխատանքներ /գլխաշոր-վզկապ, սփոռցներ, պանոն/:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ճանաչելու բատիկի տեսակները՝ ըստ կատարման եղանակի,		
2. ճանաչելու բատիկի նյութերը և բացատրելու դրանց առանձնահատկությունները,		
3. ներկայացնելու բատիկի զարգացման պատմությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. Էսքիզների կամ այլ պատկերների հիման վրա կառուցելու գործվածքի գեղարվեստական նկարագրությաման տեխնիկական նկարներ և օօտվել դրանցից,		
2. գործվածքի գեղարվեստական նկարագրությաման աշխատանքներում կիրառելու նյութերն ու գործիքները,		
3. տաք բատիկի համար պատրաստելու պարաֆինային խառնուրդ,		
4. կատարելու գործվածքի գեղարվեստական նկարագրությաման գործնական աշխատանքներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. կատարելու հետազոտական աշխատանք և արդյունքները ներկայացնելու տպագիր կամ էլեկտրոնային տարբերակով,		
2. պահպանելու անվտանգության կանոնները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2. Բացատրելու ԴԿՍ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և		

կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելուսվերաբարտադրելութեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլրոտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոր մասնագիտական հանրույթում:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խորային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարկանքի կատարում և այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է եղբափակիչ գնահատումով, առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 1-ին ընթացիկ՝ 0-3 միավոր, 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք՝ 0-5 միավոր, մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա 1.** Բատիկի ծագումն ու զարգացման պատմությունը: **Թեմա 2.** Գործվածքների նկարազարդման հանգույցային եղանակները: **Թեմա 3.** Դաշերի կիրառումը տեքստիլի նկարազարդման մեջ: **Թեմա 4.** Բատիկի նկարազարդման նյութերն ու աշխատանքային գործիքները: **Թեմա 5.** Սառը բատիկ: Կիրառման հնարավորություններն ու տեխնիկական մոտեցումները գործվածքի նկարազարդման ոլորտում: **Թեմա 6.** Տաք բատիկ: Սովորական աշխատանքները կատարվում են դասախոսի կողմից հաստատված նախանկարների հիման վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Зотова Н. В., Батик. Ростись по ткани + DVD, Уч. пособие, Санкт-Петербург, 2019.
2. Соколова О., Волшебный мир батика, Феникс, Ростов-на-Дону, 2013.
3. Перелешина И., Батик. От основ к импровизации. Законы композиции и цвета. Холодный батик. Горячий батик и др., Паритет, М., 2008.
4. Дворкина И. А., Батик. Холодный. Горячий. Узелковый, М.: Радуга, 2008..
5. <https://www.books.ru/batik-9000333/?lite=1>

1.0404/ B26	2. Խեցեգործություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել խեցեգործությանը՝ ապահովելով ժամանակակից տեխնոլոգիաներով աշխատելու անհրաժեշտ հմտություններ և գիտելիքներ:		
Դասընթացի խնդիրներ.		
1. ծանոթացնել խեցեգործության ծագման և զարգացման պատմությանը,		
2. ձևավորել ազգային մտածելակերպ՝ ծանոթացնելով պատմական հայկական խեցեգործական իրերի նշանակությանը, ազգային առանձնահատկություններին,		
3. սովորեցնել ազգային մոտիվներով խեցեգործական իրեր պատրաստել,		
4. ուսանողների մոտ զարգացնել ստեղծագործական մտածողություն, ծավալատարածական ձևերի որոնման և պատկերման կարողություններ:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. մեկնաբանելու խեցեգործության ծագման պատմությունը,
2. բացատրելու պատրաստվող իրերի նախագծային կանոնները,
3. բացատրելու և նկարագրելու խեցեգործական մի քանի տեխնոլոգիաները /թրծում, ջնարակում/,
4. բացատրելու առարկայական տերմինաբանությունը,
5. ներկայացնելու խեցեգործության մեջ գործածվող նյութերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու պլաստիկ մասսայի պատրաստման, բրուտագործական հաստոցի օգտագործման, խաղային նախշագարդման, չորացման, թրծման, ջնարակման եղանակները:
2. նախագծելու և խեցեգործական մի քանի տեխնոլոգիաներով պատրաստելու խեցեգործական առարկաներ,
3. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու բրուտագործական տարրեր եղանակներ՝ ձեռով պատրաստման, կաղապարի և լցման, բրուտագործական հաստոցի վրա աշխատելու միջոցով,
4. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու շամոտով աշխատանքի առանձնահատկությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. պահպանելու խեցեգործական վարարանների և հաստոցների շահագործման անվտանգության կանոններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ2. Մարդկան և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-3 միավոր և 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ եիմնական բաժիններից.

Ներածություն Թեմա 1. Ընդհանուր հասկացություն խեցեգործության մասին: Անվտանգության կանոնների պահպանման կարևորությունը: **Թեմա 2.** Խեցեգործության մեջ գործածվող նյութերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 3.** Խեցեգործական նմուշների պատրաստման տեխնոլոգիաները /Ձեռքով պատրաստման եղանակ, բրուտագործական հաստոցի վրա աշխատելու միջոցով, կաղապարի և լցման եղանակով/: **Թեմա 4.** Էսքիզների նախագծման հիմունքները: **Թեմա 5.** Խեցեգործական կաղապարների պատրաստում և կիրառում /1 և 2 կտորից բաղկացած/: **Թեմա 6.** Դեկորատիվ տարրերով կենցաղային իրերի պատրաստում: **Թեմա 7.** Զարդանախշի կիրառումը խեցեգործական արվեստում: **Թեմա 8.** Թթություն: Խեցեգործական իրերի վառարանում տեղադրելու, թթման ջերմային ծրագրավորման առանձնահատկությունները: **Թեմա 9.** Կերամիկական իրերի գունավորում անգորներով և ջնարակներով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Բդյոյան Վ. Հ., Հայլական աղամաններ, Երևան 1986:
- Акунова П. Ф., Крапивина В. А., Технология производства и декорирование художественных керамических изделий, Москва, Высшая школа, 1984.
- Августиник А. И., Керамика, Л., 1975.
- Джеки Эткин, Керамика для начинающих, М., 2006.
- Долорес Рок, Керамика техники Приемы, М., 2003.
- Хойким Чаварра, Керамика своими руками, М., 2004.
- А. И. Миклашевский, Технология художественной керамики, Л., 1971.
- В. А. Малолетков, Керамика, часть первая, М., 2001, Керамика, советы начинающих часть второе, М., 2001.
- М. Пилар Новарро, Декорирование керамики, Ниола 21 век. 2005.
- Генадий Федотов, Глина и керамика, МСПЕ, 2005.
- Диана Фишар, Расписываем керамику, М., 2006.
- <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pottery?uselang=hy>

1. 0404/ B24	2. Մետաղի գեղարվեստական մշակում-1	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 4/26/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակման՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ մետաղի դիզայնի, մոդելավորման և մշակման գործընթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակման ծագման և զարգացման պատմությանը, ծանոթացնել մետաղի դիզայնի և մոդելավորման սկզբունքներին, ծանոթացնել մետաղագործական գործիքներին և այդ ոլորտի նորագույն տեխնոլոգիաներին, ծանթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին, սովորեցնել կատարել մետաղյա իրերի նախագծումներ, ծանոթացնել մետաղամշակման գործիքներին, սարքերին և սարքավորումներին, ծանոթացնել մետաղամշակման տեխնոլոգիաների տարբերություններին և առանձնահատկություններին, ծանոթացնել պատրաստվող իրերի չափագրելու, նախագծելու և հարգադրոշմի որոշման եղանակին, ծանոթացնել սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու մետաղի գեղարվեստական մշակման ծագման պատմությունը, զարգացումը և առանձնահատկությունները, ներկայացնելու հայտնի վարպետների աշխատանքները, 		

3. բացատրելու մետաղի մշակման մի քանի տեսական տէխնոլոգիաներ /գծային մոդելավորում, եռաչափ մոդելավորում/:
4. ներկայացնելու գործիքների, սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների խնամքի և շահագործման անվտանգության կանոնները,
5. բացատրելու տէխնոլոգիաների տարբերությունները և առանձնահատկությունները,
6. բացատրելու հարզադրուշմի որոշման եղանակը և կարգը,
7. ձանաշելու հայկական ոսկերչական հնագույն նմուշները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նախագծային կանոնների իմացություն,
2. ձանաշելու մետաղամշակման գործիքներ,
3. ցուցադրելու մետաղամշակման գործիքների օգտագործման եղանակները,
4. ներկայացնելու գործիքների, սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների խնամքի և շահագործման անվտանգության կանոնները,
5. բացատրելու տէխնոլոգիաների տարբերությունները և առանձնահատկությունները,
6. բացատրելու հարզադրուշմի որոշման եղանակը և կարգը,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու սարքերի, սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները:

10. Դասընթացը ձեավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ձանաշելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժամրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տէխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տէխնիկական և տէխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ8. Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների իշխանության մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
8. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր. Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-3 միավոր և 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է եւտեղայլ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Մետաղի գեղարվեստական մշակում առարկան: **Թեմա 2.** Մետաղի գեղարվեստական մշակման պատմությունից. հայկական ոսկերչություն և արծաթազործության ավանդույթներ: **Թեմա 3.** Իրերի նախնականէսքիզավորման հիմնական կանոնները: Էսքիզների կատարում: **Թեմա 4.** Անվտանգության կանոնների պահպանումը և դրա կարևորությունը: **Թեմա 5.** Մետաղի մշակման տեսակները և մեթոդները: **Թեմա 6.** Էսքիզների փոխանցումը մետաղյա նախապատրաստվածքի մակերեսին /մեթոդների բազմազանությունը/: **Թեմա 7.** Չափագրում: **Թեմա 8.** Մետաղի ընտրություն և սկզբնական մշակում: Հարգադրոշմի որոշում: **Թեմա 9.** Մետաղի մշակման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: **Թեմա 10.** Մետաղի մշակման գործիքներ, սարքեր և սարքավորումներ: **Թեմա 11.** ԴԿԱ առարկաների նախագծում և ձևավորում ազգային զարդամուտիվներով: Էսքիզի տեղափոխում նյութի վրա և մակերեսային փորագրություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գևորգյան Ա. Բ., Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973:
- Դավթյան Ս. Ս., Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:
- Гилодо А., Иглина О., Современное ювелирное искусство, М., 2004.
- Никифоров Б. Т., Чернов В. В., Ювелирное искусство, высшее образование, 2006.
- Абрамян В. А., Ювелирное искусство Армении, С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН ДО НАШИХ ДНЕЙ, 1983.
- Марченков В. И., Ювелирное дело, Практическое пособие, 3-е изд, перераб. и доп, М., 1992.
- Стоун Д., Ювелирная энциклопедия. Драгоценные камни, виды изделий, Издательский дом Кристалл, Санкт-Петербург, 2008.
- Простаков С. В., Ювелирное дело - учебный курс, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 1999.
- Зубрилина С. Н., Справочник по ювелирному делу, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 2006.
- Бреполь Э., Теория и практика ювелирного дела, М., Книга по Требованию, 2013.

1. 0403/B38	2. Նկարչություն-6	3. 9 ECTS կրեդիտ
4. 6 Ժամ/շաբ.	5. 6/84/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին գիպսե իրանի, անաստոմիական մարմնի, դիմանկարի վերլուծական ուսումնասիրում, դրանք օգտագործել ստեղծելու դեկորատիվ առեղազործական աշխատանքներ: Սովորեցնել վերլուծական կառուցման մեթոդները, համատեղել տարրեր նյութերի տեխնիկաները և դրանց միջոցով նկարել նայուրմորտներ, պատկերել բնապատկերներ, կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: Ուսումնասիրել վարպետների փորձը: Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> գիպսե իրանի, անաստոմիական մարմնի, դիմանկարի պատկերում՝ նրանց կիրառմամբ ստեղծելով դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ, ուսումնասիրել տարրեր նկարիչների աշխատանքների տեխնիկաները, վարպետների փորձի հիման վրա ուսումնասիրել գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանքներ, կտիրապետել գունանկարի առանձնահատկություններին և յուրահատկություններին, արտահայտչամիջոցներին, գունային տարրեր տոնայնությամբ, նրբերանգներով ստանալ տարածածավայային խորություններ: <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p>		

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու մարդու կազմաբանությունը,
2. վերարտադրելու նյութի տոնայնությունները, լույսերը և ստվերները, անդրադարձները,
3. բացատրելու գիպսե անաստոմիական մարմնի մկանային համակարգի առանձնահատկությունները,
4. բացատրելու նկարչական նյութերի առանձնահատկությունները (ջրաներկ, գուաշ, պաստել, յուղաներկ և այլն),
5. տարրերելու գեղարվեստական ոճերն ու ուղղությունները:

բ. գործնականմասնագիտական կարողություններ.

1. կատարելու գիպսե մարմնի և դիմանկարի տարածածավալային մշակում ձեպանկարներ և նախանկարներ,
2. պատկերելու գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք՝ վարպետների փորձի հիման վրա,
3. գույնով փոխանցելու առարկաների նյութականությունը, յուրահատկությունը, համաշափությունները,
4. կատարել կարճատև գունանկարներ, գունային լուծումով նախանկարներ և ձեպանկարներ,
5. ստեղծելու դեկորատիվ մոտեցմամբ աշխատանքներ՝ նախանկարների և ձեպանկարների հիման վրա:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ,
4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստարվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեսուայ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցղղական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. քննադատական մտածողության մեթոդները,
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1.1. Գիպսե իրանի վերլուծական ուսումնասիրում: **Թեմա 1.2.** Գիպսե անատոմիական մարմնի վերլուծական ուսումնասիրում: **Թեմա 1.3.** Դիմանկարի ուսումնասիրում: **Թեմա 1.4.** Գիպսե մարմնի դիկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք՝ վարպետների փորձի հիման վրա:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սենյակի անկյունում դրված պթռողվ, ավելով, նմանատիպ կենցաղային առարկաներով: Կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե կլոր քանդակով (Վոլտեր, Սոկրատ, Վեներա, Հերա), զինաշորով, կավե ափսեով, մրգերով: Կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: **Թեմա 2.3.** Նախանկարների և ձեպանկարների հիման վրադեկորատիվ մուտեցմամբ բնապատկեր ծավալապաշտական ոճավորմամբ: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ գիպսե մարմնով՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Չովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Սիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Բարք Ա., Նաբроски и зарисовки, М., 1970.
5. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
6. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
7. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
8. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
9. Николай Ли, Голова человека основы академического рисунка, 2010.
10. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
11. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
12. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
13. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
14. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998.
3. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

1.0404/ B27	2. Մետաղի գեղարվեստական մշակում-2	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5.4/26/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ մետաղի դիզայնի, մոդելավորման և մշակման գործնքացներում: Ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին և ժամանակակից առաջադեմ ձեռնարկություններին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել մետաղամշակման մեջ կիրառվող քիմիական միջոցներին, 2. իրերի իրականացում նյութով՝ կիրառելով համապատասխան եղանակները /Գլանման սարքի օգտագործման եղանակ, փուրսով թափվում, ապակի, գունավոր կավ, բնական և այլ քարատեսակներ, կաշի, փայտ, գրդում/, 3. ծանոթացնել հակարման աշխատանքներին, 4. ծանոթացնել քարի գամման եղանակներին և փայլեցման աշխատանքներին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. բացատրելու քիմիական միջոցների օգտագործման եղանակները, 2. բացատրելու ոսկերչական և արծաթագործական իրերի իրականացման եղանակները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու տարրեր նյութերով աշխատելու կարողություն, 2. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու քարի գամման և փայլեցման եղանակները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու սարքերի, սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները:		

10. Դասընթացը ձեւավորում է կորական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա.1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա.2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա.3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ.3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ.4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնը տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ.5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ.6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ.1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ.2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ.3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ.4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ.5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է՝ առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ ըննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր։ Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-3 միավոր և 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար։

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից։

Թեմա 1. Ծանոթացում քիմիական և այլ միջոցների հետ։ **Թեմա 2.** Էսքիզի կատարման փուլում թեմայի ընտրություն /ա. դեկորատիվ զարդեր, բ. դեկորներ ինտերիերի և էքստերիերի համար, գ. մոդեռն և արքտրական ոճի զարդեր, դ. հուշանվերներ/։ **Թեմա 3.** Իրերի իրականացում նյութով՝ կիրառելով համապատասխան եղանակները /Գլանման սարքի օգտագործման եղանակ, փուրսով թավվում, ապակի, գունավոր կավ, բնական և այլ քարատեսակներ, կաշի, փայտ, գողում/։ **Թեմա 4.** Հավաքման աշխատանքներ։ Քարի գամում։ Փայլեցում։

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գևորգյան Ա. Բ., Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973:
- Դավթյան Ս. Ս., Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:
- Гилодо А., Иглина О., Современное ювелирное искусство, М., 2004.
- Никифоров Б. Т., Чернов В. В., Ювелирное искусство, высшее образование, 2006.
- Абрамян В. А., Ювелирное искусство Армении, С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН ДО НАШИХ ДНЕЙ, 1983.
- Марченков В. И., Ювелирное дело, Практическое пособие, 3-е изд, перераб. и доп., М., 1992.
- Стоун Д., Ювелирная энциклопедия. Драгоценные камни, виды изделий, Издательский дом

Кристалл, Санкт-Петербург, 2008.

8. Простаков С. В., Ювелирное дело - учебный курс, Издательство: Ростов н/Д. , Феникс, 1999 .
9. Зубрилина С. Н., Справочник по ювелирному делу, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 2006.
10. Бреполь Э., Теория и практика ювелирного дела, М., Книга по Требованию, 2013.

1.0404/ B28	2. «ՀԲ» Մանրանկարչություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5.10/50/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
	<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել հայկական մանրանկարչության պատմությանը, դպրոցներին և ուղղություններին: Կատարել մանրանկարների կրկնօրինակներ և ստեղծագործական աշխատանքներ: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներ.</p> <ol style="list-style-type: none">1. ուսումնասիրել հայկական մանրանկարչական դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները,2. ուսումնասիրել հայկական մանրանկարներում հորինվածքների կատարման և կառուցման առանձնահատկությունները,3. կատարել բուսական, երկրաչափական, կենդանական և մարդակերպ զարդամուտիվների կրկնօրինակներ,4. կատարել խորանների կրկնօրինակներ՝ պահպանելով մանրանկարի պատկերագրման կարգը,5. ստեղծել նոր զարդամուտիվներով մանրանկարներ, և խորաններ:6. ստեղծել նոր զարդամուտիվներով մանրանկարներ և խորաններ: <p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none">1. ձանաշելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները,2. ձանաշելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների մանրանկարիչներին և ստեղծագործությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none">1. կրկնօրինակելու տարբեր բուսական, երկրաչափական, կենդանական և մարդակերպ զարդամուտիվներ,2. կրկնօրինակելու խորաններ՝ պահպանելով դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները,3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու հայկական ավանդական մանրանկարների զարդերն, լուսանցագարդեր, ու մոտիվները,4. ստեղծագործական աշխատանքներում պահպանելու մանրանկարի պատկերագրման կարգը,5. ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու ավանդական հայկական մանրանկարների ավանդույթներ: <p>գ. քննիանության/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none">1. կատարելու ինքնուրույն և խմբային հետազոտական աշխատանք և արդյունքները ներկայացնելու տպագիր կամ էլեկտրոնային ձևավորված տարբերակով:	

10. Դասընթացը ձեավորում է կորական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա.1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա.2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա.3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետալի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ.3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ.4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ.5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ.6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետալի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ.1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ.2. Մայրենի և որեւէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու քանակոր խոր մասնագիտական հանրույթում:

Գ.3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ.4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ.5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդները,
2. զննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները,
10. Հետազոտական մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով, առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 1-ին ընթացիկ՝ 0-3 միավոր, 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք է՝ 0-5 միավոր, մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Ներածություն: Հայկական մանրանկարչական դպրոցները և դրանց ոճային առանձնահատկությունները /Կասպուրական, Կիլիկիա/: **Թեմա 2.** Երկրաչափական զարդամուտիվներ: **Թեմա 3.** Բուսական զարդամուտիվներ: **Թեմա 4.** Կենդանական զարդամուտիվներ: **Թեմա 5.** Մարդակերպ զարդամուտիվները խորաններում: **Թեմա 6.** Լուսանցազարդերը գրքարվեստում: **Թեմա 7.** Տիտղոսաթերթերը հայկական մանրանկարներում: **Թեմա 8** Խորանները մանրանկարներում /Կասպուրական, Կիլիկիա/:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գևորգյան Ա. Բ., Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973:
 - Դրամբյան Ռ. Գ., Դուռնովա Լ. Ա., Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1969:
 - Հակոբյան Հ., Վասպուրականի մանրանկարչություն, Երևան, 1982:
 - Հակոբյան Հ., Ս. Զանիլյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 2019:
 - Մնացականյան Ա. Շ., Հայկական զարդարվեստ, Եր., 1955:
 - Կարազյան Հ. Վ., Ավագյան Ն., Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1992:
 - Քյուրքչյան Ա., Հայկական զարդարվեստ, Երևան, 2017:
 - Армянская миниатюра XIII-XIV веков в собрании матенадарана, Ереван, Изд. Аврора., Ленинград, 1984.

1. 0404/ B29	2. Փայտի գեղարվեստական մշակում	3.6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել փայտի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ փայտի գեղարվեստական ձևավորման և մշակման գործընթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի ստեղծագործությունների հետ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ծանոթացնել փայտի տեսակների հետ,		
2. տրամադրել տեղեկատվություն փայտարվեստի պատմությունից և նրա ավանդույթների մասին,		
3. սովորեցնել համապատասխան զարդանախշերը կիրառել փայտի մակերևույթների վրա,		
4. սովորեցնել տեխնիկապես հմուտ կերպով կատարել նախանկարներ երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի ստեղծագործական նյութի մշակման հիման վրա,		
5. սովորեցնել կատարել զործական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. թվարկելու փայտի տեսակները,		
2. ներկայացնելու փայտարվեստի պատմությունը և նրա ավանդույթները,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
1. երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի կիրառմամբ կատարելու նախանկարներ,		
2. ընտրելու փայտանյութի տեսակները և էսքիզները տեղափոխելու փայտանյութի վրա,		
3. կատարելու զործական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
1. պահպանելու փայտամշակման հաստոցների և գործիքների շահագործման անվտանգության կանոնները:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի օգարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2. Հանաչելու արվեստի ակնառու գործիքների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (զործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնարաններու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ4. Ստեղծելու և վերաբերելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեստուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, զործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական հնուհներու լուծելու ժամանակական:		

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գրքառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. Խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինսերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համազործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. Վերահսկողության մեթոդները:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-3 միավոր և 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ներածություն: Փայտի գեղարվեստական մշակման պատմությունից: Թեմա 2. Հայկական փայտի փորագրության ավանդույթների ուսումնասիրում: Ոճային փորագրությունների տարրերությունը: Թեմա 3. Փայտանյութի տեսակները և ընտրություն: Էսքիզի տեղափոխում նյութի վրա: Թեմա 4. Ծանոթացում երկրաչափական փորագրության տեսակի հետ: /Երկրաչափական զարդամոտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Երկրաչափական տարրերով ժապավենաձև և վարդյանաձև գործնական փորագրություն:/ Թեմա 5. Ծանոթացում բուսական կառուցված զարդամոտիվների հորինման կառուցման առանձնահատկություններին: /Բուսական զարդամոտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Բուսական տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 6. Աշխատանքների պաշտպանիչ շերտի մշակում: Թեմա 7. Ծանոթացում բուսական և կենդանական փորագրության տեսակների հետ: /Բուսական և կենդանական զարդամոտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Բուսական և կենդանական տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 8. Ծանոթացում զծային փորագրության տեսակների հետ: /Գծային կառուցում և էսքիզների մշակում: Գծային տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 9. Ծանոթացում ցանցային և խորացումներով փորագրության տեսակների հետ: /Ցանցային և խորացումներով էսքիզների կառուցում և մշակում: Ցանցային և խորացումներով տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 10. Կտրիչների օգնությամբ գծերի խորացման և ֆոնի համապատասխան հեռացման եղանակները: Քանդակների մշակում և հղկում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Ազատյան Հ., Փայտի գեղարվեստական փորագրություն, Հայպետհրատ, 1961: 2. Դավթյան Ս. Ս., Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981: 3. Ղազարյան Մ., Փայտի գեղարվեստական փորագրությունը Հայաստանում, Երևան, 1990: 4. Տումանյան Կ. Ա., Ռезчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск IX, Москва, народное творчество, 2004. 5. Մայքլիս Ա. Վ., Պերմյակ Ա. Ս., Ռезчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск VIII, Москва, народное творчество, 2004. 6. յակովլես Ի. Ի., Օրլովա Յ. Դ., Ռեզա պատման և արվեստի պատմություն, 1974. 7. Մատվեևա, Տ. Ա. Մոզայկա և քանդակագործություն, Երևան, 1978.

1. 0404/ В30	2. Ապակենկարչություն	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	4. 4/26/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ապակենկարչության տեխնիկային՝ կիրառելով սպահանելով նկարչության սկզբունքներն ու կանոնները: Սովորեցնել աշխատելու տարբեր նյութերով և գործիքներով, նկարել ապակու հարթ, կոր և անհարթություններով մակերեսների վրա:

Դասընթացի խնդիրներ.

1. ծանոթացնել տարբեր նկարիչների կատարված վիտրաժային և ապակու նկարագարդված աշխատանքներին,
2. կատարել ապակենկարչության էսքիզներ և դրանց ոճովորման աշխատանքներ,
3. սովորեցնել օգտագործել տարբեր նյութեր և հմտորեն համադրել դրանք,
4. ապակու տարբեր հարթությունների վրա կատարել հորինվածքային պատկերներ,
5. գծագրերում և գործնական աշխատանքներում կիրառելու գծագրության, զարդարվեստի կոմպոզիցիայի, գունատեսության գիտելիքները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ձանաչելու ապակենկարչության համար նախատեսված նյութերը և դրանց մակնանշումները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու և ոճավորելու նախանկարներ,
2. նկարելու ապակու տարբեր հարթությունների վրա՝ օգտագործելով համապատասխան հորինվածքային պատկեր,
3. գործնականում կիրառելու և՝ ազգային և՝ այլ ժողովուրդների զարդարմութիվները:

գ. ընդհանուրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու սարքերի, սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները,
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
3. աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարկանքի կատարում և այլն),
4. ձանաշղողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն),
6. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ իմաստական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 2.** Ապակիների տեսակները: **Թեմա 3.** Նախանկարների /էսքիզների/ կատարման առանձնահատկությունները ըստ նկարագրդվող մակերեսի հարթ, կոր, անհարթություններով: **Թեմա 4.** Հարթ մակերես ունեցող ապակու նկարագրդում*: **Թեմա 5.** Կոր մակերես ունեցող ապակու նկարագրդում*: **Թեմա 6.** Անհարթություններով մակերեսի նկարագրդում*:

*Գործնական աշխատանքը կատարվում է դասախոսի կողմից հաստատված նախանկարի հիման վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դարյա Լյուցեկովիչ, Ռօսուս ու ստեկլու,
<https://sng1lib.org/book/575438/8a84b2?regionChanged=&redirect=239909701>.
2. Դոնատելլա Դզակարիա, Դեկորատուր ստեկլո, 2006.
3. Ди Спирито Мария. Витражное искусство и техника росписи по стеклу,
https://academycrafts.ru/org_info/biblioteka/uchebnye-posobiya/kursy-vitrazhist/di_spirito_mariya_vitrazhnoe_iskusstvo_i_tekhnika_ropisi_po_steklu.pdf
3. Ալան Գիր Ի Բարրի Փրիստուն, Ռօսուս ու ստեկլու, 2009.
<https://sng1lib.org/book/579954/2b5da5?regionChanged=&redirect=239952574>
4. Լիպետ Ռիգլի, Վարչություն և տեքուն ստեկլո, 2007.
5. Կեյս, վիտրաժ, րօսուս ու ստեկլու, 2020,
6. http://www.nd-gimm.narod.ru/info_org_vneuroch/summer_files/case-steklo.pdf.

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ /ԿԱՍՌԱՏՐԱԿԱՆ

1. 0403/ B25	2. Պատուիկ մոդելավորում	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ԺԱՄ/ՀԱՐ.	5. 10/50/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց բնարացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել պլաստիկ մոդելավորման հիմունքներին, սովորեցնել տարբեր մեթոդներով մոդելավորմանը և քանդակի տեխնիկական կառուցմանը՝ դրանք կիրառելու մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ: Սովորեցնել ստեղծել ծավալների շոշափելի և իրականակերպ դրսուրումներ, որոնք հնարավորություն կտան դիտողին ծավալներն ընկալելու տարբեր դիտակետերից: Սովորեցնել ստեղծել մի քանի երկրաչափական պատկերների և կենցաղային իրերի համադրություն և փախհարաբերություն:

Դասընթացի խնդիրներ.

1. Էսքիզների միջոցով ուսումնասիրել տվյալ մոդելի ծավալները, փոխհատման սահմանները, ծավալների փոխհարաբերությունները՝ դրանք քանդակելու համար,
2. սովորեցնել 2 կամ ավելի ծավալների գրագետ համադրմամբ ստեղծել մոդելներ և քանդակներ,
3. կարողանալ մի քանի երկրաչափական պատկերներ գրագետ համադրել և մոդելավորել,
4. համադրել մի քանի առարկա /կենցաղային որնել իր, երկրաչափական մարմին, կենդանակերպ և մարդակերպ մոդելներ/՝ ցուցադրելով ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

4. թվարկելու պլաստիկ մոդելավորման հիմնական հասկացությունները,
5. համադրելու տարբեր երկրաչափական մարմիններ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. նախագծելու և քանդակի միջոցով մանրամասն վերարտադրելու այն,
2. 2 կամ ավելի երկրաչափական մարմինների համադրմամբ մոդելավորելու և քանդակելու կոմպոզիցիոն աշխատանքներ,
5. ցուցադրելու ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,
3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,
4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,

5. Վարժ արտահայտելու/բացատրելու սեփական մտքերը/նախազերը:
10. Դասընթացը ձևագրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.
Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:
Բ3. ԴԿԱ առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն լուրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ եիմնական բաժիններից.
Թեմա1. Ներածություն: Թեմա 2. Երկու կամ ավելի երկրաչափական մարմինների համադրմամբ կոմպոզիցիայի մոդելավորում և քանդակում: /Սախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ Թեմա 3. Երկրաչափական և կենդանակերպ պատկերների համադրմամբ, ծավալների փոխհարաբերությամբ քանդակ: /Սախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ Թեմա 4. Կենցաղային որուերի (կճուճ, սափոր) և կենդանակերպ պատկերների համարմամբ քանդակ /Սախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ Թեմա 5. Ստեղծագործական ազատ թեմայով աշխատանք:
14. Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Лантери Э., Лепка, М., Шевчук В., Издательство, 2013. 2. В. Мазовецкая, Скульптура для начинающих. Шаг за шагом, /изд. Питер, 2014. 3. Карин Хессенберг, Скульптура для начинающих, / изд. Родник, 2006. 4. Карапайева Н. Ф., Академическая скульптура. Учебное пособие для бакалавров, обучающихся по направлению «Декоративно-прикладное искусство и народные промыслы»/Н. Ф. Карапайева, 2016. 5. Карапайева Н. Ф., Развитие профессиональных знаний, навыков, умений, через обучение дисциплинам: «Академическая скульптура» и «Декоративная мелкая пластика» Учебное пособие для вузов, СПб, 2015. 6. Генералова Е. М., Композиционное моделирование [Электронный ресурс], учебнометодическое пособие/. 7. Е. М. Генералова, Н. А. Калинкина, Электрон, текстовые данные, Самара: Самарский государственный архитектурно-строительный университет, ЭБС АСВ, 2016. — 120 с. — 978-5-9585-0646-0. — Режим доступа: 8. http://www.iprbookshop.ru/58824.html

1.0404/B43	2.Գորգագործություն	3.6ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.10/50/0	
6. բղկիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հայկական ավանդական գորգագործության կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների հաշվարկային ձևերը:

Դասընթացի խնդիրները

1. ճանաչել հայկական գորգերը,
2. սովորեցնել կատարել նախագծային հաշվարկով էսքիզներ և տարբերակել ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի,
3. վերհանել, հետազրտել, հավաքագրել նյութեր /նախագծեր/, սխեմաներ, տեխնիկական նկարներ,
4. ծանոթացնել գորգի հանգույցների տեսակներին և գործվածքատեսակներին,
5. ծանոթացնելու գորգի հաստոցի հետ աշխատելու հմտություններին՝ հենման աշխատանքներ և ասպելու աշխատանքներ,
6. ծանոթացնելու գորգագործության գործիքների հետ աշխատելու հմտություններին,
7. ստեղծել գորգի գործվածքով գործնական աշխատանքներ,
8. սովորեցնել գործել կրկնվող զարդանախշեր,
9. սովորեցնել նախապատրաստել թելերն՝ ըստ կատարվող աշխատանքների:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ճանաչելու հայկական գորգերն ու դրանց տեսակները,
2. ճանաչելու և թվարկելու հայկական գորգերի տեսակները և ներկայացնելու դրանք ըստ իրենց անունների և կառուցվածքի,
3. բացատրելու թելերի մշակման եղանակները՝ ըստ կատարվող աշխատանքների:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կիրառելու գորգագործության գործիքները,
2. հմտորեն աշխատելու գորգի հաստոցի հետ՝ հենելու, ասպելու,
3. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,
4. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու սխեմատիկ էսքիզներում,
5. գործել ու տեխնիկական տարբեր հյուսվածքներով գորգեր՝ նույնությամբ վերաբերելով էսքիզի պատկերն ու հմտորեն օգտվելով հաշվարկային գծապատկերից,
6. ստեղծելու և ոճավորելու սխեմատիկ և տեխնիկական պատկերներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. կատարելու թիմային առաջադրանք,
2. պահպանելու անվտանգության կանոնները:

10. Դասընթացը ձևավորումէ կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի գարզացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկինիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն),
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է եւսևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա1.** Հայկական գորգերի տեսակները: **Թեմա2.** Տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ, էսքիզներ: **Թեմա 3.** Գորգագործական թելեր: Թելերի մշակում և նախապատրաստում: Հենք և միջնարձել: Հանգուցային թելեր: **Թեմա 4.** Հանգույցներ: **Թեմա 5.** Հաստատված էսքիզների հիման վրա գորգի հյուսման աշխատանքներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Խրայելյան Ա., Հայկական գորգերն ու կարպետները, Եր., 2019:
- Հայկական գորգեր, Եր., 1986:
- Պողոսյան Ա., Գորգերի և կարպետների հավաքածուի կատալոգ, ՊՈԱԿ, 2018:
- Գայֆայան Ա., Միսիթարյան Լ., Հայկական միջնադարյան գարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002:
- Դավթյան Ա., Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմության, Եր., 1981:
- Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, Փրկեալ Ճեռագործք հայոց, Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Եր., 2015:
- Бабенников М. В., Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера, М., 1948.

1.0404/B43	2.Համակարգչային գրաֆիկա – կամքնտրական	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ	5. 10 /50/ 0	
6.6- բդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել մասնագիտական խնդիրները լուծելիս օգտվել համակարգչային գրաֆիկայի // Adobe Illustrator / և /Adobe Photoshop/ ծրագրերի հնարավորություններից:

Դասընթացի խնդիրները.

- տիրապետել Corel Draw ծրագրի գործիքակազմին,
- պաստառների, գրքերի կազմի նախագծում,
- անհատական նախագծերի կազմում Corel Draw ծրագրի օգնությամբ,
- տիրապետել Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմին,
- անհատական նախագծերի կազմում Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինը՝**ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.**

- ներկայացնելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմը, դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,
- ԴԿԱ անհատական նախագծեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և բացատրելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմի ընտրությունը,
- ներկայացնելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը, դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառույթները,
- անհատական կոլաժներ և տեքստեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և կիրառելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

- Adobe Illustrator ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ կոմպոզիցիաների կառուցումներ,
- Adobe Illustrator ծրագրի օգնությամբ պատրաստելու և ներկայացնելու անհատական նախագծեր,
- Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ կատարելու ԴԿԱ՝ պարզ և բարդ առարկաների կառուցումներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,
- կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, կատարելու դրանց վերլուծություններ և ներկայացնելու եզրակացություններ,
- զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները, կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախազման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5.Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախազման լուծումները:

Բ6.Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ4.Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազորմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ8.Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ9.Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),
2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցաբերումը),
3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը),
4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, աշխատանք սկզբնադրյունների հետ),
5. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ),
6. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուններով, ինտերնետային կայքերով):

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13. Համառոտ բովանդակությունը:

Թեմա 1. Adobe Illustrator ծրագրերի գործիքակազմի ուսումնասիրում: **Թեմա 2.** ԴԿԱ առարկայի էսքիզներ և նախագիծ: **Թեմա 3.**Տարբերանշանի, այցելարտի և բուկլետի ձևավորում: **Թեմա 4.** Զնափոխման աշխատանքներ JPEG-ների հետ (կոլաժ, որոշակի հատվածների ջնջում, գունափոխում): **Թեմա 5.** Վեկտորային զարդանախշերի ստեղծում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ

- 1.Corel Draw ծրագրի օնլայն դասագիրք հետևյալ հղմամբ՝ <https://photoshop-master.ru/articles/>
2. <https://ru.freepik.com/>, <http://www.pexels.com/> □ <https://unsplash.com/>,
3. <https://freepngimg.com/>, <https://pngtree.com/so/river>,
4. <https://www.colourlovers.com/>, <https://www.design-seeds.com/>,
5. <https://paletton.com/#uid=1000u0kllllaFw0g0qFqFg0w0aF>
6. <https://www.softsalad.ru/software/multimedia/graficheskie-redaktory/adobe-color-cc>
7. <https://fonts.google.com/>, <https://www.dafont.com/>,
8. <https://www.fontspace.com/>

1. 0404/B49	2. Եռաշափ մոդելավորում- կամքնատրական	3. 6ECTS կրելիս
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/ 0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել մասնագիտական խնդիրները լուծելիս օգտվել համակարգչային գրաֆիկայի 3D ծրագրերի հնարավորություններից: Եռաշափ մոդելավորման ձևապարհով կառուցել առարկաներ, էքստերիք ունենալով իրատեսական ոճի պատկերներ:		
9. Դասընթացի նպատակն է ուսանողն ուսնակ կինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու 3D ծրագրի գործիքակազմին,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. 3D ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ առարկաների մոդելավորում,		
2. 3D ծրագրի օգնությամբ նախագծելու էքստերիերներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		
2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, կատարելու դրանց վերլուծություններ և ներկայացնելու եղանակացություններ,		
3. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները,		
4. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեգենտացիաներ:		
9. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Միջավայրի, արդյունաբերական և հազուստի դիզայնի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերել գեղագիտության, արվեստի և դիզայնի տեսության ու պատմության իմացություն:		
Ա2. Նեկայացնելու դիզայնի ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունները, տեսությունները և մեթոդները առաջանակագործելու հետ միասին:		
Բ1. Ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և առաջարկել ինքնուրույն լուծումներ միջավայրի, արդյունաբերական կամ հազուստի դիզայնի նախագծերի մշակման ժամանակ՝ հաշվի առնելով դիզայնի ոլորտում եղած ժամանակակից միտումները և սպառողի (պատվիրատուի) պահանջները:		
Բ3. Ինքնուրույն ընտրել դիզայն նախագծի տեխնիկական հաշվարկի եղանակներ և հիմնավորել դրանք՝ կիրառելով դիզայնում կոմպոզիցիայի վիզուալ կազմակերպման, ծավալագոյացման, ֆունկցիոնալ վերլուծության, նյութերի և դրանց արտադրության, գունանկարչության, գծանկարչության, գունատեսության, էրգոնոմիկայի, բիոնիկայի և արխիտեկտոնիկայի սկզբունքները:		
Բ5. Դիզայնի ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների և մեթոդներ և առաջադեմ գիտելիքների հետ միասին կիրառելու սեփական գործունեությունը կազմակերպելու և մասնագիտական խնդիրները լուծելու կարողություն:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանական աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
Գ8. Կիրառելու S22-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
Գ9. Վերլուծելու և եղանակումներ անելու՝ դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:		
10. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),		
2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը),		
3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը),		

4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, աշխատանք սկզբնադրյուրների հետ),
5. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ), ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13. Համառոտ բովանդակություն:

Թեմա 1. Աշխատանքային գործիքներ: Եռաչափ դաշտի կարգավորում: Պարզունակ եռաչափ տարրերի մոդելավորում: **Թեմա 2.** Աշխատանքային գործիքներ: Եռաչափ մոդուլի փոփոխություն: **Թեմա 3.** Տերստուրաների տեղադրում մոդելին: **Թեմա 4.** Եռաչափ առարկաների մոդելավորում:

12. Հիմնական գրականության ցանկ

1. Михаил Райман, Самоучитель Auto CAD 2014.
2. Николай Н. Полещук, Самоучитель Auto CAD 2014.
3. И.С.Мохов, Самоучитель Auto CAD 2014.
4. Аллен Линн, Полезные советы Auto CAD.
5. Н. Жаров, Полное руководство Auto CAD 2012.
6. Александр Сазонов, Трехмерное моделирование в Auto CAD 2011.
7. <http://www.autocad-master.ru/>.
8. <https://autocad-specialist.ru/>.
9. <http://autocad-profi.ru/avtor.php>.

1. 0403/B44	2. Գճանկարչություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի վերլուծական ուսումնասիրում, դրանք օգտագործել ստեղծելու դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ: Սովորեցնել վերլուծական կառուցման մեթոդները, համատեղել տարրեր նյութերի տեխնիկաները և դրանց միջոցով նկարել նատյուրմորտներ, պատկերել բնապատկերներ, կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: Ուսումնասիրել վարպետների փորձը: Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի պատկերում՝ նրանց կիրառմամբ ստեղծելով դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ, 2. ուսումնասիրել տարրեր նկարիչների աշխատանքների տեխնիկաները, 3. վարպետների փորձի հիման վրա ուսումնասիրել գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանքներ, 4. կտիրապետել գունանկարի առանձնահատկություններին և յուրահատկություններին, արտահայտչամիջոցներին, 5. գունային տարրեր տոնայնությամբ, նրբերանգներով ստանալ տարածածավալային խորություններ: 		
Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի:		

Ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու մարդու կազմաբանությունը,
2. վերարտադրելու նյութի տոմնայնությունները, լուսերը և ստվերները, անդրադարձները,
3. բացատրելու գիպսե անատոմիական մարմնի մկանային համակարգի առանձնահատկությունները,
4. բացատրելու նկարչական նյութերի առանձնահատկությունները (ջրաներկ, գուաշ, պաստել, յուղաներկ և այլն),
5. տարբերելու գեղարվեստական ոճերն ու ուղղությունները:

Բ. գործնականմասնագիտական կարողություններ.

1. կատարելու գիպսե մարմնի և դիմանկարի տարածածավալային մշակում ձեպանկարներ և նախանկարներ,
2. պատկերելու գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք՝ վարպետների փորձի հիման վրա,
3. գույնով փոխանցելու առարկաների նյութականությունը, յուրահատկությունը, համաշափությունները,
4. կատարել կարձատու գունանկարներ, գունային լուծումով նախանկարներ և ձեպանկարներ,
5. ստեղծելու դեկորատիվ մոտեցմամբ աշխատանքներ՝ նախանկարների և ձեպանկարների հիման վրա:

Գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ,
4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ8. Կիրառելու S22-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցադրելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջարկելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. քննադատական մտածողության մեթոդները,
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1 . 1. Գիպսե իրանի վերլուծական ուսումնասիրում: **Թեմա 1.2.** Գիպսե անատոմիական մարմնի վերլուծական ուսումնասիրում: **Թեմա 1 . 3.** Դիմանկարի ուսումնասիրում: **Թեմա 1 . 4.** Գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք՝ վարպետների փորձի հիման վրա:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սենյակի անկյունում դրված աթոռով, ավելով, նմանատիպ կենցաղային առարկաներով: Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե կլոր քանդակով (Վոլտեր, Սոկրատ, Վեներա, Հերա), գիլսաշորով, կավե ափսեով, մրգերով: Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ: **Թեմա 2.3.** Նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրադեկորատիվ մոտեցմամբ բնապատկեր ծավալապաշտական ոճավորմամբ: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ գիպսե մարմնով՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Զովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Барш А., Наброски и зарисовки, М., 1970.
4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.
5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
9. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .

1. 0403/B44	2. Գունանկարչություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, իմանվարիվերլուծական ուսումնասիրում, դրանք օգտագործել՝ ստեղծելու դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ: Սովորեցնել վերլուծական կառուցման մեթոդները, համատեղելտարբեր նյութերի տեխնիկաները և դրանց միջոցով նկարել նախանկարներ, պատկերել բնապատկերներ, կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ: Ուսումնասիրել վարպետների փորձը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի պատկերում՝ նրանց կիրառմամբ ստեղծելով դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ, 2. ուսումնասիրել տարբեր նկարիչների աշխատանքների տեխնիկաները, 3. վարպետների փորձի հիման վրա ուսումնասիրել գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանքներ, 4. կտիրապետել գունանկարի առանձնահատկություններին և յուրահատկություններին, արտահայտչամիջոցներին, 5. գունային տարբեր տոնայնությամբ, նրբերանգներով ստանալ տարածածավալային խորություններ: 		

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացույթուն.

1. Ներկայացնելու մարդու կազմաբանությունը,
2. Վերարտադրելու նյութի տոնայնությունները, լույսերը և ստվերները, անդրադարձները,
3. բացատրելու գիպսե անատոմիական մարմնի մկանային համակարգի առանձնահատկությունները,
4. բացատրելու նկարչական նյութերի առանձնահատկությունները (ջրաներկ, գուաշ, պաստել, յուղաներկ և այլն),
5. տարբերելու գեղարվեստական ոճերն ու ուղղությունները:

բ. գործնականմասնագիտական կարողություններ.

1. կատարելու գիպսե մարմնի և դիմանկարի տարածածավալային մշակում ձեպանկարներ և նախանկարներ,
2. պատկերելու գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք վարպետների փորձի հիման վրա,
3. գույնով փոխանցելու առարկաների նյութականությունը, յուրահատկությունը, համաշափությունները,
4. կատարել կարճատև գունանկարներ, գունային լուծումով նախանկարներ և ձեպանկարներ,
5. ստեղծելու դեկորատիվ մոտեցմամբ աշխատանքներ՝ նախանկարների և ձեպանկարների հիման վրա:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական գարգացումը նաև ինքնակրթության ձանապարհով:
2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
3. կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ,
4. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կորթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. &անաշելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստարվեստի տեսակների և ժանրերի:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. քննադատական մտածողության մեթոդները,
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
10. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Գծանկարչություն 1

Թեմա 1 . 1. Գիպսե իրանի վերլուծական ուսումնասիրում: **Թեմա 1.2.** Գիպսե անատոմիական մարմնի վերլուծական ուսումնասիրում: **Թեմա 1 . 3.** Դիմանկարի ուսումնասիրում: **Թեմա 1 . 4.** Գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք՝ վարպետների փորձի հիման վրա:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սենյակի անկյունում դրված պթղոռվ, ավելով, նմանատիպ կենցաղային առարկաներով: Կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե կլոր քանդակով (Վոլտեր, Սոկրատ, Վեներա, Հերա), զինաշորով, կավե ափսեով, մրգերով: Կատարել նախանկարներ և ձեպանկարներ: **Թեմա 2.3.** Նախանկարների և ձեպանկարների հիման վրադեկորատիվ մոտեցմամբ բնապատկեր ծավալապաշտական ոճավորմամբ: **Թեմա 2.4.** Նատյուրմորտ գիպսե մարմնով՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ:

10. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բարժ Ա., Наброски и зарисовки, М., 1970.
2. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.
3. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013.
4. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
5. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
6. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

1. 0404/ B44	2. Ապլիկացիա	3. 6 ECTS կրեմիս
4. 4 ժամ/շաբ.	4. 10/50/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ապլիկացիայի՝ որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ տեսակի:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Մարքերակելու ապլիկացիայի տարրեր տեսակները,		
2. Ծանոթանալու ապլիկացիայի էսքիզավորման և գործնականում պատրաստման աշխատանքային		
3. Փուլերին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. Ճանաչելու տարրեր ապլիկացիայի կատարման տեխնոլոգիաները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Կատարելու տիկնիկի ապլիկացիայի աշխատանքներ,		
2. Կատարված էսքիզների հիման վրա պատրաստելու ապլիկացիաներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
6. աշխատելու թիմում,		
7. Կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,		
8. Կիրառելու տերեկատավական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,		
9. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,		
10. Վարժական մասնագիտական գործություններ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունները.		
Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Բ4. Մտանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների		

տարածմանը:

Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկանարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

Գ6.Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

Գ7.Վերլուծելու և եզրահանգրումներ անելով՝ դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մտացում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկուրնթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4, 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0-8 միավոր, մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ապլիկացիան որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ դրսորում: **Թեմա 2.** Ապլիկացիայի դրսորունմերը տարբեր ազգային տարագներում: **Թեմա 3.** Ապլիկացիայի տեսակները: **Թեմա 4.** Հայկական տարագներում կիրառվող ապլիկացիաներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Թամար Հայրապետյան, Չյուսկանության սովորույթի վերապրուկները «Համբերության տիկնիկ» հերիաթախմբում, աղյուրը <http://hpi.asj-oa.am/6205/1/91.pdf>
2. U. U. Եսայան, Հին Հայաստանի մարդակերպ արձանիկները:
3. Տիկնիկների պատկերասրահի գործունեության ծրագիր:
4. История зарубежного театра, под редакцией проф. Г. Н. Бояджиева и проф. А. Г. Образцовой, М. 1981 .
6. Обрядовые куклы. Куклы – обереги, Р. М. Головачёва.
7. Флерина Е. А., Игра и игрушка. М., 1973.
8. <https://www.agz.am/AM/culture/2017032402>
5. <http://asbarez.com/arm/97582/նոր-զիրքեր՝հայկական-ծիսական-տիկնիկներ/>:

1. 0404/ B44	2. Տիկնիկագործություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել տիկնիկագործությանը՝ որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ տեսակի:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. տարբերակելու տարբեր ազգերի և նշանակության տիկնիկները,		
2. ծանոթանալու տիկնիկի էսքիզավորման և գործնականում պատրաստման աշխատանքային փուլերին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ճանաչելու տարբեր ազգերի և նշանակության տիկնիկներ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կատարելու տիկնիկի էսքիզավորման աշխատանքներ,		
2. կատարված էսքիզների իիման վրա պատրաստելու հայկական ազգային տիկնիկներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		

<p>11. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,</p> <p>12. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,</p> <p>13. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,</p> <p>14. վարժ արտահայտելու/բացատրելու սեփական մտքերը/նախագծերը:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևադրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկազործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:</p> <p>Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:</p> <p>Գ8. Կիրառելու S2Հ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:</p> <p>Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգրումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջադրելու համար:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4, 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0-8 միավոր, մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր։</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տիկնիկագործությունը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ դրսուրում։ Թեմա 2. Տիկնիկագործության պատմությունը։ Թեմա 3. Տիկնիկների տեսակները։ Թեմա 4. Տարրեր ազգերի տիկնիկներ։ Թեմա 5. Հայկական տիկնիկներ։</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայրապետյան Թ., Զխուկանության սովորույթի վերաբրուկները «Համբերության տիկնիկ» հեքիաթամբում, աղյուրը՝ http://hbj.asj-oa.am/6205/1/91.pdf 2. Եսայան Ս. Ա., Հիմնական պատմությունները։ 3. Տիկնիկների պատկերասահի գործունեության ծրագիր։ 4. История зарубежного театра, под редакцией проф. Г. Н. Бояджиева и проф. А. Г. Образцовой, М. 1981 . 5. Обрядовые куклы. Куклы – обереги, Р. М. Головачёва. 6. Флерина Е. А., Игра и игрушка. М., 1973. 7. https://www.azg.am/AM/culture/2017032402

8. <http://asbarez.com/arm/97582> /նոր-գիրքեր՝ հայկական-ծիսական-տիկնիկներ/:

1. 0404/ B45	2. ԴԿԱ պատմություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 15 ժամ/շաբ.	4. 45/15/15	
6. 8-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և արհեստների աշխարհի բազմազանությանը, դրանց ծագմանը և զարգացման պատմությանը:	Դասընթացի խնդիրները.	
	1. դեկորատիվ-կիրառական արվեստի փուլային զարգացման ուսումնասիրություն,	
	2. ԴԿԱ արվեստների աշխարհաքաղաքական տարրերություններ,	
	3. ժամանակակից դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման միտումների ուսումնասիրություն:	
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. Ճանաչելու տարրեր երկրների և ժամանակաշրջանների դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ստեղծագործությունները,		
2. Ճանաչելու տարրեր երկրների արվեստներում օգտագործվող զարդարմութիվները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու տարրեր երկրների դեկորատիվ-կիրառական արվեստում կիրավով զարդարմութիվները,		
2. Ճանաչելու ավանդական հայկական ԴԿԱ ձևերը և ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու դրանք:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. իրականացնելու մասնագիտական ոլորտի նորարական տեխնոլոգիաների և տեսությունների խորհրդատվություն,		
2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային աշխատանքներ, կատարելու դրանց վերլուծություններ և ներկայացնելու եզրակացություններ,		
3. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,		
4. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեգենտացիաներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:		
Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ6. Պատճեններու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		
Կ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Կ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
Կ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
Կ9. Կերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարրեր լուծումներ առաջադրելու համար:		

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13.Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա 1.** Հին աշխարհի դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: **Թեմա 2.** Անտիկ աշխարհի դեկորատիվ-կիրառական արվեստը: **Թեմա 3.** Հին արևելյան երկրների դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: **Թեմա 4.** Հին Ռուսաստանի դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: **Թեմա 5.** Արևմտաեվրոպական միջնադարի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ: **Թեմա 6.** Վերածննդյան ժամանակաշրջանի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ: **Թեմա 7.** Հին Հայաստանի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Молотова В. Н., Декоративно-прикладное искусство: Учебное пособие / В.Н. Молотова. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Форум, 2013.
2. Смирнов А. В., Логико-смысловые основания арабо-мусульманской культуры: Семиотика и изобразительное искусство/Ин-т философии РАН.- М., 2005.
3. Фокина Л. В., История декоративно-прикладного искусства. Учебное пособие. Ростов на Дону, еникс, 2009.
4. История декоративно-прикладного искусства Анри Де Моран, Моран А. Москва, 1982.

1. 0404/ B45	2. Թանգարանային գործ	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 15 ժամ/շաբ.	4. 45/15/15	
6. 8-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8.Դասընթացի նպատակն է

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ թանգարանների, գործածելի հիմնական հասակացությունների և թանգարանային գործի վերաբերյալ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ծանոթացնել թանգարանային գործի տեսությանն ու պատմությանը,
2. ծանոթացնել թանգարանային դասակարգումներին և կառավարմանը,
3. ծանոթացնել թանգարանային աշխատակազմի մասնագիտական վարքագծի կանոններին,
4. ծանոթացնել թանգարանային ֆոնդերի, հավաքածուների համարման և պահպանման եղանակներին, ցուցադրությանն ու ցուցահանդեսներին,
5. նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառմանը թանգարաններում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի՝

ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու թանգարանային գործի պատմությունը, ժամանակակից թանգարանները,
2. մեկնաբանելու թանգարանների գործունեությունը մշակութային արժեքների հավաքման, պահպանման, հասարակությանը հաղորդակից դարձնելու և սերունդներին փոխանցելու գործում,
3. ներկայացնելու թանգարանային գործում կիրառվող հասկացությունները,
4. մեկնաբանելու թանգարանային գործի կազմակերպումը,

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կողմնորոշվելու թանգարանային բազմազանության մեջ,
2. կիրառելու թանգարանային աշխատանքի գործնական հմտություններ,

3. մասանագիտական գործունեության մեջ կիրառելու նորագույն տեխնոլոգիաներ ու մեթոդներ,
գ.քննիանքական/փոխանցելի կարողությունները.

1. ձևավորելու մշակութային և պատմական հիշողություն,
2. աշխատելու տեղեկատվական աղբյուրների հետ,

9. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:**Ա2.** Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետադի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորգիաները:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

10. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Դասախոսություններ՝ դիդակտիկ նյութերի ցուցադրմամբ,
2. սեմինարներ,
3. տեսանյութերի դիտում,
4. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն,
5. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
6. տեսասահիկների ստեղծում,

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Թանգարանային գործի տեսություն: **Թեմա 2.** Թանգարանային գործի պատմություն: **Թեմա 3.** Թանգարանների դասակարգում: **Թեմա 4.** Թանգարանների կառավարում: **Թեմա 5.** Թանգարանի աշխատակազմը և նրանց մասնագիտական վարքագիծը: **Թեմա 6.** Թանգարանային ֆոնդեր, թանգարանային հավաքածուների համալրում և պահպանում: **Թեմա 7.** Ցուցադրություն և ցուցահանդես: **Թեմա 8.** Թանգարանների շուկայավարություն (մարքեթինգ): **Թեմա 9.** Նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը թանգարաններում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Պիկիչյան Հ., Հարոյան Մ., Գրիգորյան Ա., Թանգարանային մենեզմենթ և մարքեթինգ, Էդիտ Պրինտ, Եր., 2007:
2. «Ժառանգություն» հասարակական կազմակերպություն, ԻԿՕՄ-ի մասնագիտական վարքագիծ կանոնագիրը, Եր. 2003:
3. Шляхтина Л. М., Основы музеиного дела: теория и практика. (Учебное пособие для студ.вузов), Высшая школа М. 2009.
4. Ред. Шулепова Э. А., Основы музееведения., Учебное пособие, Эдиториал УРСС М. 2005. Сотникова С.
5. И., Музеология, Пособие для ВУЗов, Дрофа М. 2007.
6. Юренева Т. Ю., Музееоведение: Учебник для студентов гуманитарных вузов Академический проект, М. 2004, Еյեկտոնային գրադարան:

1. 0404/ B45	2. Ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 15 ժամ/շաբ.	4. 45/15/15	
6. 8-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդել ցուցահանդեսային-տոնավաճառային գործունեության տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, ինչպես նաև տեսականից զատ գործնական հմտություններ ձևավորել ու մեթոդական խորհուրդներ տրամադրել ժամանակակից պայմաններում տարատեսակ ու տարաբնույթ ցուցադրություններ կազմակերպելու համար:

Դասընթացի խնդիրները.

- ներկայացնել ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաների տեսությանն ու պատմությանը,
- ծանոթացնել հավաքածուների համարման և պահպանման եղանակներին,
- ցուցադրությանն ու ցուցահանդեսներին,
- նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառմանը ցուցադրությունների ընթացքում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու ցուցահանդեսային գործունեության հիմնական տեխնոլոգիաներն ու մեթոդները,
2. սահմանելու ցուցահանդեսի կառուցվածքային բաղադրիչները՝ սկսած նախապատրաստությունից ու թեմատիկ նախագծի կազմումից մինչև ցուցադրության իրականցում, այցելուների հոսքերի կարգավորում և մշակութային ծրագրեր:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կողմնորոշվելու ցուցահանդեսային գործունեության մերօրյա պայմաններում,
2. ձևավորելու ցուցահանդեսի կոնցեպցիան, նպատակն ու ցուցահանդեսային նախագծի խնդիրները,
3. հարաբերվելու ցուցահանդեսի աշխատանքը լրացրանող լրագրողների հետ:

գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ.

1. աշխատելու միջինացիալինար թիմում, ըմբռնելու ժամանակակից գեղարվեստական պրոցեսի ներքին համակարգային փոխարարելություններ:

9. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարրեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետայի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնորոգիաները:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձեերն ու մեթոդները.

1. Դասախոսություններ՝ դիդակտիկ նյութերի ցուցադրմամբ,
2. սեմինարներ,
3. տեսանյութերի դիտում,
4. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն,
5. ինքնուրույն առաջարկանքի կատարում,
6. տեսասահիկների ստեղծում,
7. փոքր խմբային նախագիծ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ ըննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ցուցահանդեսը որպես սոցիալ-մշակութային գործունեության ձև: Դրա առաջացման պատմական նախադրյալները և ցուցահանդեսային գործունեության արդի ուղղությունները: **Թեմա 3.** Ցուցահանդեսային գործունեության կազմակերպումը և կառուցվածքը: **Թեմա 3.** Ցուցահանդեսների և տոնավաճառների դասակարգումը, դրանց կազմակերպական առանձնահատկությունները: **Թեմա 4.** Ցուցահանդեսային

գործունեության մարքերինց և մենեջմենք: **Թեմա 5.** Ցուցահանդեսի կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 6.** Ցուցադրությունը (էքսպոզիցիա) որպես տեղեկատվահաղորդակցական համակարգ: **Թեմա 7.** Ցուցահանդեսների գովազդը ԶԼՄ-ներում: **Թեմա 8.** Ցուցահանդեսային գործի կազմավորումն ու զարգացումը Հայաստանում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Արիտովա Գ., Ցուցահանդեսային գործունեության տեխնոլոգիա (ռուս.), Ալմաթի., 2016:
2. Անդրեևա Ի., Ցուցահանդեսային գործունեության տեխնոլոգիա (ռուս.), Չել., 2018:
3. Բերդիշև Ս., Ցուցահանդեսային գործունեության կազմակերպում (ռուս.), Մ., 2016:
4. Սորովսկի Լ., Ցուցահանդեսային-տոնավաճառային գործունեության հիմունքներ (ռուս.), Մ., 2015:
5. Շպակով Վ., Համաշխարհային ցուցահանդեսների պատմություն (ռուս.), Մ., 2016:
6. Պետելինա Վ., Ցուցահանդեսային գործունեության մենեջմենթի հիմունքներ (ռուս.), Մ., 2015:

1. 0404/ B45	2. Տարագի պատմություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 15 ժամ/շաբ.	4. 45/15/15	
6. 8-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել կանացի և տղամարդկանց հայկական ավանդական տարագին, դրանց գործվածքներին և զարդարվեստին, ասեղնագործության տեսակներին:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. տարբերակել տարագում օգտագործված զարդամոտիվների տարրերը և դրանց իմաստային նշանակությունը,		
2. իմանալ կանաց և տղամարդկանց տարբեր տարածաշրջանների զգեստներում կիրառվող զարդերը, գոտիները և կրկնորինակել դրանք,		
3. հայկական ավանդական զգեստում կիրառվող կարատեսակները և ասեղնագործության տեսակները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլիմի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ճանաչելու տարբեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական զգեստներում օգտագործվող ասեղնագործության և կարպետագործության տեսակները,		
2. ճանաչելու և թվելու տարբեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական զգեստների բաղադրիչները,		
3. ճանաչելու տարագում օգտագործվող զարդամոտիվները,		
4. ճանաչելու տարագում օգտագործվող զարդերը և աքսեսուարները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարտություններ		
1. արտանկարելու և նկարելու տարագում օգտագործվող զարդամոտիվները,		
2. կրկնօրինակելու տարբեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական զգեստների ասեղնագործությունները,		
3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու ավանդական հայկական տարագումկիրառվող կարատեսակները, զարդերը,		
4. ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու ավանդական հայկական տարագի ավանդույթները և մոտիվները:		
գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ.		
15. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		
16. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,		
17. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:		

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ8. Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսրային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. խնդնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ եզրափակիչ քննությամբ՝ 9 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 8 միավոր և մասնակցության համար՝ 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն: Գործվածքներ և նրանց զարդարվեստը: **Թեմա 2.** Կանացի զգեստներ: **Թեմա 3.**

Տղամարդկանց զգեստներ: **Թեմա 4.** Կանացի և տղամարդկանց գլխի հարդարանքներ: **Թեմա 5.** Կանացի և տղամարդկանց գույպաններ և ոտնամաններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Պատրիկ Ա., Հայկական տարազ. հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 1967:
2. Ավագյան Ն., Հայկական ժողովրդական տարազը XIX-XX դդ. սկզբին:
3. Հյուսիսյան Գ., Շապին Գարափիսարի և շրջանի ազգագրական նյութեր, ՀՊՄԹ:
4. Լալայան Ե., Տնայնագործությունը Վասպուրականում, Թիֆլիս, 1914:
5. Հայկական տարազ XVIII – XIX դդ., Ալբու-կատալոգ Երևան, Հայաստանի պատմության թանգարան, 2014:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ

1. 0404/B39	2. Ուսումնական պրակտիկա	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 5-րդ կիսամյակ	5. Ստուգաք	

6. Պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ոլորտի տարբեր արտադրությունների և դրանցում գործող ծառայությունների հետ: Խորացնել մասնագիտական գործնական կարողությունները: Հնարավորություն ստեղծել մասնագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Ամրապնդել կապը աշխատաշուկայի հետ:

Պրակտիկայի խնդիրները.

- ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի արտադրական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործնթացներին,
- մասնակցել արտադրական գործընթացի,
- ստեղծել անհատական և խմբային նախագծեր և կազմել պորտֆուլո:

7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. բնույթագրելու պրակտիկա իրականացրած կազմակերպության գործունեությունը, մասնագիտական առանձնահատկությունները, մասնագիտական պահանջները,
2. ներկայացնելու համապատասխան էսքիզներ և նախագծեր:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. մասնակցելու պրակտիկա իրականացված արտադրության նախագծերին:

գ. քննիանության/փոխանցելի կարողություններ.

1. աշխատելու թիմում,
2. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար,
3. կազմելու մասնագիտական պորտֆուլո:

8. Դասընթացը ձեռվորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մարդկանքի և ուժության տրամադրելու համար գործունեությունը:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթները ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ուսումնական պրակտիկան ավարտվում է **ստուգարքով**: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում կատարված նախագծերը և այլ գործնական աշխատանքներ:

11. Մասնագիտական պրակտիկա-1-ի ոլորտները.

1. փայտ, մետաղ, խեցեգործություն,
2. կարպետ, հենքային և ոչ հենքային գորելեն, բատիկ,
3. ապակենկարչություն, մանրանկարչություն:

13. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. <http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/>
2. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml
3. <https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html>

1. 0404/B40	2. Մասնագիտական պրակտիկա	3. 3 ECTS կրեդիտ
4. 8-րդ կիսամյակ	5. Ստուգարք	
6. Պրակտիկայի նպատակն է ավարտական աշխատանքի ոլորտային շրջանակներում իրականացնել հետազոտական աշխատանք և հիմնավորել նախագծի գործնական նշանակությունը: Պրակտիկայի խնդիրները. <ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսումնասիրել մասնագիտական գրականություն, ▪ նախագծի ոլորտային շրջանակում կատարել հետազոտական աշխատանք, ▪ ստեղծել ավարտական նախագիծ և կազմել պորտֆոլիո: 		
7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. <ol style="list-style-type: none"> 1. ավարտական աշխատանքի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերելու գեղագիտության, դեկորատիվ կիրառական արվեստի տեսության ու պատմության իմացություն: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ. <ol style="list-style-type: none"> 1. ընտրելու ավարտական աշխատանքի կատարողական տեխնիկական եղանակները և հիմնավորելու դրանք, 2. հիմնվելով դեկորատիվ-կիրառական ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների, մեթոդների և առաջադեմ գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու ավարտական աշխատանքը նախագիծը: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ. <ol style="list-style-type: none"> 1. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար, 2. ավարտական աշխատանքի խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում, 3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո: 		
8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:		
Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մորելավորման հնարները:		
Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:		
Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում վշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:		
Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույնընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:		
Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:		
Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:		

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. **Խոսրային մեթոդները** (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),
2. **գործնական մեթոդները** (առաջարանքներիրը, վարժությունները, տնային առաջարանքի կատարումը),
3. **քննադատական մտածողության մեթոդները** (պորտֆոլիոների վերլուծություններ),
4. **ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Մասնագիտական պրակտիկան ավարտվում է **ստուգարքով**: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում ավարտական նախագծի վերաբերյալ կատարված հետազոտությունները:

11. Մասնագիտական պրակտիկայի ոլորտները.

Թեմա 1. Տեքստիլի /գորգի, կարպետի, գորելենի, բատիկի/ նախագծի: **Թեմա 2.** Փայտի գեղարվեստական մշակում: **Թեմա 3.** Մետաղի գեղարվեստական մշակում: **Թեմա 4.** Մանրանկարչություն: **Թեմա 5.** Խեցեգործություն: **Թեմա 6.** Տարագույն աշխատանք: **Թեմա 7.** Տիկնիկագործություն: **Թեմա 8.** Ապակենկարչություն:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գիտական աշխատանքների տեխնոլոգիա: Գ. Ա. Բրուտյան, - Եր.: Փիլ. միջազգային ակադեմիայի հրատ, 2010:
2. <http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/>
3. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml
4. <https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html>

1. 0404/B41	2. Ավարտական աշխատանք	3. 12 ECTS կրետիս
4. 8-րդ կիսամյակ	5. Առանց ընթացիկ գնահատման	
6. Ավարտական աշխատանքի նպատակն է ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերված տեսական գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների նպատակային կիրառում:		
Ավարտական աշխատանքի խնդիրները.		
<ul style="list-style-type: none">ուսումնասիրել մասնագիտական գրականություն,կատարել հետազոտական աշխատանք ավարտական նախագծի ոլորտային շրջանակում,կազմել պորտֆոլիո,ստեղծել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի նախագծի և իրականացնել այն:		
7. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
1. ավարտական աշխատանքի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեխնության ու պատմության իմացություն,		
2. հիմնավորելու ընտրված թեմայի արդիականությունը, նպատակը, խնդիրները, կատարելու հիմնավորված եզրահանգումներ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարտություններ.		
1. ընտրելու ավարտական աշխատանքի/ նախագծի իրականացման տեխնիկական եղանակները,		
2. գործնական աշխատանքը իրականացնել հիմնվելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տվյալ ոլորտում կիրառվող տեխնոլոգիաների, մեթոդների և առաջադեմ գիտելիքների վրա:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարտություններ.		

- պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար,
- ավարտական աշխատանքի խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում,
- կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո:

8. Դասընթացը ձեռվորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետափի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ1. Եեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Եեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

Գ2. Սայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու քանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խորային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը),
- գործնական մեթոդները (առաջադրանքներիրը, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը),
- քննադատական մտածողության մեթոդները (պորտֆոլիոների վերլուծություններ),
- ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ավարտական աշխատանքը ամփոփվում է ավարտական աշխատանքի հրապարակային պաշտպանությամբ:

11. Ավարտական աշխատանքի ոլորտները.

Թեմա 1. Տեսատիլի /գորգի, կարպետի, գրելենի, բատիկի/ նախագիծ: **Թեմա 2.** Փայտի գեղարվեստական մշակում: **Թեմա 3.** Մետափի գեղարվեստական մշակում: **Թեմա 4.** Մանրանկարչություն: **Թեմա 5.** Խեցեգործություն: **Թեմա 6.** Տարազ: **Թեմա 7.** Տիկնիկագործություն: **Թեմա 8.** Ապակենկարչություն:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Գիտական աշխատանքների տեխնոլոգիա: Գ. Ա. Բրուտյան,- Եր.: Փիլ. միջազգային ակադեմիայի հրատ., 2010:
- <http://seportal.ru/portfolio-chto-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/>
- http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml
- <https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html>